

НОВОАЙДАРСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ АГРАРНИЙ ЛІЦЕЙ

СТРАТЕГІЧНИЙ ТА ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ПЛАН РОЗВИТКУ до 2027 року

Стратегічний та інвестиційний план розвитку Новоайдарського професійного аграрного ліцею до 2027 року підготовлений Аналітичним центром ГО «СВ-Платформа» в межах діяльності Програми ООН із відновлення та розбудови миру за фінансової підтримки Європейського Союзу.

Думки, погляди та вислови, викладені в цій публікації, належать авторам і не обов’язково відображають офіційну позицію Програми ООН із відновлення та розбудови миру або Європейського Союзу. Будь-яку частину дослідження не можна відтворити або використати в жодний спосіб без відповідного посилання на першоджерело і Програму ООН із відновлення та розбудови миру. Повне відтворення тексту дослідження в будь-якій формі можливе лише з письмової згоди Програми ООН із відновлення та розбудови миру.

Програму ООН із відновлення та розбудови миру реалізують чотири агентства ООН: Програма розвитку ООН (ПРООН), Структура ООН з питань гендерної рівності та розширення прав і можливостей жінок (ООН Жінки), Фонд ООН у галузі народонаселення (UNFPA) і Продовольча та сільськогосподарська організація ООН (ФАО).

Програму підтримують дванадцять міжнародних партнерів: Європейський Союз (ЄС), Європейський інвестиційний банк (ЄІБ), Посольство США в Україні, а також уряди Данії, Канади, Нідерландів, Німеччини, Норвегії, Польщі, Швейцарії, Швеції та Японії.

Авторський колектив:

Микола Барановський, експерт, Аналітичний центр ГО «СВ-Платформа».

Олександра Бородієнко, експертка, Аналітичний центр ГО «СВ-Платформа».

Валерій Кокоть, експерт, Аналітичний центр ГО «СВ-Платформа».

ЗМІСТ

1. МЕТОДОЛОГІЯ РОЗРОБЛЕННЯ СТРАТЕГІЧНОГО ТА ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПЛАНУ 4

2. СТРАТЕГІЧНИЙ АНАЛІЗ НОВОАЙДАРСЬКОГО ПРОФЕСІЙНОГО АГРАРНОГО ЛІЦЕЮ ТА ЙОГО МІСЦЯ НА РИНКУ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ РЕГІОНУ 7

2.1. Загальна інформація про заклад 7

2.2. Формування контингенту здобувачів 8

2.3. Фінансові показники діяльності закладу 10

2.4. Зміст підготовки робітничих кадрів та організація навчального процесу 11

2.5. Кадровий потенціал ліцею 13

2.6. Матеріально-технічна база та її відповідність державним стандартам і вимогам 15

2.7. Якість підготовки випускників 16

2.8. Взаємодія з роботодавцями, центром зайнятості та іншими зацікавленими сторонами ... 17

2.9. Місце Новоайдарського професійного аграрного ліцею на ринку освітніх послуг регіону 18

3. SWOT-АНАЛІЗ НОВОАЙДАРСЬКОГО ПРОФЕСІЙНОГО АГРАРНОГО ЛІЦЕЮ 20

4. СТРАТЕГІЧНЕ БАЧЕННЯ РОЗВИТКУ НОВОАЙДАРСЬКОГО ПРОФЕСІЙНОГО АГРАРНОГО ЛІЦЕЮ 22

5. СТРАТЕГІЧНІ, ОПЕРАЦІЙНІ ЦІЛІ ТА ЗАВДАННЯ СТРАТЕГІЧНОГО ТА ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПЛАНУ РОЗВИТКУ НОВОАЙДАРСЬКОГО ПРОФЕСІЙНОГО АГРАРНОГО ЛІЦЕЮ 23

5.1. Стратегічна ціль 1. Зміцнити потенціал і посилити конкурентоспроможність ліцею ... 23

5.2. Стратегічна ціль 2. Забезпечити високу якість надання освітніх послуг 26

5.3. Стратегічна ціль 3. Забезпечити ефективне партнерство закладу з роботодавцями та іншими зацікавленими сторонами 27

6. ПЛАН ЗАХОДІВ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЧНОГО ТА ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПЛАНУ 28

7. ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ПЛАН РОЗВИТКУ НОВОАЙДАРСЬКОГО ПРОФЕСІЙНОГО АГРАРНОГО ЛІЦЕЮ 41

8. МОНІТОРИНГ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ СТРАТЕГІЧНОГО ТА ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПЛАНУ 47

ДОДАТКИ 48

Додаток А. Список учасників стратегічної сесії в Новоайдарському професійному аграрному ліцеї 48

Додаток Б. Статистичні та інформаційні матеріали для проведення стратегічного аналізу розвитку ліцею 49

Додаток В. Аналіз анкет учасників освітнього процесу Новоайдарського професійного аграрного ліцею 53

Керівники закладу 53

Викладачі та майстри виробничого навчання 55

Здобувачі професійної (професійно-технічної) освіти 61

Додаток Г. Опитування роботодавців Луганської області, які безпосередньо співпрацюють із Новоайдарським професійним аграрним ліцеєм 67

Додаток Д. Результати стратегічної сесії в Новоайдарському професійному аграрному ліцеї 71

МЕТОДОЛОГІЯ РОЗРОБЛЕННЯ СТРАТЕГІЧНОГО ТА ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПЛАНУ

Розроблення Стратегічного та інвестиційного плану розвитку Новоайдарського професійного аграрного ліцею до 2027 року здійснено відповідно до завдань реформування системи професійної (професійно-технічної) освіти України, викладених у «Концепції реалізації державної політики у сфері професійної (професійно-технічної) освіти «Сучасна професійна (професійно-технічна) освіта» на період до 2027 року, яка схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 12 червня 2019 року №419-р¹, а також пріоритетів «Стратегії розвитку Луганської області на 2021-2027 роки»² та проекту «Стратегії розвитку Новоайдарської об'єднаної територіальної громади до 2027 року»³ у частині формування сприятливого бізнес-середовища та розвитку трудового потенціалу.

Орієнтирами для розроблення Стратегічного та інвестиційного плану розвитку закладу слугували європейські та загальнонаціональні підходи та тенденції до розвитку професійної (професійно-технічної) освіти, що визначені статтею 432 Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії та їхніми державами-членами⁴ щодо співробітництва у галузі професійної освіти та навчання, підвищення кваліфікації впродовж трудової діяльності/життя; Указами Президента України від 30 березня 2021 р. № 130/2021 «Про пріоритетні заходи розвитку професійної (професійно-технічної) освіти»⁵ та від 30 вересня 2019 р. № 722 «Про цілі сталого розвитку України до 2030 року»⁶; Програмою діяльності Кабінету Міністрів України, яка затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 12 червня 2020 р. № 471⁷; Стратегією розвитку професійної (професійно-технічної) освіти на період до 2023 року, яка затверджена Колегією МОН України 21 грудня 2020 року⁸; Державною Стратегією регіонального розвитку на 2021-2027 роки, яка затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 року № 695⁹.

Важливим чинником для вибору методології розроблення Стратегічного та інвестиційного плану розвитку Новоайдарського професійного аграрного ліцею стала необхідність посилення конкурентоспроможності закладу у сфері підготовки здобувачів робітничих професій і надання послуг щодо професійної освіти дорослим протягом усього життя.

¹ <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-shvalennya-koncepciyi-realizaciyi-derzhavnoyi-politiki-u-sferi-profesijnoyi-profesijno-tehnichnoyi-osviti-suchasna-profesijna-profesijno-tehnichna-osvita-na-period-do-2027-roku-t120619>

² http://loga.gov.ua/sites/default/files/collections/strategiya_lugansk_2027_last.pdf

³ https://rada.info/upload/users_files/04335571/f85adfa2a364cfce97b738484e221e22.pdf

⁴ https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text

⁵ <https://www.president.gov.ua/documents/1302021-38149>

⁶ <https://www.president.gov.ua/documents/7222019-29825>

⁷ <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/programa-diyalnosti-uryadu>

⁸ <https://www.kmu.gov.ua/news/kolegiya-mon-shvalila-strategiyu-rozvitku-profesijno-tehnichnoyi-osviti-do-2023-roku>

⁹ <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-derzhavnoyi-strategiyi-regionalnogo-rozvitku-na-20212027-t50820>

Процес розроблення Стратегічного та інвестиційного плану розвитку передбачав реалізацію трьох етапів із відповідними завданнями (рис. 1.1).

Для аналізу інформації використано низку методів, зокрема:

- метод статистичного аналізу;
- метод мозкового штурму для визначення перспективних напрямків розвитку навчального закладу;
- метод оцінки 360°;
- метод опитування;
- метод фокус-груп;
- метод узагальнень.

Застосування зазначених вище методів дозволило не лише оцінити якість і змістовне наповнення навчальних планів, програм і навчально-методичних комплексів різних робітничих професій, за якими ведеться підготовка кадрів у закладі, а й проаналізувати можливості для здійснення освітнього процесу онлайн, систему моніторингу працевлаштування випускників, співпрацю з роботодавцями та бізнес-асоціаціями, а також взаємодію зі службою зайнятості, органами місцевого самоврядування та іншими зацікавленими сторонами.

1

АНАЛІЗ

- Стратегічний аналіз розвитку Новоайдарського професійного аграрного ліцею (історія формування, ліцензування, динаміка контингенту, матеріальна база, освітня діяльність тощо).
- Оцінювання ситуації на ринку праці регіону та територіальної громади, місця ліцею в регіональній системі професійної (професійно-технічної) освіти Луганської області.
- Аналіз результатів анкетування учасників освітнього процесу та роботодавців.
- SWOT-аналіз розвитку ліцею.

2

ПЛАНУВАННЯ

- Формування стратегічного бачення розвитку Новоайдарського професійного аграрного ліцею.
- Визначення та характеристика стратегічних, операційних цілей і конкретних завдань Стратегічного та інвестиційного плану розвитку закладу.
- Розроблення плану заходів із реалізації Стратегічного та інвестиційного плану розвитку закладу на період до 2027 року.

3

МОНІТОРИНГ ТА ОЦІНЮВАННЯ

- Визначення етапності та показників оцінювання ефективності реалізації Стратегічного та інвестиційного плану розвитку ліцею.
- Моніторинг впровадження Стратегічного та інвестиційного плану розвитку Новоайдарського професійного аграрного ліцею.

Рис. 1.1. Загальний алгоритм та етапність розроблення стратегічного та інвестиційного плану розвитку ліцею

До процесу стратегування були залучені керівники, майстри виробничого навчання та викладачі закладу, а також представники роботодавців і Новоайдарського районного центру зайнятості (додаток А). У результаті було визначено ключові проблеми розвитку закладу, перспективні напрями підготовки робітничих кадрів для регіону, головні вектори, стратегічні та операційні цілі для розвитку ліцею, а також розроблено інвестиційний план для їх досягнення.

У процесі розроблення Стратегічного та інвестиційного плану розвитку ліцею було забезпечено взаємодію з **ключовими стейкхолдерами**: Луганським обласним і Новоайдарським районним центрами зайнятості, місцевими бізнес-асоціаціями, базовими підприємствами та іншими роботодавцями, Департаментом освіти і науки Луганської обласної державної адміністрації, навчально-методичним центром професійно-технічної освіти в Луганській області, незалежними експертами з питань розвитку П(ПТ)О та міжнародними донорами.

Основними джерелами інформації для розроблення Стратегічного та інвестиційного плану розвитку ліцею стали власні статистичні та аналітичні матеріали закладу, результати опитувань, відповідна статистика та наявні дослідження регіонального ринку праці та системи професійно-технічної освіти Луганської області, зокрема аналітичні звіти «Комплексний аналіз системи професійно-технічної освіти в Луганській області та її відповідності потребам регіонального ринку праці»¹⁰, «Комплексний аналіз регіонального ринку праці і Державної служби зайнятості та їх впливу на систему професійно-технічної освіти в Луганській області»¹¹, навчально-методичні матеріали «Ефективне управління закладами професійної (професійно-технічної) освіти»¹², які були проведено в рамках діяльності Програми ООН із відновлення та розбудови миру в Україні.

¹⁰ <https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/library/recovery-and-peacebuilding/analysis-of-the-vocational-education-and-training-system-in-luha.html>

¹¹ <https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/library/recovery-and-peacebuilding/comprehensive-analysis-of-the-regional-labour-market-in-luhansk-.html>

¹² <https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/library/recovery-and-peacebuilding/vocational-education-institutions-management.html>

СТРАТЕГІЧНИЙ АНАЛІЗ НОВОАЙДАРСЬКОГО ПРОФЕСІЙНОГО АГРАРНОГО ЛІЦЕЮ ТА ЙОГО МІСЦЯ НА РИНКУ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ РЕГІОНУ

2.1. Загальна інформація про заклад

Новоайдарський професійний аграрний ліцей створено відповідно до наказу Ворошиловградського обласного управління професійно-технічної освіти №138 від 08.07.1980 року. Його перша назва – сільське професійно-технічне училище №11.

Сучасну назву заклад отримав у 2004 році після реорганізації та вдосконалення мережі професійно-технічних навчальних закладів (наказ Головного управління освіти і науки Луганської обласної державної адміністрації №6 від 10.01.2004 року).

Наразі Новоайдарський професійний аграрний ліцей є державним навчальним закладом другого атестаційного рівня, що забезпечує реалізацію права громадян на здобуття професійно-технічної та повної загальної середньої освіти. Він має ліцензії та свідоцтво про атестацію на право здійснювати первинну професійну підготовку, перепідготовку, професійно-технічне навчання, підвищення кваліфікації робітників за семи відокремленими та інтегрованими професіями трьох напрямків економічної діяльності (додаток Б). Заклад має також сертифікат про державну акредитацію, який виданий Міністерством внутрішніх справ України, що дозволяє проводити підготовку кваліфікованих робітників за професією «Водій автотранспортних засобів (категорія «С»)). У своїй діяльності він керується чинними нормативними документами у сфері професійно-технічної освіти та Статутом ліцею, який затверджено наказом Міністерства освіти і науки України №225 від 05.03.2018 року. За роки своєї діяльності ліцей підготував велику кількість кваліфікованих робітників переважно для аграрного сектора, які працюють у багатьох регіонах України.

Новоайдарський професійний аграрний ліцей володіє значним майновим комплексом, закріпленим за ним відповідним наказом Міністерства освіти і науки України. До складу майнового комплексу включено:

- загальнопобутовий корпус – 2 253,4 м²;
- навчальний корпус – 1 727,2 м²;
- гуртожиток – 4 917,7 м² (360 місць);
- майстерні – 1 563,83 м²;
- земельна ділянка – 4,2577 га (автотрактородром);
- земельна ділянка – 336,1796 га;
- господарські споруди (гараж, котельня тощо).

Заклад розміщується в комплексі спеціально запроєктованих споруд і має 16 кабінетів, чотири навчально-виробничі майстерні, п'ять навчальних лабораторій, спортивну залу, їдальню, актову залу, бібліотеку та гуртожиток. Поряд із ліцеєм розміщується автотрактородром, на якому здобувачі набувають практичних навичок управління сільськогосподарською технікою.

Наразі фактична наповнюваність закладу становить майже 35%, що актуалізує питання проведення інвентаризації майнового комплексу для більш ефективного його використання. Заклад має у власності земельну ділянку площею 336 га, яку не може обробляти самостійно через брак сучасної сільськогосподарської техніки.

2.2. Формування контингенту здобувачів освіти

Формування контингенту здобувачів професійно-технічної освіти в ліцеї здійснюється відповідно до ліцензійних обсягів, регіонального замовлення, у т.ч. за договорами з підприємствами – замовниками кадрів за денною формою навчання. Здобувачі навчаються на основі базової загальної середньої освіти з отриманням повної середньої освіти, а також на основі повної загальної середньої освіти.

Загальна кількість здобувачів професійно-технічної освіти в Новоайдарському професійному аграрному ліцеї у 2020 році становила 169 осіб. За останні п'ять років контингент здобувачів практично не змінився, однак має негативну динаміку впродовж 2018-2020 років (табл. 2.1). Заклад повністю виконує план прийому, який визначається йому на основі регіонального замовлення. Понад 85 % здобувачів ліцею проходять первинну професійну підготовку з одночасним отриманням повної загальної середньої освіти.

Табл. 2.1. Динаміка контингенту здобувачів професійно-технічної освіти

№	Показники	Роки					Зменшення/збільшення контингенту за 2016/2020 роки, %
		2016	2017	2018	2019	2020	
1.	Кількість здобувачів на початок навчального року, осіб	166	176	199	197	169	1,8
2.	Прийнято учнів на початок навчального року, осіб	75	76	75	75	75	0,0
3.	План прийому на початок року, осіб	75	75	75	75	75	0,0
4.	Виконання плану прийому, %	100	101	100	100	100	0,0
5.	Прийнято учнів за договорами з роботодавцями, осіб	75	75	75	75	75	0,0
6.	Кількість учнів, які проходять первинну професійну підготовку з отриманням повної загальної середньої освіти, осіб.	141	151	149	149	144	2,1
7.	Кількість здобувачів, які проходять первинну професійну підготовку без отримання повної загальної середньої освіти, осіб	25	25	50	48	25	0,0

До ліцею вступають досить умотивовані до здобуття певної професії випускники загальноосвітніх навчальних закладів. Водночас майже третина здобувачів стали учнями ліцею лише через те, що він розміщується безпосередньо поряд із місцем їхнього проживання (додаток В). Відносно значною є частка здобувачів, які обрали ту чи іншу професію в результаті поради друзів, знайомих чи родичів. Така категорія здобувачів традиційно менш умотивована до навчання. Кожен четвертий здобувач обрав для навчання Новоайдарський професійний аграрний ліцей після участі в профорієнтаційних заходах, що свідчить про їхню досить високу ефективність. Незначна кількість здобувачів і відсутність позитивної динаміки в розв'язанні цього питання є негативною рисою розвитку закладу.

Динаміка кількості випускників в останні роки характеризується строкатістю (табл. 2.2). У 2020 році в ліцеї було випущено 67 кваліфікованих робітників, що на 9,2% менше ніж у 2016 році. Пересічний за 2016-2020 роки рівень працевлаштування випускників становить майже 86%, що вище від регіонального показника. У 2020 році працевлаштувалося 100% випускників закладу. Аналогічна ситуація з працевлаштуванням випускників за фахом, яке за останні п'ять років становить майже 76%. Високою є також частка тих здобувачів, які працевлаштувалися, маючи договори з роботодавцями, – від 65,2% у 2018 році до 100% у 2020 році. Така ситуація з працевлаштуванням випускників є сильною стороною Новоайдарського професійного аграрного ліцею, яка свідчить про те, що заклад у своїй діяльності намагається враховувати особливості регіонального ринку праці та здійснює підготовку кадрів з актуальних професій.

Табл. 2.2. Аналіз динаміки випускників із зазначенням рівня працевлаштування за 2016 - 2020 роки

№	Показники	Роки					Зменшення/збільшення контингенту за 2016/2020 роки, %
		2016	2017	2018	2019	2020	
1.	Кількість підготовлених (випущених) кваліфікованих робітників, осіб	73	89	23	98	67	-9,2
2.	Частка випускників, які працевлаштувалися, %	90,4	91,0	65,2	82,7	100,0	10,6
3.	Частка непрацевлаштованих випускників, які навчалися за договорами з роботодавцями	9,6	9	34,8	17,3	0,0	0,0
4.	Частка випускників, які працевлаштувалися за отриманим фахом, %	85,0	85,4	65,2	69,4	100	17,6

В останні п'ять років первинна професійна підготовка, професійно-технічне навчання та перепідготовка робітничих кадрів у Новоайдарському професійному аграрному ліцеї ведеться за трьома напрямками економічної діяльності та чотирма професіями (табл. 2.3).

Табл. 2.3. Види економічної діяльності та спеціальності, за якими ведеться підготовка робітничих кадрів

№	Професії	Кількість здобувачів на початок навчального року, осіб					Зменшення/ збільшення контингенту за 2016/2020 роки, %
		Роки					
		2016	2017	2018	2019	2020	
Сільське господарство							
1.	Тракторист-машиніст сільсько-господарського (лісгосподарського) виробництва (категорії «А1», «А2», «В1»). Слюсар із ремонту сільськогосподарських машин та устаткування. Водій автотранспортних засобів (категорія «С»)	81	93	122	96	96	18,5

Швейне виробництво							
1.	Кравець	25	26	50	25	24	-4,0
Загальні для всіх галузей економіки							
1.	Офісний службовець (бухгалтерія)	27	16	0	0	0	100,0
2.	Обліковець із реєстрації бухгалтерських даних	0	0	0	25	25	100,0
3.	Лаборант хіміко-бактеріологічного аналізу	33	41	27	51	24	- 27,3

Найбільша кількість здобувачів навчається на профільній для закладу інтегрованій професії «Тракторист-машиніст сільськогосподарського (лісогосподарського) виробництва (категорії «А1», «А2», «В1»). Слюсар із ремонту сільськогосподарських машин та устаткування. Водій автотранспортних засобів (категорія «С») – 96 осіб (57%). Проти 2016 року кількість здобувачів цієї професії зросла на 18,5%, що видається логічним, зважаючи на зміни у структурі економіки Луганської області після 2014 року.

Вузьке коло професій, за якими заклад здійснює підготовку кадрів, є однією з причин незначної кількості здобувачів і сучасних проблем розвитку ліцею. Перешкодою для розширення набору учнів на інші професії є запровадження положення про те, що для організації навчання кількість здобувачів у групі має становити не менше ніж 25 осіб. Для нечисленної громади набрати на навчання таку кількість здобувачів украй важко. Водночас варто зазначити, що заклад досі зберігає свою основну професійну спеціалізацію з підготовки кадрів для аграрного виробництва.

2.3. Фінансові показники діяльності закладу

Фінансування Новоайдарського професійного аграрного ліцею здійснюється переважно коштом регіонального бюджету. Його частка у структурі кошторису закладу становить 94%. Решта фінансових потреб покривається коштом спеціального фонду, який формується переважно шляхом надання освітніх послуг і господарської діяльності. Загальний кошторис ліцею за 2016-2020 роки фактично подвоївся. Якщо у 2016 році він становив 6,5 млн. грн, то у 2020 році – 13,4 млн. грн. Така ситуація зумовлена збільшенням рівня заробітної плати та видатків на енергоносії в останні роки.

Табл. 2.4. Структура кошторису Новоайдарського професійного аграрного ліцею

Показники	Роки				
	2016	2017	2018	2019	2020
Загальний кошторис, тис. грн	6 435,132	9 938,659	11 627,017	13 563,749	13 426,525
Структура кошторису					
Кошти державного бюджету, тис. грн	-	-	-	-	-
Кошти обласного бюджету, тис. грн.	5 934,365	8 924,352	10 539,769	12 649,660	12 628,143
Частка від загального кошторису, %	92,2	89,8	90,6	93,3	94,1

Спеціальні кошти, тис. грн	500,767	1 014,307	1 087,248	914,089	798,820
Частка від загального кошторису, %	7,8	10,2	9,4	6,7	5,9

Загальний кошторис витрат на підготовку кадрів у розрізі окремих професій узгоджується з кількістю здобувачів, які на них навчаються. Наразі в ліцеї відсутня чітка диференціація кошторису витрат на підготовку одного здобувача професійно-технічної освіти, зважаючи на різну технічну складність професій та їхнє матеріально-технічне забезпечення. За наявними даними, на підготовку одного здобувача в ліцеї у 2020 році витрачалося майже 79,5 тис. грн. Це набагато більше ніж в інших закладах П(ПТ)О, де ведеться підготовка робітничих кадрів за подібними професіями.

Ліцей працює над залученням додаткових фінансових ресурсів для розв'язання своїх поточних і системних проблем. За останні три роки з державного і регіонального бюджетів, від підприємств, міжнародних донорів для осучаснення матеріально-технічної бази було залучено 4,43 млн. грн.

Через ситуацію з COVID-19 наповнення спеціального фонду ліцею у 2020 році було мінімальним. Традиційно він формується шляхом надходжень від суб'єктів господарювання, у яких здобувачі проходять виробничу практику. Інші джерела надходжень є несуттєвими. Така ситуація потребує диверсифікації джерел наповнення спеціального фонду.

2.4. Зміст підготовки робітничих кадрів та організація навчального процесу

Навчання в ліцеї проводиться відповідно до державних стандартів П(ПТ)О з кожної професії, «Положення про організацію навчально-виробничого процесу в професійно-технічних навчальних закладах», яке затверджене наказом Міністерства освіти України №419 від 30 травня 2006 р.

Заклад має необхідну навчально-планувальну документацію з кожної професії, зокрема робочі навчальні плани та програми із загальнопрофесійної, професійно-теоретичної та практичної підготовки, описи пакетів навчально-планувальної документації, поурочно-тематичні плани з предметів, критерії оцінювання навчальних досягнень, перелік навчально-виробничих робіт із професії, критерії кваліфікаційної атестації випускника, перелік обов'язкових засобів навчання тощо. Основними для організації освітньої діяльності в ліцеї є робочі навчальні плани та програми з професій: «Тракторист-машиніст сільськогосподарського (лісогосподарського) виробництва (категорії «А1», «А2», «В1») 3-4 розрядів»; «Слюсар з ремонту сільськогосподарських машин та устаткування 3-4 розрядів»; «Водій автотранспортних засобів (категорія «С»); «Обліковець з реєстрації бухгалтерських даних»; «Кравець 2-4 розряди» та «Лаборант хіміко-бактеріологічного аналізу (на основі базової загальної освіти)». Для перепідготовки дорослого населення в ліцеї розроблені короткотермінові навчальні програми з професії «Тракторист-машиніст сільськогосподарського (лісогосподарського) виробництва (категорії «А1», «А2»). Робочі навчальні плани з професій погоджено з роботодавцями підприємств, на яких здобувачі освіти ліцею проходять виробничу практику, хоча досить часто цей процес має формальний характер. Навчальні програми з предметів загальнопрофесійної, професійно-теоретичної та практичної підготовки також розроблені спільно з роботодавцями регіону, керівниками та фахівцями підприємств.

Навчально-виробнича діяльність здійснюється в ліцеї відповідно до плану роботи педагогічного колективу на поточний рік, який відповідає чинним нормативним документам і затверджується на засіданні педагогічної ради. Освітній процес регламентується розкладом занять, який складається на основі робочих навчальних планів з урахуванням педагогічного навантаження викладачів, розподілу годин на індивідуальні та групові консультації, наявних навчальних кабінетів, майстерень, режиму роботи підприємств, де здобувачі проходять виробничу практику. Він

включає теоретичну та професійно-практичну підготовку в навчальних групах на кожний робочий день тижня.

Основними формами теоретичної підготовки є різні за типами уроки, лекції, теоретичні семінари, практичні семінари, лабораторно-практичні та індивідуальні заняття, консультації, самостійна робота. Виробнича практика здобувачів проходить на робочих місцях підприємств-замовників кадрів, із якими укладаються відповідні договори. Ліцей організовує персональний розподіл здобувачів на виробничу практику та призначає наставників із категорії майстрів виробничого навчання.

Відповідно до Стандартів П(П)Т О і робочих навчальних планів в освітньому процесі ліцею використовується 16 навчальних кабінетів (професійно-теоретичної, загальнотехнічної, природничо-математичної та гуманітарної підготовки). Загалом забезпеченість навчальними кабінетами в ліцеї повністю відповідає чинним вимогам. Рівень їхньої оснащеності варіює від 86,7 до 91,6%.

Здобувачі, які навчаються на інтегрованій професії «Тракторист-машиніст сільськогосподарського (лісогосподарського) виробництва (категорії «А1», «А2», «В1»). Слюсар з ремонту сільськогосподарських машин та устаткування. Водій автотранспортних засобів (категорія «С»), частину професійних компетентностей набувають під час обробітку земельної ділянки, що перебуває у власності ліцею.

Педагогічна рада закладу прийняла рішення про запровадження технологій дистанційного навчання ще в червні 2015 року. Однак реально дистанційне навчання запрацювало в закладі в березні 2020 року у зв'язку із запровадженням карантину через пандемію COVID-19. Педагогічні працівники ліцею використовують технології дистанційного навчання при викладанні загальноосвітніх дисциплін, предметів загальнопрофесійної, професійно-теоретичної підготовки, частково виробничого навчання. Дистанційне навчання проводиться у синхронному та асинхронному режимах з урахуванням інформаційно-комунікаційних можливостей здобувачів.

Для організації дистанційного навчання, комунікації зі здобувачами використовуються сайт закладу, власні веб-ресурси та блоги викладачів, Google-сервіси, Google Meet, Skype, Zoom, а також навчальна платформа Moodle.

Педагогічні працівники оцінюють рівень готовності закладу до дистанційного навчання досить високо (додаток В), однак керівники ліцею вважають, що організація роботи в режимі онлайн є однією з проблем, що викликає їхню стурбованість і потребує розв'язання.

Навчально-методична робота проводиться в ліцеї відповідно до затвердженого плану, який узгоджується із планами роботи закладу та методичного кабінету. Основними напрямками роботи є:

- створення умов для підготовки педагогічних працівників до роботи за дистанційною, змішаною формами навчання;
- проведення індивідуальних і колективних форм методичної роботи з педагогічними працівниками;
- систематична робота з підвищення кваліфікації педагогічних працівників;
- узагальнення та поширення передового педагогічного досвіду.

Актуальні питання навчально-методичної роботи розглядаються на засіданнях методичної ради, щотижневих інструктивно-методичних нарадах, засіданнях методичних комісій та поточних робочих нарадах із керівниками підрозділів.

Ліцей є постійним учасником виставок «Інноватика в сучасній освіті», «Сучасні заклади освіти», де має можливість презентувати здобутки своїх педагогічних працівників у царині навчально-методичної роботи.

Навчально-виховна робота фокусується на розвитку особистості здобувачів, їхньої соціологізації та формуванні громадянської зрілості. Наразі навчально-виховна робота в ліцеї вклю-

чає заходи з профілактики правопорушень, ксенофобії, дитячої бездоглядності, тютюнопаління, наркоманії, пропаганди здорового способу життя тощо. Практикуються індивідуальні бесіди щодо поведінки учнів, культури спілкування, толерантності щодо інших. У ліцеї працює рада з профілактики правопорушень, яка опікується здобувачами, що мають девіантну поведінку, а також консультативний пункт із правової освіти.

У закладі запроваджена практика залучення батьків до освітньої та виховної діяльності, яка передбачає не лише їхню участь у виховному процесі, а й проведення з батьками просвітницької роботи.

Члени педагогічного колективу ініціюють проведення в закладі низки позакласних заходів, пов'язаних із відзначенням пам'ятних дат і подій, сприяють організації дозвілля та відпочинку здобувачів освіти в позаурочний час, стимулюють їхню участь у гуртковій роботі. Загалом у закладі функціонує 17 гуртків і секцій, у т. ч. театральна студія «Джерела надії».

У ліцеї надається значна увага здобувачам, які належать до соціально вразливих категорій населення. У 2020 році в закладі навчалася дві особи з інвалідністю, чотири сироти та позбавлені батьківського піклування, 32 здобувачі із неповних і багатодітних сімей. Ліцей організовує для дітей-сиріт харчування, надає матеріальну допомогу на придбання одягу, взуття, забезпечує гуртожитком. У закладі навчається 67 здобувачів, які мають власних дітей.

Новоайдарський професійний аграрний ліцей має досвід міжнародної співпраці з питань навчально-виховної роботи, зокрема з відокремленим підрозділом фонду «Terre des Hommes» у рамках проєкту «Психосоціальна підтримка молоді та розвиток особистісних компетенцій та соціальних навичок», ГО «Ла Страда-Україна» у рамках освітнього проєкту «Базові навички медіатора/медіаторки в закладах освіти. Створення та координація діяльності служб порозуміння з-поміж учнів/учениць для впровадження медіації за принципом «рівний-рівному».

Безпеці життєдіяльності в ліцеї надається належна увага. Педагогічний колектив дбає про захищеність життя і діяльності учасників освітнього процесу від небезпечних факторів природного та штучного характеру. У закладі виконуються вимоги пожежної безпеки та санітарно-епідеміологічного добробуту, охорони здоров'я, безпеки руху, надаються здобувачам якісні й безпечні послуги. Зі здобувачами, викладачами, майстрами, адміністративним персоналом проводяться навчання щодо їхніх дій у надзвичайних ситуаціях та у випадку надання першої допомоги.

У закладі контролюється безпека споруд, будівель та інженерних мереж. Відповідно до чинних норм і графіків проводяться інструктажі, оновлюються куточки з безпеки життєдіяльності, ведеться профілактична робота щодо запобігання травматизму в побуті та під час освітньої діяльності, моделюються варіанти поведінки учасників освітнього процесу у випадку виникнення надзвичайних ситуацій.

Згідно з річним планом роботи в ліцеї проводяться тижні з безпеки життєдіяльності та охорони праці, у рамках яких проходять відкриті уроки, виховні години та вікторини.

2.5. Кадровий потенціал ліцею

Кадрова політика в закладі здійснюється відповідно до нормативно-правових актів України про працю та Законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту» та «Про професійно-технічну освіту». Заклад укомплектований кадрами на 100%, педагогічні працівники мають відповідну освіту та працюють за фахом.

Загальна кількість працівників ліцею становить 66 осіб. У структурі трудового колективу частка господарського та технічного персоналу складає 45,5%, адміністративного – 10,6%, педагогічних працівників – 43,9%, у т. ч. майстрів виробничого навчання – 21,2%.

Викладання загальноосвітніх, теоретичних і спеціальних дисциплін забезпечують кваліфіковані кадри. Понад 26% викладачів є спеціалістами I категорії, 20% – спеціалістами II категорії, 13,4% – викладачами-методистами та старшими викладачами (рис. 2.1).

Для розвитку закладу важливе значення має вікова структура викладачів і майстрів виробничого навчання. У ліцеї вона відносно збалансована, оскільки частки педагогічних працівників пенсійного й молодого віку є майже однаковими – 10,4 та 13,8% відповідно (табл. 2.5). Основна частина педагогічних працівників перебуває у зрілому працездатному віці та має значний досвід викладацької роботи. Подібна вікова структура характерна і для інших категорій працівників ліцею.

Табл. 2.5. Вікова та статева структура працівників ліцею станом на 01.09.2020 р., %

Персонал	Вікова структура персоналу ліцею							
	До 35 років		35-49 років		49-60 років		Понад 60 років	
	жінки	чоловіки	жінки	чоловіки	жінки	чоловіки	жінки	чоловіки
Педагогічні працівники	6,9	6,9	17,2	20,7	20,7	17,2	6,9	3,5
Господарський персонал	-	3,3	20,0	23,3	26,7	13,3	6,7	6,7
Адміністративний персонал та службовці	-	-	42,9	-	42,9	-	14,2	-

Гендерна структура трудового колективу є помітно кращою від більшості інших закладів П(ПТ)О, які традиційно є «жіночими» за кадровим складом. У складі педагогічних працівників частка чоловіків і жінок майже паритетна – 48,3 та 51,7% відповідно. Подібна гендерна ситуація характерна також для господарського персоналу (табл. 2.5). Водночас у складі адміністративного персоналу частка жінок становить 100%.

Педагогічні працівники відповідно до нещодавно затверджених нормативних документів (Постанова КМ України «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» №800 від 21.08.2019 року (зі змінами), «Порядок підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників», лист-роз'яснення Міністерства освіти і науки України №1/9-141 від 04.03.20 року «Щодо підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти») можуть самостійно обирати форми, види підвищення кваліфікації та суб'єктів надання освітніх послуг.

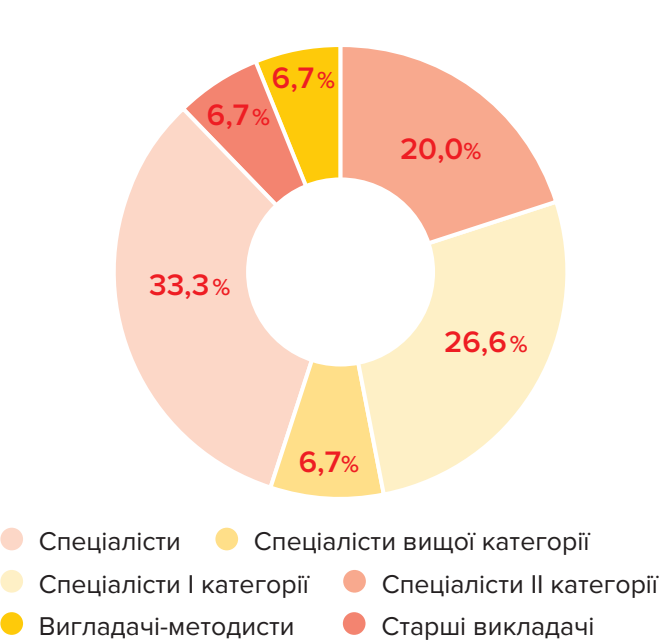

Рис. 2.1. Кваліфікаційні рівні педагогічних працівників, %

2.6. Матеріально-технічна база та її відповідність державним стандартам і вимогам

Новоайдарський професійний аграрний ліцей має необхідну кількість навчальних приміщень (кабінетів, майстерень, лабораторій), об'єктів соціальної інфраструктури (гуртожиток, спортивний майданчик, бібліотека) та земельних ділянок для здійснення освітньої діяльності (додаток Б). У закладі функціонує 16 навчальних кабінетів, рівень оснащення яких обладнанням, наочністю, макетами відповідає чинним вимогам і варіює від 86,7% до 91,6%. Автотрактородром забезпечений необхідним обладнанням на 94,4%.

Рівень зношеності матеріально-технічної бази закладу є предметом стурбованості керівництва ліцею. Особливо це стосується базової професії «Тракторист-машиніст сільськогосподарського (лісгосподарського) виробництва (категорії «А1», «А2», «В1»). Слюсар із ремонту сільськогосподарських машин та устаткування. Водій автотранспортних засобів (категорія «С»), де рівень зношеності обладнання кабінетів становить 75%, машинного двору та автотрактородрому – 85% (табл. 2.6). Пересічний термін експлуатації транспортних засобів і сільськогосподарської техніки становить 37 років. Більшість тракторів, автомобілів були придбані ще на початку 80-х років минулого століття.

Аналогічна ситуація спостерігається в кабінетах професії «Лаборант хіміко-бактеріологічного аналізу». Високий рівень зношеності обладнання і відсутність сучасної сільськогосподарської техніки є ключовою проблемою діяльності ліцею.

Табл. 2.6. Рівень зношеності основного обладнання та комп'ютерної техніки у розрізі професій

Професії	Навчальні приміщення	Рівень зношеності основного обладнання, %	Рівень зношеності комп'ютерної техніки, %
Тракторист-машиніст сільськогосподарського (лісгосподарського) виробництва (категорії «А1», «А2», «В1»). Слюсар з ремонту сільськогосподарських машин та устаткування. Водій автотранспортних засобів (категорія «С»).	Кабінети	10	25
	Майстерні, лабораторії	75	25
	Машинний двір, автотрактородром	85	-
Обліковець із реєстрації бухгалтерських даних	Кабінети	10	10
Лаборант хіміко-бактеріологічного аналізу	Кабінети	75	10
	Лабораторія	5	10
Кравець	Кабінети	5	10
	Майстерні	5	15

Водночас у кабінетах і майстернях професії «Кравець», лабораторії професії «Лаборант хіміко-бактеріологічного аналізу», кабінеті професії «Обліковець із реєстрації бухгалтерських даних» обладнання та комп'ютерна техніка є відносно новими. Рівень їхньої зношеності становить лише 5-15%. Така ситуація формує надійне підґрунтя для якісної підготовки кадрів із цих професій у перспективі.

Результати анкетування учасників освітнього процесу лише частково підтвердили усвідомлення колективом ліцею проблеми застарілості матеріально-технічної бази. Лише кожен чет-

вертий викладач і кожен десятий здобувач оцінили рівень матеріально-технічної бази ліцею найнижчою оцінкою – 5-6 балів за 10-и бальною шкалою (рис. 2.2). Керівники ж закладу оцінили матеріально-технічну базу свого закладу досить високо – 7-8 балів (додаток В).

У ліцеї триває пошук фінансових ресурсів для модернізації обладнання та устаткування, особливо для придбання сільськогосподарської техніки та транспортних засобів. Наразі за фінансової підтримки програми ПРООН в Україні «Відновлення та розбудова миру на Донбасі» здійснюється модернізація обладнання автотрактородрому. Загальний кошторис фінансової підтримки становить майже 720 тис. грн.

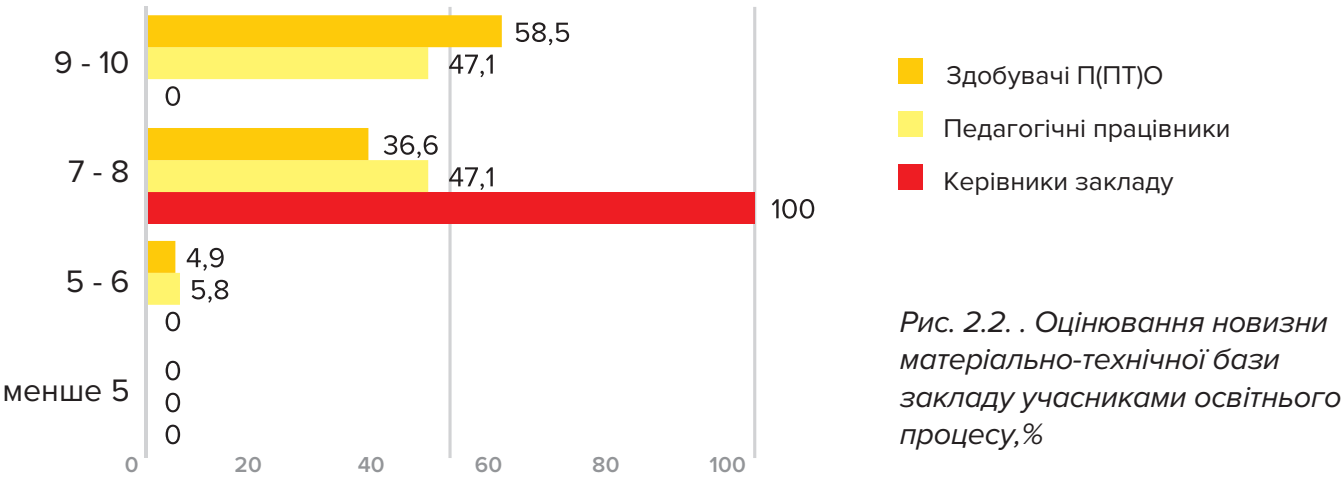

Рис. 2.2. . Оцінювання новизни матеріально-технічної бази закладу учасниками освітнього процесу,%

2.7. Якість підготовки випускників

Перевірка рівня знань і практичних навичок здобувачів ліцею здійснюється відповідно до критеріїв оцінювання навчальних досягнень, які затверджені наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 13.04.2011 №329. При оцінюванні навчальних досягнень здобувачів враховують характеристику відповіді, якість знань, сформованість загальнонавчальних і предметних умінь та навичок, рівень володіння розумовими операціями, досвід творчої діяльності, самостійність оцінних суджень. Зазначені підходи покладено в основу чотирьох рівнів оцінювання навчальних досягнень здобувачів, які використовуються в закладі: початкового (1-4 бали), середнього (5-7 балів), достатнього (8-10 балів), високого (11-12 балів).

Із загальноосвітніх дисциплін лівова частка здобувачів ліцею має середній (57-72%) рівень навчальних досягнень (табл. 2.7). Така ситуація знаходить підтвердження в результатах ЗНО, де частка відповідей здобувачів ліцею, які не подолали бар'єр «склав/не склав», є досить високою. У рейтингу навчальних закладів Луганської області за результатами ЗНО ліцей у 2019 році посів 176 місце зі 196 освітніх установ.

Табл. 2.7. Рівень навчальних досягнень здобувачів ліцею

Навчальний рік	Рівень навчальних досягнень,%				Частка осіб, які не склали ЗНО,%
	Високий	Достатній	Середній	Початковий	
Загальноосвітня підготовка					
2017 - 2018	4	31	57	8	48
2018 - 2019	-	20	76	4	36
2019 - 2020	-	24	72	4	-

Загально-професійна підготовка					
2017 - 2018	13	61	26	-	-
2018 - 2019	11	71	18	-	-
2019 - 2020	18	72	10	-	-
Професійна підготовка					
2017 - 2018	8	66	26	-	-
2018 - 2019	13	73	14	-	-
2019 - 2020	18	76	6	-	-

Результати навчальних досягнень здобувачів із загальнопрофесійної та професійної підготовки є помітно вищими. Тут достатній рівень навчальних досягнень мають від 2/3 до 3/4 здобувачів. Спостерігається також позитивна динаміка частки тих здобувачів, які мають високі навчальні досягнення у професійній підготовці.

Загалом рівень навчальних досягнень, умінь і навичок здобувачів із професійної підготовки відповідає вимогам кваліфікаційних характеристик робітника, однак усе ж потребує підвищення. На це, зокрема, вказують у відповідях на запитання анкети 25% роботодавців, які відзначають низький рівень теоретичних знань і практичних навичок випускників закладу (додаток Г).

2.8. Взаємодія з роботодавцями, центром зайнятості та іншими зацікавленими сторонами

Співпраця Новоайдарського професійного аграрного ліцею зі стейкхолдерами є важливим елементом його професійної діяльності. Вона дозволяє реагувати на вимоги роботодавців щодо якості підготовки кадрів, враховувати тенденції та виклики регіонального й локального ринків праці.

Заклад здійснює підготовку кваліфікованих кадрів на договірних засадах для великої кількості підприємств, фермерських господарств переважно аграрного сектора, зокрема ФГ «Лани Айдарщини», СФГ «Митрофанівське», ДП «Новоайдарське лісомисливське господарство», ТОВ «Хімойл», СФГ «Ганшин і К», СОК «Каскад», СФГ «Саша», ФОП «Циба Ю. В.», Агрофірма «Колос», ТОВ «Агрокомерціал», СОК «Співаківський», ФОП «Мелюшко Г. В.» тощо. Більшість із них є представниками місцевого бізнес-середовища. У рамках співпраці з ліцеєм роботодавці зі свого боку:

- надають робочі місця для проходження здобувачами ліцею виробничого навчання та практики;
- забезпечують працевлаштування випускників відповідно до укладених угод;
- беруть участь у формуванні навчальних планів і програм, у контролі якості підготовки робітничих кадрів.

Однак співпраця ліцею з роботодавцями має низку проблем, що підтверджують результати опитування та стратегічної сесії. Узгодження навчальних планів і програм, підписання договорів про працевлаштування почасти мають формальний характер, а основною формою співробітництва з роботодавцями лишається надання ними місця для проходження здобувачами виробничої практики. Майже 30% педагогічних працівників, які взяли участь в опитуванні, зазначають, що між ліцеєм і роботодавцями немає належного рівня взаємодії і це є головною причиною невдоволення останніх якістю підготовки робітничих кадрів (додаток В). Кожен третій педагогічний працівник вважає, що роботодавці не зацікавлені у випускниках закладу. На думку 70,6% респондентів, небажання випускників до працевлаштування пояснюється низьким рівнем оплати праці, який пропонують роботодавці.

Наразі лише великі підприємства-роботодавці, відповідно до чинних нормативних документів, здійснюють фінансові відрахування ліцею за виробничу практику здобувачів. Малий бізнес, фермерські господарства таких відрахувань не здійснюють, що унеможливорює наповнення спеціального фонду закладу.

У роботодавців є свої, цілком обґрунтовані претензії до ліцею насамперед щодо якості підготовки робітничих кадрів. Роботодавці нарікають на те, що випускники ліцею не володіють необхідними компетентностями для роботи на їхніх підприємствах (фермерських господарствах), що їм бракує кваліфікації та бажання працювати, що навчання триває надто довго, воно проводиться на застарілій матеріально-технічній базі, що роботодавці не залучаються до розроблення навчальних планів і програм (додаток Г). Вони також вважають, що налагодженню конструктивної співпраці з ліцеєм перешкоджає пасивна позиція його керівництва. При цьому роботодавці практично не надають ніякої допомоги ліцею, вони не готові до публічно-приватного партнерства, до участі в дуальній формі навчання, лише частково готові брати на стажування майстрів виробничого навчання. Відтак налагодження нових видів і форм співпраці з роботодавцями є актуальним завданням.

З Луганським обласним центром зайнятості ліцей співпрацює упродовж багатьох років, однак рівень такої взаємодії є недостатнім, він має тимчасовий і фрагментарний характер. Заклад щорічно бере участь у конкурсному відборі освітніх установ для організації професійного навчання зареєстрованих безробітних.

Більш тісною є співпраця закладу з Новоайдарським районним центром зайнятості, зокрема у сфері організації профорієнтаційної роботи, навчання (перепідготовки) безробітних, підвищення кваліфікації дорослого населення на програмах із коротким терміном навчання за професіями «Тракторист-машиніст сільськогосподарського (лісогосподарського) виробництва (категорії «А1», «А2»)» та «Кравець». Спільно з районним центром зайнятості Новоайдарський професійний аграрний ліцей здійснює моніторинг регіонального ринку праці для ідентифікації фактичного та прогнозування майбутнього щорічного попиту на професії, а також моніторинг працевлаштування випускників.

Взаємодія з органами місцевого самоврядування зводиться переважно до участі закладу в заходах, які організовують районна державна адміністрація та Новоайдарська територіальна громада («Молодь Новоайдарщини», «Програма розвитку фізичної культури та спорту в Новоайдарському районі на 2017-2021 роки» та інші). Заклад активно працює над залученням стейкхолдерів до складу наглядової ради, що дозволить поглибити рівень взаємодії з роботодавцями та органами місцевого самоврядування.

2.9. Місце Новоайдарського професійного аграрного ліцею на ринку освітніх послуг регіону

Новоайдарський професійний аграрний ліцей є структурною одиницею системи професійно-технічної освіти Луганської області. Він розміщується в однойменному селищі міського типу, має аграрний профіль і здійснює підготовку робітничих кадрів переважно для сільських територій.

Майже 57% контингенту ліцею складають здобувачі, які навчаються на інтегрованій професії «Тракторист-машиніст сільськогосподарського (лісогосподарського) виробництва (категорії «А1», «А2», «В1)». Слюсар із ремонту сільськогосподарських машин та устаткування. Водій автотранспортних засобів (категорія «С»). Окрім Новоайдарського професійного аграрного ліцею, підготовку робітничих кадрів за цією чи подібною професією в Луганській області здійснюють ще п'ять закладів П(ПТ)О (додаток Б). Загальний контингент здобувачів П(ПТ)О, які навчається на цій інтегрованій професії в регіоні, становить майже 550 осіб, а з урахуванням поєднаних професій – майже 800 осіб. Це створює високу конкуренцію випускників на регіональному та локальному ринках праці. Наразі ліцею вдається витримувати конкурентну боротьбу, свідченням чого

є високий рівень працевлаштування його випускників – понад 86%. За прогнозами експертів,¹³ потреба в трактористах і водіях транспортних засобів на найближчу перспективу буде високою (табл. 2.8). Однак ці прогнозні показники не можуть бути підставою для нарощування контингенту здобувачів на цих професіях, оскільки кількість безробітних водіїв і трактористів перевищує кількість вакансій для них. На ринку праці потрібні фахівці, які вміють працювати на сучасній сільськогосподарській техніці.

Табл. 2.8. Попит і пропозиції на ринку праці Луганської області за окремими видами професій

Назва професії	Кількість безробітних за 2020 рік, осіб	Кількість вакансій за 2020 рік, од.	Кількість здобувачів, які навчалися на відповідних професіях у 2020 р./ осіб	Прогнозна потреба в кадрах на повному ринку праці на 2021 р./ осіб
Кравець	20	4	278	1
Тракторист-машиніст сільськогосподарського (лісогосподарського) виробництва	2 902	1 861	542*	1 979
Слюсар з ремонту сільськогосподарських машин та устаткування	179	71	452*	128
Водій транспортних засобів	1 965	1 608	674*	1 771
Обліковець з реєстрації бухгалтерських даних	11	17	87	3
Лаборант хіміко-бактеріологічного аналізу	13	1	24	1

* - у складі інтегрованих професій

На регіональному ринку праці чисельність безробітних із професій «Кравець» і «Лаборант хіміко-бактеріологічного аналізу» у кілька разів перевищує кількість вакансій. З огляду на перспективну потребу у фахівцях, недоцільною, принаймні нині, видається підготовка кадрів за спеціальністю «Лаборант хіміко-бактеріологічного аналізу» та «Кравець». Винятком є професія «Обліковець з реєстрації бухгалтерських даних», де тепер вакансій більше ніж зареєстрованих безробітних. Підготовку кадрів з цієї професії в Луганській області здійснюють лише два заклади П(ПТ)О.

Неоднозначна ситуація на регіональному та локальному ринках праці, високий рівень безробіття, низький рівень заробітної плати в нових вакансіях мають враховуватися керівництвом ліцею як при визначенні кількості здобувачів, які навчаються на певних професіях, так і ліцензуванні нових професій.

Наразі ліцей є типовим аграрним закладом П(ПТ)О регіону, який, з одного боку, має багаторічний досвід і практику підготовки кадрів переважно для сільськогосподарського виробництва, окремі конкурентні переваги, з іншого – характеризується низкою проблем, негативних трендів розвитку та ще зберігає застарілі, радянські форми й методи навчання. У загальному рейтингу аграрних закладів П(ПТ)О Луганської області, за оцінкою експертів, він посідає третє місце із шести установ¹⁴. За самооцінкою педагогічного колективу, ліцей має кращий вигляд, ніж інші аграрні заклади П(ПТ)О області. На це вказують 47% викладачів і майстрів виробничого навчання, які взяли участь в опитуванні (додаток В).

¹³ <https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/library/recovery-and-peacebuilding/comprehensive-analysis-of-the-regional-labour-market-in-luhansk-.html>
¹⁴ <https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/library/recovery-and-peacebuilding/analysis-of-the-vocational-education-and-training-system-in-luha.html>

SWOT-АНАЛІЗ НОВОАЙДАРСЬКОГО ПРОФЕСІЙНОГО АГРАРНОГО ЛІЦЕЮ

3

Стратегічний аналіз Новоайдарського професійного аграрного ліцею дав можливість визначити його конкурентні переваги на ринку освітніх послуг та ключові проблеми розвитку. Вони показані в матриці SWOT-аналізу ліцею (табл. 3.1).

Табл. 3.1. SWOT-аналіз Новоайдарського професійного аграрного ліцею

Сильні сторони	Слабкі сторони
Стала динаміка кількості здобувачів професійно-технічної освіти упродовж 2016-2020 років	Незначна кількість здобувачів у порівнянні з іншими закладами П(ПТ)О регіону
Регулярне виконання плану регіонального замовлення	Відносно незначна кількість ліцензій на здійснення освітньої діяльності та професій, за якими ведеться підготовка кадрів
Наявність необхідних навчальних кабінетів, лабораторій, майстерень, автотрактородрому та земельної ділянки	Дуже високий кошторис витрат на підготовку одного здобувача П(ПТ)О (майже 80 тис. грн)
Належний рівень соціально-побутової інфраструктури, зокрема наявність гуртожитку, спортивної, актової зали та їдальні	Високий рівень зношеності сільськогосподарської техніки, транспортних засобів та обладнання автотрактородрому (75-85 %)
Високий рівень забезпеченості навчальних кабінетів мультимедійним обладнанням	Відсутність чітко визначеного кошторису витрат на підготовку одного здобувача П(ПТ)О в розрізі окремих професій
Наявність договорів із роботодавцями в усіх здобувачів, які навчаються в ліцеї	Відносно низький рівень навчальних досягнень із загальноосвітньої підготовки
Монопольне становище на ринку освітніх послуг регіону з підготовки кадрів за професією «Лаборант хіміко-бактеріологічного аналізу»	Недосконала система підвищення кваліфікації майстрів виробничого навчання
Високий рівень загального (80-85 %) працевлаштування випускників та працевлаштування за фахом (70-75 %)	Недостатній рівень співпраці з місцевими бізнес-спільнотами та органами місцевого самоврядування
Низька частка випускників, які не працевлаштувалися, хоча мали договори з підприємствами	Низький рівень заробітної плати педагогічних працівників
Значна кількість здобувачів, які навчаються на професіях, що відповідають освітньому профілю закладу	Низька мотивація здобувачів П(ПТ)О до навчання

Значний досвід і традиції підготовки кадрів для аграрного виробництва	Недостатня мотивація випускників до трудової діяльності на підприємствах через низький рівень заробітної плати
Належний рівень діяльності у сфері професійної освіти дорослого населення	Низька комерційна ефективність використання земельної ділянки через брак сучасної сільськогосподарської техніки
Наявність короткотермінових програм навчання для дорослого населення	Відсутність дуальної форми навчання
Кваліфікований педагогічний колектив зі значним досвідом роботи	Патерналістські настрої членів трудового колективу
Гендерна рівність серед педагогічних працівників	
Можливості	Загрози
Відновлення підготовки робітничих кадрів для високотехнологічних виробництв	Зменшення контингенту здобувачів П(ПТ)О через ускладнення демографічної ситуації та міграційний відтік молоді
Відкриття навчально-практичного центру з професії «Зварювальник»	Посилення конкуренції на локальному та регіональному ринках праці
Запровадження дуальної форми навчання із професій «Електрозварник ручного зварювання. Газозварник» та «Слюсар-електрик з ремонту електроустаткування»	Погіршення економічної ситуації в регіоні та в громаді
Ліцензування професій «Водій транспортних засобів категорії «С» та «Продавець продовольчих товарів. Продавець непродовольчих товарів»	Збереження низької привабливості професійно-технічної освіти для випускників загальноосвітніх навчальних закладів
Перехід до формування навчальних планів і програм на компетентнісній основі	Продовження збройного конфлікту в регіоні
Створення спеціальної аудиторії для проведення онлайн-уроків	Зниження рівня регіонального фінансування
Придбання нового обладнання для професії «Електрозварник ручного зварювання. Газозварник»	Погіршення умов працевлаштування випускників
Ремонт навчальної майстерні електрозварників	Зниження попиту на ринку праці для випускників ліцею
Термомодернізація навчального закладу, оновлення системи опалення ліцею	Низька якість підготовки учнів, які вступають на навчання до ліцею
Розвиток публічно-приватного партнерства, співпраця з ПРООН в Україні	Недостатня матеріально-технічна база для ліцензування нових професій
Створення наглядової ради ліцею	Низька зацікавленість роботодавців у випускниках ліцею, у створенні сучасної матеріально-технічної бази
Осучаснення форм профорієнтаційної роботи	
Створення інклюзивного та гендерно чутливого освітнього середовища	
Осучаснення навчальних програм, реформування системи підвищення кваліфікації та стажування майстрів виробничого навчання	

СТРАТЕГІЧНЕ БАЧЕННЯ РОЗВИТКУ НОВОАЙДАРСЬКОГО ПРОФЕСІЙНОГО АГРАРНОГО ЛІЦЕЮ

4

Визначення стратегічного бачення та перспективної траєкторії розвитку ліцею базувалося на результатах SWOT-аналізу, стратегічної сесії, опитування учасників освітнього процесу та роботодавців, а також на основі врахування низки особливостей соціально-економічного розвитку регіону, Новоайдарської територіальної громади та системи П(ПТ)О, зокрема:

- трансформації структури економіки Луганської області від початку збройного конфлікту 2014 року, перетворення регіону з високоіндустріального на аграрно-індустріальний;
- скорочення частки корпоративного сектора в економіці регіону, зростання кількості фермерських господарств і виробництв, як пов'язані з переробленням аграрної продукції;
- перехід агропідприємств на сучасні технології виробництва сільськогосподарської продукції та використання високопродуктивної техніки;
- зростання вимог роботодавців до якості підготовки випускників ліцею, до їхніх професійних компетентностей;
- потребі у зміні філософії навчання, переході від стратегії викладання до стратегії навчання, формування базових компетентностей;
- формування гнучких підходів до термінів, програм навчання різних категорій населення, у т.ч. соціально вразливих категорій громадян;
- концептуального усвідомлення необхідності розвитку комерційної діяльності закладів П(ПТ)О шляхом надання додаткових освітніх та інших послуг, виробництва й реалізації товарів;
- відсутності моніторингу та вірогідних даних щодо потреб у кваліфікованих кадрах на ринку праці в розрізі окремих професій;
- визнання проблеми низького рівня престижності професійної (професійно-технічної) освіти та негативного іміджу її закладів на ринку освітніх послуг, недостатнє розуміння її ролі в економічному розвитку регіону, громади та самореалізації особистості.

Зазначені підходи та обставини дозволили сформувати стратегічне бачення закладу: **Новоайдарський професійний аграрний ліцей – сучасний, конкурентоспроможний на ринку освітніх послуг заклад П(ПТ)О Луганської області, у якому створені комфортні умови для підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів для аграрного виробництва та інших секторів економіки; активно впроваджуються гнучкі мобільні траєкторії навчання відповідно до сучасних вимог роботодавців і перспективних потреб ринку праці регіону та Новоайдарської територіальної громади; формуються нові типи взаємовідносин зі стейкхолдерами на засадах публічно-приватного партнерства.**

СТРАТЕГІЧНІ, ОПЕРАЦІЙНІ ЦІЛІ ТА ЗАВДАННЯ СТРАТЕГІЧНОГО ТА ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПЛАНУ РОЗВИТКУ НОВОАЙДАРСЬКОГО ПРОФЕСІЙНОГО АГРАРНОГО ЛІЦЕЮ

5

З огляду на результати стратегічного аналізу закладу, SWOT-матриці, результати опитування учасників освітнього процесу та роботодавців, стратегічної сесії, проведеної в ліцеї (додаток Д), було визначено три стратегічні та 13 операційних цілей розвитку Новоайдарського професійного аграрного ліцею (рис. 5.1). Вони були конкретизовані у 90 завдань і 149 індикаторів оцінки їхнього виконання (табл. 6.1).

5.1. Стратегічна ціль 1.

Зміцнити потенціал і посилити конкурентоспроможність ліцею

Найпріоритетнішим вектором розвитку Новоайдарського професійного аграрного ліцею на період до 2027 року є зміцнення потенціалу закладу та посилення його конкурентоспроможності. Зазначена Стратегічна ціль включає сім операційних цілей та низку завдань (табл. 6.1).

Ліцей має досить потужний цілісний майновий комплекс, навчальні корпуси та об'єкти соціальної інфраструктури якого збудовані на початку 80-х років XX ст. і розраховані на значно більшу кількість здобувачів, ніж навчається тепер. Робочий візит до закладу показав, що майстерні ліцею, спортивна зала потребують капітального ремонту, а приміщення навчального корпусу – енергомодернізації. Розв'язання цієї проблеми тісно пов'язане з питанням передачі майнового комплексу ліцею у спільну власність територіальних громад Луганської області. Наявність методичних рекомендацій щодо передачі майнових комплексів із державної в комунальну власність, які розроблені МОН України, досі не забезпечило розв'язання цієї проблеми. Серед причин такої ситуації – неналежний рівень підготовки технічної документації, відсутність на рівні області фінансових ресурсів для утримання майнових комплексів закладів П(ПТ)О. Наразі процес передачі цілісних майнових комплексів із державної власності у спільну власність територіальних громад суттєво пришвидшився. Ліцей має провести детальну інвентаризацію будівель, навчальних кабінетів і лабораторій, що дасть можливість оптимізувати витрати на їхнє утримання, сформулювати пропозиції до органів місцевого самоврядування щодо ефективного використання майнового комплексу закладу. Не втрачає актуальності також питання більш ефективного використання автотрактородрому та земельної ділянки.

Переоснащення та осучаснення матеріально-технічної бази – це широкий комплекс завдань, починаючи від ремонту навчальних майстерень, придбання нової сільськогосподарської техніки, створення нових лабораторій і завершуючи переобладнанням автотрактородрому. Практично всі пріоритетні вектори розвитку ліцею, які були визначені учасниками стратегічної сесії, стосуються проблематики матеріально-технічної бази (додаток Д). Позиція щодо покращання матеріально-технічної бази знайшла підтвердження і під час опитування учасників освітнього процесу. Понад 46% здобувачів зазначили, що в ліцеї найбільше їм не подобається погана, застаріла матеріально-технічна база, яка не дозволяє здобути належний рівень професійних навичок (додаток В). Частково про це говорили й роботодавці, оскільки навчання здобувачів на

Рис. 5.1. Стратегічні та операційні цілі Стратегічного та інвестиційного планів розвитку Новоайдарського професійного аграрного ліцею

старій матеріально-технічній змушує їх проводити перенавчання випускників, яких вони працевлаштовують. Така ситуація створює певні проблеми на шляху більш активної співпраці ліцею зі своїми роботодавцями.

Незаперечним лідером серед пріоритетних завдань є придбання нової сільськогосподарської техніки (трактор, сівалка, зернозбиральний комбайн), що дозволить покращити якість підготовки

кадрів та збільшити надходження до спеціального фонду закладу. Оновлення потребує авто-трактородром, у якому рівень зношеності устаткування становить 85%, а також матеріально-технічна база професій «Лаборант хіміко-бактеріологічного аналізу» та «Кравець».

Актуальним завданням у контексті розв'язання проблеми осучаснення матеріально-технічної бази закладу є створення навчально-практичного центру з професії «Тракторист-машиніст сільськогосподарського (лісогосподарського) виробництва. Слюсар із ремонту сільськогосподарських машин та устаткування. Водій автотранспортних засобів», сучасної станції технічного обслуговування, що дозволить розширити перелік категорій для водіїв. Таке завдання є цілком обґрунтованим, зважаючи на значний досвід ліцею з підготовки кадрів для аграрного виробництва та потреби регіонального ринку праці. Важливим для ліцею є також питання придбання пального, посівного матеріалу та добрив для проведення щорічних сільськогосподарських робіт на його земельній ділянці.

Створення безбар'єрного простору для здобувачів з особливими потребами перебуває на контролі в керівників закладу. Уліцеї вже зроблені перші кроки на шляху до розв'язання цієї проблеми, зокрема розпочато проєктування елементів доступності (будівництво пандусу, переобладнання санітарних вузлів). Виконання цього завдання потребує чимало зусиль і фінансових ресурсів, оскільки приміщення ліцею, збудовані в минулому столітті, не були розраховані на людей з особливими потребами. Необхідно також завершити процес оцінювання інклюзивності інфраструктури закладу для навчання різних категорій здобувачів освіти, розроблення проєктно-кошторисної документації з покроковим планом дій задля створення в ліцеї умов для інклюзивного навчання, які відповідають вимогам сьогодення.

Сучасне розуміння реформи системи П(ПТ)О включає не лише питання модернізації освітнього процесу, а й розширення потенціалу закладів у сфері комерціалізації освітніх та інших видів послуг. У цьому контексті актуальними для ліцею є питання нарощування потенціалу його підрозділів із надання різних видів платних послуг, наприклад, із ремонту та пошиття одягу, перенавчання дорослого населення на короткотермінових програмах, навчання на курсах водіїв. Суттєво розширить можливості закладу щодо надання комерційних послуг і збільшення надходжень до спеціального фонду придбання нової сільськогосподарської техніки. Важливо також посилити спроможність ліцею щодо участі в різних тендерах на виконання окремих видів робіт і послуг для потреб Новоайдарської територіальної громади.

З огляду на перспективи розвитку закладу та формування контингенту його здобувачів актуальним є питання покращання іміджу ліцею та його випускників. Розв'язання цієї проблеми потребує комплексного підходу й реалізації низки завдань, зокрема: осучаснення та урізноманітнення профорієнтаційної роботи, модернізації офіційного сайту з урахуванням кращих вітчизняних практик; подолання традиційних стереотипів про заклад та саму систему П(ПТ)О шляхом популяризації переваг робітничих професій; розроблення комунікаційної стратегії та використання сучасних інформаційних ресурсів для формування позитивного іміджу закладу. Важливо, щоб на навчання до ліцею приходили вмотивовані здобувачі, яким подобається та професія, яку вони опановують. У цьому контексті актуальним завданням є консультування здобувачів закладу з розвитку кар'єри, формування у них підприємницьких компетентностей, створення банку даних успішних прикладів кар'єрних досягнень випускників.

З проблематикою розширення фінансових можливостей закладу, створення сучасного освітнього простору тісно пов'язані питання посилення проєктної діяльності та підвищення ефективності управління ліцеєм. Оскільки більшість проєктів у сфері професійно-технічної освіти реалізуються на конкурсній основі, то вкрай важливо, щоб заклад був конкурентоспроможним із цього питання. Нагальним завданням є навчання персоналу, створення стимулів для тих працівників ліцею, які беруть участь у підготовці грантових проєктів.

Посилення ефективності управління закладом належить до пріоритетних завдань реформування системи П(ПТ)О. Для реалізації цього завдання необхідно запровадити в закладі нову, інноваційну модель управління, яка зорієнтована на результат, зокрема ввести електронний документообіг, систему внутрішніх комунікацій тощо.

5.2. Стратегічна ціль 2.

Забезпечити високу якість надання освітніх послуг

Важливість цієї стратегічної цілі зумовлена необхідністю оновлення структури, змісту навчального процесу відповідно до вимог сьогодення, до нових освітніх й професійних стандартів. Новоайдарський професійний аграрний ліцей, як і більшість інших закладів П(ПТ)О Луганської області, досі зберігає основні системні ознаки ще радянської системи професійно-технічної освіти. Частково цьому сприяють кадровий склад педагогічних працівників ліцею, зокрема висока частка серед майстрів виробничого навчання осіб старших вікових груп, їхня ментальність, патерналістські настрої; застаріла матеріально-технічна база тощо. Попри те, що ці питання є вкрай важливими, вони не знайшли належного відображення ні під час проведення стратегічної сесії, ні в процесі опитування учасників освітнього процесу. У керівників закладу, викладачів і майстрів виробничого навчання має бути усвідомлення того, що без зміни структури та осучаснення форм навчального процесу неможливо перетворити ліцей у сучасний, конкурентний заклад П(ПТ)О.

Пріоритетним вектором у рамках цієї стратегічної цілі є оновлення змісту професійно-технічної освіти на засадах компетентнісного підходу, реалізація якого передбачає виконання таких важливих завдань, як осучаснення навчальних планів і програм з урахуванням вимог нових освітніх стандартів і роботодавців, посилення регіональної компоненти підприємницької підготовки здобувачів П(ПТ)О, що розширить їхню спроможність до самозайнятості. Важливими завданнями є також ліцензування нових професій («Водій автотранспортних засобів категорії «В» і «С1», «Фермер», «Робітник фермерського господарства»), розроблення та ліцензування освітніх програм для короткотермінового навчання/перепідготовки безробітних і соціально вразливих категорій населення з нових професій, розроблення пакету навчально-методичних матеріалів і вимог до практичних умінь різних категорій населення для проведення «вхідного» контролю рівня їхньої професійної підготовки та визначення індивідуальних траєкторій навчання.

Підвищення якості надання освітніх послуг неможливо забезпечити без посилення спроможності педагогічного колективу ліцею та ефективності управління закладом. Це комплексна проблема, яка передбачає осучаснення системи підвищення кваліфікації та стажування педагогічних працівників, зміну підходів, структури та якості підвищення кваліфікації майстрів виробничого навчання, створення умов для їхньої участі в програмах міжнародних обмінів, залучення до роботи в ліцеї молодих кадрів, посилення мотивації педагогічних працівників до опанування нових навичок і компетентностей, зокрема у сфері дистанційного навчання. Важливо подолати інертність майстрів виробничого навчання, яких, як свідчать результати опитування, наразі влаштовує чинна система підвищення кваліфікації (100% респондентів), хоча вона не відповідає вимогам сьогодення. Актуальним завданням у цьому контексті є організація стажування майстрів виробничого навчання на сучасній сільськогосподарській техніці у великих агропідприємствах чи фермерських господарствах, на базі навчально-практичних центрів інших закладів П(ПТ)О, використання найбільш ефективних форм і видів підвищення кваліфікації.

Посилення менеджерських якостей керівництва ліцею також лишається актуальним завданням. Результати анкетування, стратегічних сесій, бесід показали, що керівництву ліцею притаманні завищені очікування та сподівання на підтримку від держави чи роботодавців. Водночас їм бракує активності у відносно нових для ліцею видах діяльності, як-от: використання в комерційних цілях земельної ділянки, сільськогосподарської техніки, швейного обладнання, підготовка грантових проєктів тощо. Керівники мають навчитися вибудовувати нові форми співпраці з дрібними фермерами та потужними агроформуваннями, місцевими бізнес-спільнотами та органами місцевого самоврядування. Підвищити рівень управлінської компетентності керівників закладу планується шляхом залучення їх до участі у різноманітних тренінгах і навчаннях.

Потреба в посиленні рівня цифровізації ліцею існує вже досить давно, однак COVID-19 і пов'язаний із ним перехід до дистанційного навчання максимально актуалізували цю проблему. Наразі Новоайдарський професійний аграрний ліцей має досить високий рівень забезпеченості мультимедійним обладнанням і комп'ютерною технікою. Це має стати підґрунтям для більш активного використання дистанційних форм навчання, створення в ліцеї платформи електронних засобів навчання, інформаційних «хмарних» ресурсів, розроблення онлайн-курсів тощо. Важливим завданням є постійне підвищення рівня цифрової грамотності педагогічних працівників, у т.ч. майстрів виробничого навчання, забезпечення ефективного використання комп'ютерної техніки.

5.3. Стратегічна ціль 3.

Забезпечити ефективне партнерство закладу з роботодавцями та іншими зацікавленими сторонами

Посилення співпраці закладів П(ПТ)О з роботодавцями та іншими стейкхолдерами наразі є пріоритетним напрямом реформування системи професійно-технічної освіти як на загальнодержавному, так і на регіональному рівнях. Для Новоайдарського професійного аграрного ліцею це питання також є вкрай актуальним. Результати опитування педагогічних працівників ліцею та роботодавців вказують на відсутність належного рівня взаємодії між ними. З урахуванням зазначених обставин пріоритетними для закладу завданнями є підписання угод із роботодавцями щодо запровадження дуальної форми навчання на професії «Тракторист-машиніст сільськогосподарського виробництва. Слюсар із ремонту сільськогосподарських машин та устаткування. Водій автотранспортних засобів категорії «С»; започаткування практики проходження стажування майстрів виробничого навчання на сучасній сільськогосподарській техніці, розширення переліку агроформувань і фермерських господарств, компаній для проходження здобувачами виробничої практики, активне та, головне, реальне залучення роботодавців до формування навчальних планів і програм, урахування їхніх вимог до професійних компетентностей випускників, залучення роботодавців до викладання в ліцеї профільних дисциплін, оцінки підготовки якості освіти на різних етапах її здобуття.

Посилення співпраці між закладом та роботодавцями мають забезпечити такі заходи, як створення наглядової ради ліцею з активним залученням до її роботи всіх зацікавлених стейкхолдерів, а також співробітництво в рамках публічно-приватного партнерства, зокрема залучення роботодавців до створення навчально-практичних центрів, спільного фінансування проєктів з осучаснення матеріально-технічної бази тощо. Реалізація зазначених завдань дозволить закладу не лише покращити якість підготовки робітничих кадрів, а й забезпечити високий рівень працевлаштування випускників.

Певного покращання потребує також співпраця ліцею з Луганським обласним та Новоайдарським районним центрами зайнятості, а саме: питання перепідготовки/перенавчання/підвищення кваліфікації безробітних, соціально вразливих категорій населення на базі ліцею, детальний аналіз спільно з центрами зайнятості особливостей ринку праці, об'єктивне визначення потреб регіону, району та селища у фахівцях різних професій, запровадження моніторингу випускників. Важливо залучати до такої співпраці регіональну раду професійно-технічної освіти Луганської області.

Активізація співпраці з органами місцевого самоврядування також належить до важливих стратегічних завдань Новоайдарського професійного аграрного ліцею. У цьому виді діяльності потрібно проявляти ініціативу в питаннях отримання від органів місцевого самоврядування замовлень на виконання низки робіт і послуг на комерційних засадах, залучення представників органів місцевого самоврядування до роботи у складі наглядової ради ліцею, до визначення переліку преференцій, які можна надати роботодавцям на місцевому рівні для стимулювання їхньої співпраці із закладом. Важливо також забезпечити узгодженість планів розвитку закладу зі стратегічними цілями соціально-економічного розвитку регіону та Новоайдарської територіальної громади, що дозволить ліцею брати участь у конкурсах проєктів, що фінансуються коштом державного фонду регіонального розвитку.

В умовах обмеженого фінансування та наявності низки проблем, які потребують розв'язання, нагальним завданням для ліцею є посилення його спроможності щодо співпраці з потенційними інвесторами та участі в різноманітних грантових конкурсах. Конкуренція на ринку грантових проєктів, які оголошуються міжнародними організаціями, МОН України та державним фондом розвитку професійної (професійно-технічної) освіти, є дуже високою. Через це важливо навчити персонал закладу готувати якісні проєктні заявки, здійснювати їхній моніторинг та регулярно брати участь у відповідних конкурсах. Така діяльність розширить фінансові можливості ліцею, сприятиме його перетворенню на сучасну освітню установу, яка надає якісні послуги у сфері професійно-технічної освіти.

ПЛАН ЗАХОДІВ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЧНОГО ТА ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПЛАНУ

6

Табл. 6.1. Стратегічні, операційні цілі та завдання розвитку Новоайдарського професійного аграрного ліцею

Операційні цілі Завдання	Індикатори результативності	Орієнтовний бюджет, грн.	Термін вико- нання <i>Відповідальні</i>
Стратегічна ціль 1. Зміцнити потенціал і посилити конкурентоспроможність ліцею			
1.1. Оптимізувати та покращити інфраструктуру закладу			
1.1.1. Підготувати пакет необхідних документів для завершення передачі майнового комплексу ліцею з державної власності у спільну власність територіальних громад	Пакет відповідних документів підготовлено	Не потребує фінансових витрат	2021 рік <i>Головний бухгалтер</i>
1.1.2. Передати майновий комплекс ліцею з державної власності у спільну власність територіальних громад	Документи про прийняття майнового комплексу ліцею на баланс Новоайдарської селищної територіальної громади отримано	Не потребує фінансових витрат	2021-2022 р. <i>Директор ліцею</i>
1.1.3. Здійснити інвентаризацію приміщень, території ліцею з метою оптимізації витрат на їхнє утримання та використання в навчально-виховному процесі	• Документ про інвентаризацію приміщень і території підготовлено; • Пропозиції щодо комерційного використання вільних приміщень (площ) сформовано	Не потребує фінансових витрат	2021-2022 р. <i>Головний бухгалтер Завгосп</i>
1.1.4. Провести оцінку ефективності використання землі, що перебуває у власності ліцею	• Оцінку ефективності використання землі проведено; • Пропозиції з підвищення ефективності використання землі розроблено	Не потребує фінансових витрат	2022 рік <i>Головний бухгалтер</i>
1.1.5. Провести капітальний ремонт будівлі майстерень ліцею	• Покрівлю, прорізи, стелю, стіни, підлогу відремонтовано; • Систему опалення відновлено; • Систему електропостачання оновлено	2 680 596,0	2022-2024 р. <i>Директор ліцею</i>

1.1.6. Провести заміну дверей в навчальних приміщеннях ліцею	• Коробки дерев'яні з ущільнювачем встановлено (153 од.); • Двері дерев'яні в навчальних приміщеннях замінені (153 од.); • Двері металічні, входні	890 852,0	2022-2023 р. <i>Завгосп</i>
1.1.7. Провести заміну вікон на металопластикові	• 72 пластикові вікна придбано; • Встановлення металопластикових вікон проведено	509 658,0	2022-2023 р. <i>Завгосп</i>
1.1.8. Зробити капітальний ремонт спортивної зали	Ремонт спортивної зали завершено	Обсяг фінансових ресурсів потребує уточнення	2023-2024 р. <i>Директор ліцею</i>
1.1.9. Встановити в ліцеї автономну систему опалення	• Проектно-кошторисну документацію на виконання робіт підготовлено; • Автономну систему опалення встановлено	Обсяг фінансових ресурсів потребує уточнення	2022 рік <i>Директор ліцею</i>
1.1.10. Провести озеленення території	Озеленення території проведено	Обсяг фінансових ресурсів потребує уточнення	2021-2022 р. <i>Заступник директора з навчально-виховної роботи Завгосп</i>
1.1.11. Створити зону літнього відпочинку для молоді	Зону літнього відпочинку (літній кінотеатр) створено	Обсяг фінансових ресурсів потребує уточнення	2022-2023 р. <i>Заступник директора з навчально-виховної роботи Завгосп</i>
1.2. Осучаснити матеріально-технічну базу закладу			
1.2.1. Оновити машино-тракторний парк ліцею для підготовки здобувачів за професіями «Тракторист-машиніст сільськогосподарського виробництва. Слюсар з ремонту сільськогосподарських машин та устаткування. Водій автотранспортних засобів»	• Трактор «Білорус-1221.2» придбано; • Зернову сівалку ASTRA-6, просапну VESTA 8 PROFi, культиватор просапний АЛТАІР-5,6-04 придбано; • Зернозбиральний комбайн VERSATILE NOVA закуплено	4 697 000,0	2022-2027 р. <i>Директор ліцею</i>
1.2.2. Придбати обладнання для модернізації автотрактородрому	• Чотири камери Dahua DH-IPC-HFW2431SP-S-S2 придбано; • Три Віта пари FTP Cat.5E 4PR Cu (350 МГц) PE Outdoor 305 м Dialan закуплено; • Відеореєстратор Dahua DHI-NVR2108-8P-4KS2 придбано; • Конуси дорожні з важкою основою придбано та встановлено; • Обладнання на автотрактородромі встановлено	716 731,0	2021 рік <i>Механік Завгосп</i>

1.2.3. Створити навчально-практичний центр із професії «Тракторист-машиніст сільськогосподарського (лісогосподарського) виробництва», «Слюсар з ремонту сільськогосподарських машин та устаткування», «Водій автотранспортних засобів»	- Пакет документів для участі в конкурсі на створення навчально-практичного центру підготовлено; - Приміщення для створення навчально-практичного центру відремонтовано; - Обладнання та техніку придбано; - Навчально-практичний центр створено	Обсяг фінансових ресурсів потребує уточнення	2025 рік Заступник директора з навчально-виробничої роботи
1.2.4. Створити сучасний комплекс СТО	- Обладнання для сучасного комплексу СТО придбано; - Монтаж обладнання завершено	1 118 220,0	2024-2027 р. Директор ліцею
1.2.5. Покращити матеріально-технічну базу для професії «Лаборант хіміко-бактеріологічного аналізу»	Обладнання, реактиви, інструменти придбано	Обсяг фінансових ресурсів потребує уточнення	2021-2022 р. Заступник директора з навчально-виробничої роботи
1.2.6. Посилити матеріально-технічну базу для професії «Кравець»	- Автоматизований розкрійний комплекс придбано; - Вишивальну машину закуплено; - Витратні матеріали регулярно закуповуються	Обсяг фінансових ресурсів потребує уточнення	2021-2022 р. Заступник директора з навчально-виробничої роботи
1.2.7. Сформувати матеріально-технічну базу для професії «Водій автотранспортних засобів категорії «В» і «С1»	- Перелік необхідного обладнання, інструментів сформовано; - Навчальне обладнання, механізми, інструменти придбано	Обсяг фінансових ресурсів потребує уточнення	2024-2026 р. Заступник директора з навчально-виробничої роботи
1.2.8. Придбати навчальні матеріали (вузли, механізми, макети) для покращання виробничого навчання з професій «Тракторист-машиніст сільськогосподарського (лісогосподарського) виробництва», «Слюсар із ремонту сільськогосподарських машин та устаткування», «Водій автотранспортних засобів»	Навчальні матеріали придбано	Обсяг фінансових ресурсів потребує уточнення	2023-2025 р. Заступник директора з навчально-виробничої роботи
1.2.9. Придбати посівний матеріал, добрива та пальне для проведення сільськогосподарських робіт на землях ліцею	- Насіння озимої пшениці та соняшника придбано; - Добрива та отрутохімікати закуплено; - Пальне придбано	1 497 600,0	2021-2027 р. Директор ліцею

1.3. Забезпечити рівний доступ до професійної освіти для різних категорій населення			
1.3.1. Створити першочергові необхідні умови для навчання осіб з особливими потребами	- Пандус із кнопкою виклику для чергового обладнано; - Профільні навчальні кабінети на перший поверх переведено	Обсяг фінансових ресурсів потребує уточнення	2021 рік Директор ліцею Завгосп
1.3.2. Завершити проектування елементів повної доступності інфраструктури ліцею для здобувачів закладу	Проектно-кошторисну документацію щодо необхідних робіт виготовлено	Обсяг фінансових ресурсів потребує уточнення	2021-2024 р. Завгосп
1.3.3. Забезпечити рівний доступ до інфраструктури ліцею осіб з особливими потребами	- Вхідні двері та двері до кабінетів замінені; - Пандус у гуртожитку побудовано; - Санітарні вузли та вбиральні в навчальному корпусі, у гуртожитку переобладнано	Обсяг фінансових ресурсів потребує уточнення	2022-2024 р. Директор ліцею Завгосп
1.3.4. Розробити програми та навчити персонал для роботи зі здобувачами з особливими потребами	- Перелік осіб, які будуть працювати зі здобувачами з особливими потребами визначено; - Навчання з персоналом щодо роботи зі здобувачами з особливими потребами проведено	Обсяг фінансових ресурсів потребує уточнення	2022-2024 р. Соціальний педагог
1.3.5. Визначити тематику професійно-теоретичних дисциплін, окремих видів виробничого навчання, де для здобувачів з особливими потребами доцільно використовувати дистанційне навчання	Тематику професійно-теоретичних дисциплін, окремих видів виробничого навчання, де є доцільним використання дистанційного навчання для здобувачів з особливими потребами, визначено	Не потребує фінансових витрат	2022 рік Заступник директора з навчально-виробничої роботи
1.4. Збільшити спроможність закладу надавати платні послуги			
1.4.1. Провести оцінку потенційних можливостей ліцею, у т.ч. земельної ділянки, щодо надання різних видів робіт і послуг на комерційній основі	Оцінку потенційних можливостей закладу щодо виконання робіт і надання послуг на комерційних засадах проведено	Не потребує фінансових витрат	2021-2022 р. Директор ліцею Головний бухгалтер
1.4.2. Розробити пропозиції з розширення переліку платних видів робіт і послуг, які може надавати ліцей	Перелік пропозицій щодо розширення видів платних робіт і послуг сформовано	Не потребує фінансових витрат	2023-2026 р. Директор ліцею Головний бухгалтер

1.4.3. Надавати платні сільськогосподарські послуги (оранка, збір урожаю) для населення	- Перелік видів сільськогосподарських робіт визначено; - Сільськогосподарські роботи на комерційній основі виконуються	Не потребує фінансових витрат	2022-2027 р. <i>Механік</i>
1.4.4. Розробити нові навчальні плани і програми для короткотермінового навчання та перенавчання різних категорій дорослого населення на комерційній основі	Плани та програми короткотермінового навчання за кошти фізичних чи юридичних осіб розроблено	Не потребує фінансових витрат	2021-2023 р. <i>Заступник директора з навчально-виробничої роботи</i>
1.4.5. Створити на базі ліцею кваліфікаційний центр оцінювання і визнання результатів неформальної та інформальної освіти з професії «Тракторист-машиніст сільськогосподарського (лісогосподарського) виробництва» із наданням відповідних послуг на комерційній основі	- Пакет документів щодо створення кваліфікаційного центру підготовлено; - Кваліфікаційний центр оцінювання результатів неформальної та інформальної освіти створено	Обсяг фінансових ресурсів потребує уточнення	2025-2026 р. <i>Заступник директора з навчально-виробничої роботи</i>
1.4.6. Визначити перелік працівників ліцею для участі у тренінгах щодо формування у них компетентностей, необхідних для активізації комерційної діяльності	Участь відповідальних осіб у тренінгах забезпечено	Не потребує фінансових витрат	2021 рік <i>Заступник директора з навчально-виробничої роботи</i>
1.4.7. Збільшити надходження до спеціального фонду ліцею шляхом виконання робіт і надання платних послуг	Надходження до спеціального фонду збільшено на 50%	Не потребує фінансових витрат	2021-2027 р. <i>Директор ліцею Головний бухгалтер</i>
1.5. Покращити імідж ліцею та його випускників			
1.5.1. Осучаснити та урізноманітнити форми профорієнтаційної роботи ліцею й консультування з розвитку кар'єри	Перелік профорієнтаційних заходів оновлено та осучаснено	Не потребує фінансових витрат	2021-2025 р. <i>Заступник директора з навчально-виробничої роботи</i>
1.5.2. Оновити офіційний сайт ліцею	Нове змістовне наповнення сайту ліцею забезпечено	Не потребує фінансових витрат	2021 рік <i>Заступник директора з навчально-виробничої роботи</i>

1.5.3. Запровадити практику використання сучасних інформаційних ресурсів для популяризації ліцею та професій, за якими ведеться підготовка кадрів	- Відеосюжети про ліцей та професійну підготовку кадрів у ньому для різних цільових аудиторій підготовлено; - Відео на регіональних і місцевих телеканалах про переваги робітничих професій, за якими ведеться підготовка робітничих кадрів в училищі, демонструється	Обсяг фінансових ресурсів потребує уточнення	2021-2025 р. <i>Заступник директора з навчально-виробничої роботи</i>
1.5.4. Створити в закладі центр розвитку кар'єри та сформувати його методичне забезпечення	- Центр розвитку кар'єри створено; - Методичне та кадрове забезпечення його діяльності сформовано	Обсяг фінансових ресурсів потребує уточнення	2022-2023 р. <i>Директор ліцею</i>
1.5.5. Сформувати пропозиції та підвищити рівень працевлаштування випускників	- Пропозиції щодо підвищення рівня працевлаштування випускників сформовано; - Центр консультування з питань розвитку кар'єри створено	Обсяг фінансових ресурсів потребує уточнення	2023-2027 р. <i>Заступник директора з навчально-виробничої роботи</i>
1.5.6. Створити віртуальний тур навчальним закладом	Віртуальний тур ліцеєм створено	Обсяг фінансових ресурсів потребує уточнення	2022-2023 р. <i>Заступник директора з навчально-виробничої роботи</i>
1.5.7. Розробити комунікаційну стратегію та створити банк даних успішних прикладів кар'єрних досягнень випускників закладу для популяризації професійної (професійно-технічної) освіти	- Комунікаційну стратегію розроблено; - Рекламні продукти для проведення інформаційної кампанії підготовлено; - Електронний банк даних успішних прикладів кар'єрних досягнень випускників ліцею сформовано	Обсяг фінансових ресурсів потребує уточнення	2022-2023 р. <i>Заступник директора з навчально-виробничої роботи</i>
1.5.8. Забезпечити безкоштовне харчування здобувачів ліцею	Безкоштовне харчування здобувачів ліцею забезпечено	Обсяг фінансових ресурсів потребує уточнення	2024-2025 р. <i>Заступник директора з навчально-виробничої роботи</i>
1.5.9. Розробити та запровадити нову іміджеву символіку ліцею	Нову символіку розроблено та запроваджено	Обсяг фінансових ресурсів потребує уточнення	2022-2023 р. <i>Заступник директора з навчально-виробничої роботи</i>
1.5.10. Рекламувати приклади успішної кар'єри випускників ліцею	Відеопродукцію для рекламування успішної практики випускників ліцею створено	Обсяг фінансових ресурсів потребує уточнення	2022-2027 р. <i>Заступник директора з навчально-виробничої роботи</i>

1.5.11. Створити інженерний гурток на базі STEM підходу, до роботи якого залучати здобувачів і школярів старших класів	Інженерний гурток створено	Обсяг фінансових ресурсів потребує уточнення	2023-2024 р. <i>Заступник директора з навчально-виробничої роботи</i>
1.6. Започаткувати (посилити) проєктну діяльність закладу			
1.6.1. Визначити перелік осіб для участі у тренінгах із підготовки грантових проєктів	Список осіб для участі у тренінгах (навчаннях) визначено	Не потребує фінансових витрат	2021-2022 р. <i>Директор ліцею</i>
1.6.2. Підвищити спроможність керівників і педагогічних працівників ліцею до проєктної діяльності	Тренінги для керівників закладу та педагогічних працівників із питань проєктної діяльності проведено	Не потребує фінансових витрат	2022-2027 р. <i>Директор ліцею</i>
1.6.3. Стимулювати залучення педагогічних працівників до участі в конкурсах грантових проєктів	Список заохочень для активізації участі педагогічних працівників у підготовці грантових проєктів розроблено	Не потребує фінансових витрат	2022-2027 р. <i>Директор ліцею</i>
1.7. Підвищити ефективність управління закладом			
1.7.1. Запровадити інноваційні методи управління закладом, орієнтовані на результат	- Тренінги для керівників закладу та педагогічних працівників із питань впровадження інноваційних методів управління проведено; - Інноваційні методи управління закладом запроваджено	Обсяг фінансових ресурсів потребує уточнення	2021-2023 р. <i>Директор ліцею</i>
1.7.2. Запровадити електронний документообіг, електронні журнали та систему внутрішніх комунікацій у ліцеї	- Електронний документообіг запроваджено; - Електронні журнали та систему внутрішніх комунікацій запроваджено	Обсяг фінансових ресурсів потребує уточнення	2021-2023 р. <i>Директор ліцею</i>

Стратегічна ціль 2. Забезпечити високу якість надання освітніх послуг

2.1. Оновити зміст професійно-технічної освіти на засадах компетентнісно-го підходу			
2.1.1. Осучаснити навчальні плани й освітньо-професійні програми, розробити освітні програми за компетентностями, які забезпечать досягнення результатів освітньої діяльності здобувачів закладу відповідно до вимог роботодавців	- Зміст робочих навчальних планів та освітньо-професійних програм оновлено; - Нові робочі навчальні, освітньо-професійні програми за окремими предметами розроблено; - Нові освітні програми за окремими компетентностями на базі аналізу потреб роботодавців сформовано	Не потребує фінансових витрат	2021-2023 р. <i>Заступник директора з навчально-виробничої роботи</i>

2.1.2. Оновити робочі навчальні програми з окремих професій шляхом доповнення їх компетенціями, які сформовані роботодавцями з урахуванням сучасних потреб ринку праці	- Перелік компетентностей на основі консолідованої думки роботодавців у розрізі окремих професій сформовано; - Робочі навчальні програми новими компетенціями доповнено	Не потребує фінансових витрат	2021-2022 р. <i>Заступник директора з навчально-виробничої роботи</i>
2.1.3. Розробити модульно-навчальні програми для професій з метою формування індивідуальних траєкторій навчання різних категорій населення	Модульно-навчальні програми в розрізі окремих професій сформовано	Не потребує фінансових витрат	2021-2023 р. <i>Заступник директора з навчально-виробничої роботи</i>
2.1.4. Посилити шляхом регіональної компоненти підприємницьку підготовку здобувачів для формування у них необхідних компетентностей для роботи в умовах самозайнятості	Навчальні курси з основ підприємництва запроваджено	Не потребує фінансових витрат	2021-2027 р. <i>Заступник директора з навчально-виробничої роботи</i>
2.1.5. Запровадити дуальну форму навчання на професії «Тракторист-машиніст сільськогосподарського виробництва. Слюсар із ремонту сільськогосподарських машин та устаткування. Водій автотранспортних засобів»	- Пропозиції щодо запровадження дуальної форми навчання сформовано; - Робочі навчальні плани та програми з урахуванням дуальної освіти скореговано; - Дуальну форму навчання запроваджено	Обсяг фінансових ресурсів потребує уточнення	2024-2026 р. <i>Заступник директора з навчально-виробничої роботи</i>
2.1.6. Ліцензувати професію «Водій автотранспортних засобів категорії «В» і «С1»	- Пакет документів для ліцензування професії «Водій автотранспортних засобів категорії «В» і «С1» підготовлено; - Ліцензію на підготовку кадрів за цією професією отримано	Обсяг фінансових ресурсів потребує уточнення	2023-2024 р. <i>Заступник директора з навчально-виробничої роботи</i>
2.1.7. Ліцензувати нові професії, які мають попит на регіональному та місцевому ринках праці («Фермер», «Бджоляр», «Робітник фермерського господарства» тощо)	- Пропозиції щодо ліцензування нових професій визначено; - Пакет документів для ліцензування визначених професій підготовлено; - Ліцензію на підготовку кадрів за обраними професіями отримано; - Матеріально-технічну базу для нових професій сформовано	Обсяг фінансових ресурсів потребує уточнення	2024-2027 р. <i>Заступник директора з навчально-виробничої роботи</i>
2.1.8. Розширити навчальні програми виробничої практики	Програми виробничої практики скореговано та розширено	Не потребує фінансових витрат	2022 рік <i>Заступник директора з навчально-виробничої роботи</i>

2.1.9. Розробити й ліцензувати освітні програми, навчальні плани та програми для короткотермінового навчання /перепідготовки безробітних і соціально вразливих категорій населення	- Навчальні плани та програми короткотермінового навчання розроблено; - Ліцензії на перепідготовку безробітних і соціально вразливих категорій населення отримано	Обсяг фінансових ресурсів потребує уточнення	2021 рік <i>Заступник директора з навчально-виробничої роботи</i>
2.1.10. Розробити пакет нормативних, навчально-методичних матеріалів для проведення «вхідного» контролю з метою оцінки рівня професійних компетентностей різних категорій населення і визначення для них індивідуальних термінів і траєкторій навчання	Пакет навчально-методичних матеріалів і вимог до практичних умінь сформовано	Не потребує фінансових витрат	2022-2023 р. <i>Заступник директора з навчально-виробничої роботи</i>
2.1.11. Запровадити сучасну систему моніторингу якості навчання	Сучасну систему моніторингу оцінки набутих компетентностей запроваджено	Не потребує фінансових витрат	2022-2023 р. <i>Заступник директора з навчально-виробничої роботи</i>
2.2. Посилити спроможність педагогічного колективу ліцею та рівень управлінської компетентності керівників закладу			
2.2.1. Осучаснити програми підвищення кваліфікації майстрів виробничого навчання	- Угоди щодо підвищення кваліфікації майстрів виробничого навчання з ключовими роботодавцями підписано; - Угоди щодо підвищення кваліфікації майстрів виробничого навчання із закладами вищої освіти, навчально-практичними центрами інших закладів П(ПТ)О підписано	Не потребує фінансових витрат	2022-2023 р. <i>Заступник директора з навчально-виробничої роботи</i>
2.2.2. Створити умови для участі майстрів виробничого навчання у програмах міжнародних обмінів	- Список центрів і закладів для участі майстрів виробничого навчання у програмах міжнародних обмінів визначено; - Тренінги для викладачів і майстрів виробничого навчання щодо участі в програмах обміну проведено	Не потребує фінансових витрат	2024-2026 р. <i>Заступник директора з навчально-виробничої роботи</i>
2.2.3. Підвищити спроможність майстрів виробничого навчання та викладачів із розроблення та ліцензування нових освітніх програм з урахуванням модульно-компетентнісного підходу та вимог роботодавців	Тренінги для викладачів і майстрів виробничого навчання щодо розроблення та ліцензування нових освітніх програм з урахуванням модульно-компетентнісного підходу проведено	Обсяг фінансових ресурсів потребує уточнення	2021-2022 р. <i>Заступник директора з навчально-виробничої роботи</i>

2.2.4. Провести навчання педагогічних працівників і майстрів виробничого навчання щодо використання ними комп'ютерних та онлайн-технологій в освітньому процесі	Навчання для майстрів виробничого навчання училища проведено	Не потребує фінансових витрат	2021-2023 р. <i>Заступник директора з навчально-виробничої роботи</i>
2.2.5. Створити умови для залучення до роботи в ліцеї педагогічних працівників і майстрів виробничого навчання молодого віку	Умови для залучення до роботи в училищі молодих педагогічних кадрів створено	Не потребує фінансових витрат	2022-2025 р. <i>Директор ліцею</i>
2.2.6. Посилити менеджерські навички керівництва ліцею	Тренінги для керівництва училища з менеджменту та інноваційних технологій проведено	Коштом міжнародних організацій	2021-2026 р. <i>Директор ліцею</i>
2.3. Покращити рівень цифровізації закладу та використання сучасних технологій у навчальному процесі			
2.3.1. Забезпечити швидкісним інтернетом навчальні корпуси та гуртожиток	Навчальні корпуси та гуртожиток швидкісним інтернетом забезпечено	Обсяг фінансових ресурсів потребує уточнення	2021 рік <i>Директор ліцею</i>
2.3.2. Запровадити систему внутрішніх комунікацій та документообігу на основі використання програмних продуктів	- Концепцію розвитку внутрішніх комунікацій закладу розроблено та затверджено; - Ліцензійне програмне забезпечення придбано; - Тренінги для працівників закладу з питань використання програмного забезпечення проведено	Не потребує фінансових витрат	2022-2023 р. <i>Рибалка Ю.В.</i>
2.3.3. Створити та постійно оновлювати «хмарні» інформаційні ресурси для забезпечення дисциплін і практик створено	«Хмарні» інформаційні ресурси з усіх навчальних дисциплін і практик створено	Не потребує фінансових витрат	2021-2025 р. <i>Заступник директора з навчально-виробничої роботи</i>
2.3.4. Розробити онлайн-курси та методичні матеріали для використання в навчальному процесі	Онлайн-курси для базових дисциплін розроблено	Коштом спеціального фонду ліцею	2022-2025 р. <i>Заступник директора з навчально-виробничої роботи</i>
2.3.5. Створити в ліцеї платформу електронних засобів навчання	Єдину платформу для електронних засобів навчання створено	Не потребує фінансових витрат	2021 рік <i>Рибалка Ю.В.</i>

Стратегічна ціль 3. Забезпечити ефективне партнерство закладу з роботодавцями та іншими зацікавленими сторонами

3.1. Поглибити партнерство закладу з роботодавцями регіону (міста)

3.1.1. Поглибити співпрацю з роботодавцями аграрного сектора для запровадження дуальної форми навчання на професії «Тракторист-машиніст сільськогосподарського (лісогосподарського) виробництва. Слюсар з ремонту сільськогосподарських машин та устаткування. Водій автотранспортних засобів категорії «С»	• Угоди з роботодавцями про запровадження дуальної форми навчання підписано; • Вимоги роботодавців щодо якості підготовки кадрів у процесі дуальної форми навчання враховано; • Дуальну форму навчання запроваджено	Обсяг фінансових ресурсів потребує уточнення	2024-2027 р. <i>Заступник директора з навчально-виробничої роботи</i>
3.1.2. Започаткувати практику проходження стажування майстрами виробничого навчання ліцею на обладнанні та сільськогосподарській техніці роботодавців	• Угоди про проходження стажування майстрами виробничого навчання ліцею з роботодавцями підписано; • Стажування майстрів виробничого навчання на обладнанні роботодавців проходить	Обсяг фінансових ресурсів потребує уточнення	2022-2027 р. <i>Заступник директора з навчально-виробничої роботи</i>
3.1.3. Розширити перелік підприємств, фермерських господарств (компаній, фірм) для проходження виробничої практики	Угоди з підприємствами, фермерськими господарствами (фірмами, компаніями) про проходження виробничої практики здобувачами ліцею підписано	Не потребує фінансових витрат	2021-2023 р. <i>Директор ліцею Заступник директора з навчально-виробничої роботи</i>
3.1.4. Забезпечити регулярне виконання регіонального замовлення	Щорічний рівень виконання регіонального замовлення забезпечено не менше ніж на 95%	Не потребує фінансових витрат	2021-2027 р. <i>Директор ліцею</i>
3.1.5. Залучити провідних роботодавців до процесу оновлення робочих навчальних планів і програм	Роботодавців до процесу оновлення навчальних планів і програм залучено	Обсяг фінансових ресурсів потребує уточнення	2021-2027 р. <i>Заступник директора з навчально-виробничої роботи</i>
3.1.6. Залучити роботодавців до викладання в ліцеї профільних дисциплін і здійснення контролю якості підготовки робітничих кадрів	Роботодавців до викладання та контролю якості випускників ліцею залучено	Коштом ліцею	2021-2027 р. <i>Заступник директора з навчально-виробничої роботи</i>
3.1.7. Врахувати вимоги роботодавців до якості підготовки кадрів та компетентностей, якими мають володіти випускники ліцею з окремих професій	• Вимоги роботодавців до компетентностей випускників систематизовано; • Вимоги роботодавців до формування окремих компетентностей у навчальному процесі враховано	Не потребує фінансових витрат	2021 рік <i>Заступник директора з навчально-виробничої роботи</i>

3.1.8. Створити наглядову раду ліцею	Наглядову раду із залученням роботодавців створено	Не потребує фінансових витрат	2021 рік <i>Директор ліцею Заступник директора з навчально-виробничої роботи</i>
3.1.9. Активізувати співпрацю з роботодавцями в рамках публічно-приватного партнерства	• Угоду про державно-приватне партнерство з роботодавцями підписано; • Обсяги фінансової та іншої форми допомоги визначено	Обсяг фінансових ресурсів потребує уточнення	2021-2023 р. <i>Директор ліцею Заступник директора з навчально-виробничої роботи</i>
3.2. Забезпечити співпрацю зі службою зайнятості, органами місцевого самоврядування та іншими зацікавленими сторонами			
3.2.1. Поглибити співпрацю з Новоайдарським районним і Луганським обласним центрами зайнятості щодо перепідготовки / перенавчання безробітних та осіб із вразливих категорій населення	• Угоду про співпрацю з Новоайдарським районним центром зайнятості підписано; • Перепідготовку безробітних та осіб із вразливих категорій населення розпочато	Не потребує фінансових витрат	2021-2022 р. <i>Заступник директора з навчально-виробничої роботи</i>
3.2.2. Розробити методику та запровадити спільно з Новоайдарським районним центром зайнятості моніторинг випускників ліцею у розрізі окремих професій	• Методику моніторингу випускників розроблено; • Моніторинг випускників ліцею запроваджено	Обсяг фінансових ресурсів потребує уточнення	2022-2027 р. <i>Заступник директора з навчально-виробничої роботи</i>
3.2.3. Регулярно здійснювати спільно з Новоайдарським районним центром зайнятості аналіз ринку праці з метою визначення перспективних потреб у фахівцях різних професій	Регулярний аналіз ринку праці району та селища проводиться	Не потребує фінансових витрат	2022-2027 р. <i>Заступник директора з навчально-виробничої роботи</i>
3.2.4. Укласти угоди з органами місцевого самоврядування на виконання робіт і надання послуг на комерційних засадах	Угоди про співпрацю з органами місцевого самоврядування підписано	Не потребує фінансових витрат	2022-2023 р. <i>Директор ліцею Заступник директора з навчально-виробничої роботи</i>
3.2.5. Залучити представників органів місцевого самоврядування до складу наглядової ради ліцею	Представників органів місцевого самоврядування до складу наглядової ради ліцею залучено	Не потребує фінансових витрат	2021 рік <i>Директор ліцею</i>

3.2.6. Розробити спільно з органами місцевого самоврядування перелік преференцій для активізації співпраці роботодавців із ліцеєм	Список преференцій для роботодавців сформовано	Не потребує фінансових витрат	2022-2024 р. Заступник директора з навчально-виробничої роботи
3.2.7. Поглибити співпрацю ліцею з регіональною радою професійно-технічної освіти для більш ефективного прогнозування регіонального замовлення	Співпрацю з регіональною радою професійно-технічної освіти поглиблено	Не потребує фінансових витрат	2021-2027 р. Заступник директора з навчально-виробничої роботи
3.3. Посилити спроможність ліцею до співпраці з потенційними інвесторами, до участі у грантових програмах			
3.3.1. Визначити перелік осіб для участі у тренінгах із підготовки грантових пропозицій	• Список відповідальних осіб для участі у тренінгах із підготовки грантових пропозицій сформовано; • Участь відповідальних осіб у тренінгах забезпечено	Не потребує фінансових витрат	2021-2022 р. Директор ліцею
3.3.2. Розробити систему стимулів і винагород для працівників ліцею, які беруть участь у підготовці грантових проєктів	Систему стимулів і преференцій для працівників ліцею сформовано	За кошти спеціального фонду ліцею	2022-2023 р. Директор ліцею
3.3.3. Налагодити систему моніторингу за конкурсами проєктів, які оголошуються МОН України та міжнародними організаціями	Систему моніторингу за конкурсами проєктів запроваджено	Не потребує фінансових витрат	2021-2027 р. Заступник директора з навчально-виробничої роботи
3.3.4. Регулярно брати участь у конкурсах проєктів, оголошених МОН України, міжнародними донорами та регіональними органами влади	Кількість проєктних пропозицій від ліцею для участі у конкурсах збільшено	Не потребує фінансових витрат	2021-2027 р. Заступник директора з навчально-виробничої роботи

ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ПЛАН РОЗВИТКУ НОВОАЙДАРСЬКОГО ПРОФЕСІЙНОГО АГРАРНОГО ЛІЦЕЮ

Інвестиційний план розвитку Новоайдарського професійного аграрного ліцею включає перелік і вартість ремонтних робіт (табл. 7.1-7.3), список і вартість сільськогосподарської техніки, обладнання та інструментів (табл. 7.4).

Із-поміж ремонтних робіт пріоритетним для закладу є:

- капітальний ремонт будівлі майстерень ліцею;
- реконструкція покрівлі майстерні;
- заміна вікон і дверей у ліцеї.

Орієнтовна загальна вартість ремонтних робіт становить 4 081 106,0 грн, витрат на придбання посівного матеріалу, мінеральних добрив і пального для обробітку землі – 1 497 600,0 грн.

Табл. 7.1. Обсяг фінансових ресурсів для ремонту будівель і приміщень закладу

Найменування робіт, що плануються до виконання	Загальна вартість робіт, грн	Орієнтовні терміни виконання	Найменування робіт, що плануються до виконання	Загальна вартість робіт, грн	Орієнтовні терміни виконання
Капітальний ремонт будівлі майстерні					
Прорізи	890 440,0	2023-2024 роки	Опалення	118 789,0	2022-2023 роки
Стеля	478 002,0		Електропостачання	21 803,0	
Стіни	134 613,0		Покрівля	434 889,0	
Підлога	490 483,0		Кошторисний прибуток	111 577,0	
Разом			2 680 596,0		

Табл. 7.2. Обсяг фінансових ресурсів для заміни вікон і дверей

№	Назва	Модель / Марка / Параметри / Характеристики	Кількість, шт.	Ціна, грн.	Сума, грн.
Двері					
1.	Двері міжкімнатні	Новий Стиль Ріна-Золота-Вільха (600x2000)	38	1 000,0	38 000,0
2.	Двері міжкімнатні	Новий Стиль Ріна-Золота-Вільха (800x2000)	92	1 000,0	92 000,0
3.	Двері міжкімнатні	Новий Стиль Ріна-Золота-Вільха (700x2000)	2	1 000,0	2 000,0

4.	Двері двоствольні	Міра Новий Стиль Золота-Вільха делюкс (600x2000x2)	18	2 000,0	36 000,0
5.	Двері двоствольні	Міра Новий Стиль Золота-Вільха делюкс (700x2000x2)	2	2 000,0	4 000,0
6.	Двері двоствольні	Колорі модель А Стандарт Новий Стиль Золота-Вільха делюкс глухі (900x2000)	1	2 000,0	2 000,0
7.	Коробка дерев'яна з ущільнювачем		157	900,0	141 300,0
8.	Лиштва для дверей		157	200,0	31 400,0
9.	Замки врізні для дверей з ручками	UNILOCK 85110 AB	153	400,0	61 200,0
10.	Петлі дверні	Paladii 125x75 мм універсальна 2 шт.	153	128,0	19 584,0
11.	Двері металічні	Двері України Кейс Віноріт Сіті (860x2050)	5	8 200,0	41 000,0
12.	Двоствольні металічні входні двері	«Редфорт Арка» Віноріт (1200x2050)	1	9 000,0	9 000,0
13.	Блок балконний	740x2100x140	3	3 500,0	10 500,0
14.	Двері пластикові	800x2000	9	3 500,0	31 500,0
	Разом			519 484,0	
Вікна					
1.	Вікна мета-лопластикові 1,65x2,8 відкриті	Склопакет 4i-10Ar-4-10Ar-4s, профіль REHAU Euro-Design 60, фурнітура MACO, кількість камер – 2, товщина склопакету – 32 мм	1	1 100,0	1 100,0
2.	Вікна мета-лопластикові 1,43x1,73 відкриті	Склопакет 4i-10Ar-4-10Ar-4s, профіль REHAU Euro-Design 60, фурнітура MACO, кількість камер – 2, товщина склопакету – 32 мм	29	660,0	19 140,0
3.	Вікна мета-лопластикові 1,43x1,73 глухі	Склопакет 4i-10Ar-4-10Ar-4s, профіль REHAU Euro-Design 60, фурнітура MACO, кількість камер – 2, товщина склопакету – 32 мм	27	6 100,0	164 700,0
4.	Вікна мета-лопластикові 1,72x2,28 глухі	Склопакет 4i-10Ar-4-10Ar-4s, профіль REHAU Euro-Design 60, фурнітура MACO, кількість камер – 2, товщина склопакету – 32 мм	1	9 300,0	9 300,0
5.	Вікна мета-лопластикові 1,72x2,28 відкриті	Склопакет 4i-10Ar-4-10Ar-4s, профіль REHAU Euro-Design 60, фурнітура MACO, кількість камер – 2, товщина склопакету – 32 мм	2	10 500,0	21 000,0

6.	Вікна мета-лопластикові 1,74x2,10	Склопакет 4i-10Ar-4-10Ar-4s, профіль REHAU Euro-Design 60, фурнітура MACO, кількість камер – 2, товщина склопакету – 32 мм	1	10 000,0	10 000,0
7.	Вікна мета-лопластикові 2,0x1,73 глухі	Склопакет 4i-10Ar-4-10Ar-4s, профіль REHAU Euro-Design 60, фурнітура MACO, кількість камер – 2, товщина склопакету – 32 мм	1	4 800,0	4 800,0
8.	Вікна мета-лопластикові 2,0x1,73 відкриті	Склопакет 4i-10Ar-4-10Ar-4s, профіль REHAU Euro-Design 60, фурнітура MACO, кількість камер – 2, товщина склопакету – 32 мм	4	8 900,0	35 600,0
9.	Вікна мета-лопластикові 1,43x1,45 відкриті	Склопакет 4i-10Ar-4-10Ar-4s, профіль REHAU Euro-Design 60, фурнітура MACO, кількість камер – 2, товщина склопакету – 32 мм	5	5 650,0	28 250,0
10.	Вікна мета-лопластикові 1,43x1,50 відкриті	Склопакет 4i-10Ar-4-10Ar-4s, профіль REHAU Euro-Design 60, фурнітура MACO, кількість камер – 2	1	5 900,0	5 900,0
	Разом			306 690,0	
	Разом з урахуванням монтажу			1 400 510,0	

Табл. 7.3. Обсяг фінансових ресурсів для придбання посівного матеріалу, добрив і пального

№	Назва	Кількість	Ціна за одиницю	Сума, грн
1.	Насіння озимої пшениці	23 200	10,0	232 000,0
2.	Добрива (для озимої пшениці)	23 200	10,0	232 000,0
3.	Дизельне пальне (для озимої пшениці)	3 712	28,0	103 936,0
4.	Насіння соняшнику	1 га	2 000,0	288 000,0
5.	Гербіцид (для соняшнику)	1 га	888,0	127 872,0
6.	Боротьба зі шкідниками (соняшник)	1 га	650,0	93 600,0
7.	Добрива (для соняшнику)	14 400	10,0	144 000,0
8.	Дизельне пальне (для соняшнику)	9 864	28,0	276 192,0
	Разом			1 497 600,0

Осучаснення матеріально-технічної бази Новоайдарського професійного аграрного ліцею передбачає придбання сільськогосподарської техніки, обладнання, інструментів для сучасного комплексу СТО, облаштування автотрактородрому (табл. 7.4). Закупівля обладнання для автотрактородрому вже здійснюється коштом ПРООН (716 731,0 грн). Загальний кошторис фінансових потреб з урахуванням коштів ПРООН для осучаснення матеріально-технічної бази ліцею становить орієнтовно 6 531 951,0 грн.

Таблиця 7.4. Структура та обсяг інвестицій у розвиток
Новоайдарського професійного аграрного ліцею

№	Назва	Модель / Марка / Параметри / Характеристики	Кількість	Ціна, грн.	Сума, грн.
ОБЛАДНАННЯ, ЯКЕ ЗАКУПОВУЄТЬСЯ В РАМКАХ ПРОЄКТУ ПРОГРАМИ РОЗВИТКУ ООН					
1.	Обладнання для відеоспостереження (відеокамери, відеореєстратори)	Dahua DH-IPC-HFW2431SP-S-S2 Dahua DHI-NVR2108-8P-4KS2 FTP Cat.5E 4PR Cu (350 МГц) PE Outdoor 305 м Dialan	4+3+1		24 295,0
2.	Конуси дорожні з важкою основою 500 мм		140	205,42	28 758,5
3.	Дорожні знаки				113 000,0
4.	Світлофори				91 756,0
5.	Інше обладнання та устаткування				458 921,5
Разом					716 731,0
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКА ТЕХНІКА					
1.	Трактор «Білорус» – 1221. 2	Модель двигуна Д – 260. 2/Д – 260. Тип двигуна 6-ти циліндровий з турбопіддуванням. Потужність двигуна Вт (к.с.) 96 (130)	1	900 000,0	900 000,0
2.	Зернова сівалка ASTRA-6	ASTRA 6 PREMIUM (C3 6) от ELVORTI™	1	370 000,0	370 000,0
3.	Сівалка просапна VESTA 8 PROFi	VESTA 8 PROFi от ELVORTI™	1	290 000,0	290 000,0
4.	Культиватор просапний	ALTAIR 5,6-04 – КУЛЬТИВАТОР	1	137 000,0	137 000,0
5.	Зернозбиральний комбайн	VERSATILE NOVA	1	3 000 000,0	3 000 000,0
Разом				1 697 000,0	4 697 000,0
ОБЛАДНАННЯ ДЛЯ СТАНЦІЙ ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ					
1.	Компресор поршневий ремінний високого тиску 300 л	AK300-15BAR-858-380 AIRKRAFT	1	56 000,0	56 000,0
2.	Пуско-зарядний пристрій	G.I.KRAFT GI35112, 12/24V, 1000A	1	9 400,0	9 400,0
3.	Нагнітач мастила з пневмоприводом	TRG2095 TORIN 30 МПа	1	8 300,0	8 300,0

№	Назва	Модель / Марка / Параметри / Характеристики	Кількість	Ціна, грн.	Сума, грн.
4.	Набір головок 1/2 для шиномонтажу в пластиковому кейсі (5 од.)	Pro-Series GDAI0503 TOPTUL	1	1 000,0	1 000,0
5.	Пневмогайкокрут 1/2	TOPTUL KAAA1640 813 Нм 8000 об/хв	1	3 900,0	3 900,0
6.	Зачисна пневматична машинка	AIRKRAFT AT-7034N 20000 об/хв	1	790,0	790,0
7.	Лом цвяхосмик	СТАНДАРТ LG36ST 36 (900 мм)	1	180,0	180,0
8.	Лебідка ланцюгова	Torin TR9030 3 т	1	3 500,0	3 500,0
9.	Підіймач автомобільний	TLT250AT LAUNCH 380 В, 5 т	1	108 000,0	108 000,0
10.	Підіймач автомобільний	PowerSlide L454-IS-435E HUNTER, 8 т	1	700 000,0	700 000,0
11.	Домкрат пляшковий	TH810001 TORIN 10 т (210-520 мм)	1	2 600,0	2 600,0
12.	Домкрат підкатний 3т професійний (8 позиційний)	ORIN TZ830027H 3 т, 98-770 мм	1	8 200,0	8 200,0
13.	Пневмодомкрат 4,2 т професійний	JP-3PRO AIRKRAFT, 4,2 т	1	3 750,0	3 750,0
14.	Кран підкатний гідравлічний складний	TORIN 32002X 2 т	1	6 500,0	6 500,0
15.	Рокла	TRE8220B TORIN, 2,5 т	1	10 300,0	10 300,0
16.	Шиномонтажний стенд із захопленням диска	LC887N 220V BRIGHT 11-26	1	40 000,0	40 000,0
17.	Вулканізатор підлоговий	TRAD004 TORIN	1	12 200,0	12 200,0
18.	Пістолет для підкачування коліс для вантажних і легкових автомобілів	JEAL220B TOPTUL	1	1500,0	1500,0
19.	Шланг гумовий армований	AHC-10-F AIRKRAFT 8x15 мм L=50 м	1	1 400,0	1 400,0
20.	Комплект підставок під машину (2 шт.)	T46001 TORIN 6 т	1	1 400,0	1 400,0
21.	Набір монтувалок кутових (4 шт.)	JGAI0401 TOPTUL	1	3 200,0	3 200,0
22.	Монтувалка з гумовою ручкою	JCCD2036 TOPTUL 920 мм	1	700,0	700,0

№	Назва	Модель / Марка / Параметри / Характеристики	Кількість	Ціна, грн.	Сума, грн.
23.	Упор під колесо для вантажних автомобілів (2 шт.)	TORIN TRN37-2	1	1 600,0	1 600,0
24.	Візок під колесо (комплект 2 шт.)	TRF0322 TORIN 450 кг	1	1 800,0	1 800,0
25.	Стійка трансмісійна гідравлічна	TORIN TEL10001	1	132 000,0	132 000,0
Разом					1 118 220,0

Загальна сума необхідних для проведення ремонтних робіт та осучаснення матеріально-технічної бази ліцею фінансових ресурсів становить 12 110 657,0 грн.

8

МОНІТОРИНГ ТА
ВПРОВАДЖЕННЯ
СТРАТЕГІЧНОГО ТА
ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПЛАНУ

Реалізація завдань Стратегічного та інвестиційного плану розвитку Новоайдарського професійного аграрного ліцею здійснюватиметься упродовж двох етапів: 2021-2023 та 2024-2027 роки.

Упродовж першого етапу будуть реалізовуватися ті завдання, які дозволять створити належне підґрунтя для зміцнення його потенціалу та посилення конкурентоспроможності на ринку освітніх послуг регіону: інвентаризація приміщень, передача майнового комплексу у спільну власність територіальних громад Луганської області, проведення ремонтних робіт, енергомодернізація приміщень, часткове осучаснення матеріально-технічної бази, модернізація автотрактородрому, оновлення навчальних планів і програм на компетентнісній основі, активізація співпраці з роботодавцями та центром зайнятості, створення наглядової ради, урізноманітнення форм профорієнтаційної роботи тощо.

На другому етапі будуть реалізовані завдання, які забезпечать перетворення ліцею на конкурентоспроможний, привабливий для навчання здобувачів заклад П(ПТ)О, який здійснює підготовку кадрів для аграрного виробництва та інших секторів економіки відповідно до сучасних потреб регіону: завершення ремонтних робіт у навчальних приміщеннях і майстернях, в об'єктах соціально-побутової інфраструктури закладу, створення навчально-практичного центру з професії «Тракторист-машиніст сільськогосподарського (лісогосподарського) виробництва. Слюсар з ремонту сільськогосподарських машин та устаткування. Водій автотранспортних засобів», ліцензування нових професій, активізація діяльності у сфері навчання дорослого населення, розширення надання послуг на комерційній основі, реформування системи підвищення кваліфікації майстрів виробничого навчання, залучення до роботи в ліцеї молодих кадрів, активізація участі Новоайдарського професійного аграрного ліцею в конкурсах грантових проєктів тощо.

Дотримання етапності, черговості завдань, досягнення визначених індикаторів Стратегічного та інвестиційного плану розвитку закладу здійснюватиметься Комітетом із впровадження на чолі з директором закладу. До складу Комітету увійдуть представники трудового колективу ліцею, департаменту освіти і науки Луганської обласної державної адміністрації, органів місцевого самоврядування, роботодавці та члени наглядової ради ліцею. Комітет із впровадження:

- контролює виконання завдань стратегії згідно із затвердженим планом;
- здійснює моніторинг досягнення визначених показників плану реалізації;
- вивчає політичні, економічні, культурні, технологічні, суспільні та інші зовнішні тенденції, визначає їхній вплив на процес розвитку закладу;
- формує пропозиції змін до цілей і завдань у разі необхідності;
- здійснює підготовку щорічних звітів про стан реалізації Стратегічного та інвестиційного плану розвитку.

Стратегічний та інвестиційний план розвитку ліцею має стати підґрунтям для посилення спроможності закладу щодо надання якісних освітніх послуг, підвищення конкурентоспроможності його випускників на регіональному ринку праці, перетворення ліцею на сучасний, інтегрований із місцевим підприємницьким середовищем освітній центр, де здійснюється підготовка кадрів з актуальних і перспективних професій.

У разі необхідності завдання та терміни виконання Стратегічного та інвестиційного плану розвитку Новоайдарського професійного аграрного ліцею можуть корегуватися.

ДОДАТКИ

Додаток А.

Список учасників стратегічної сесії в Новоайдарському професійному аграрному ліцеї

№	П.І.П. учасників	Посада
Працівники закладу П(ПТ)О		
1.	Левченко О.Я.	Директор ліцею
2.	Полтавська Б.Р.	Заступник директора з навчально-виховної роботи
3.	Гречишкін В.І.	Викладач спеціальних дисциплін
4.	Сазонов В.О.	Майстер виробничого навчання
5.	Колеснік В.М.	Майстер виробничого навчання
6.	Борисова Л.М.	Майстер виробничого навчання
7.	Єфремова А.С.	Практичний психолог
8.	Нагорний О.І.	Методист
9.	Кішкінова О.М.	Викладач
10.	Пономаренко І.В.	Майстер виробничого навчання
11.	Солдатенко В.І.	Викладач
12.	Білоброва В.В.	Головний бухгалтер
13.	Білобров В.І.	Викладач спеціальних дисциплін
14.	Дмитрієва Н.Ю.	Майстер виробничого навчання
15.	Махарашвілі Н.В.	Майстер виробничого навчання
16.	Колеснік С.М.	Заступник директора з навчально-виробничої роботи
Роботодавці		
17.	Семенко О.М.	Головний лісничий ДП «Новоайдарське ЛМГ»
18.	Хворостян О.Ю.	Головний інженер ВАТ «Агрокомерціал»
Представники центру зайнятості		
16.	Часнікова О.М.	Директор Новоайдарського районного центру зайнятості

Додаток Б.

Статистичні та інформаційні матеріали для проведення стратегічного аналізу розвитку ліцею

Табл. 1. Перелік професій, за якими ведеться підготовка робітничих кадрів із зазначенням виду підготовки та ліцензованого обсягу

№	Код за державним класифікатором	Назва професії	Види підготовки	Ліцензований обсяг	Рішення про видачу ліцензії / Серія, номер ліцензії	Термін дії ліцензії
Підготовка фахівців: первинний (початковий) рівень						
1	4121	Обліковець із реєстрації бухгалтерських даних	ППП	15	Наказ МОНУ №505-л від 26.04.2018 Протокол Ліцензійної комісії МОНУ №92 від 26.04.2018	Безстрокова
Підготовка фахівців: другий (базовий) рівень						
2	8229	Лаборант хіміко-бактеріологічного аналізу	ППП	40	Наказ МОН №2180-л від 07.07.2008 Витяг ЛП №2293-000436 з ЄДЕБО	Безстрокова
3	8331	Тракторист-машиніст сільськогосподарського (лісогосподарського) виробництва (категорії «А1», «А2», «В1»)	ППП	50	Наказ МОН №2180-л від 07.07.2008 Витяг ЛП №2293-000436 з ЄДЕБО	Безстрокова
	7233	Слюсар з ремонту сільськогосподарських машин та устаткування				
	8322	Водій автотранспортних засобів (категорія «С»)				
4	7433	Кравець	ППП ПТН	45	Наказ МОН №2180-л від 07.07.2008 Витяг ЛП №2293-000436 з ЄДЕБО	Безстрокова
5	4121	Офісний службовець (бухгалтерія)	ППП	60	Наказ МОН №2180-л від 07.07.2008 Витяг ЛП №2293-000436 з ЄДЕБО	Безстрокова
6	8331	Тракторист-машиніст сільськогосподарського (лісогосподарського) виробництва (категорії «А1», «А2»)	ПТН ПК	25	Наказ МОН №2180-л від 07.07.2008 Витяг ЛП №2293-000436 з ЄДЕБО	Безстрокова
7	4121	Обліковець з реєстрації бухгалтерських даних	ППП	30	Наказ МОНУ №505-л від 26.04.2018 Протокол Ліцензійної комісії МОНУ №92 від 26.04.2018	Безстрокова
			ПТН	15		

Табл. 2. Рівень відповідності матеріально-технічної бази державним стандартам П(ПТ)О

Забезпеченість навчальними кабінетами, майстернями, %	Відповідність площі навчальних лабораторій	Наявність основного обладнання, інструменту	Рівень зношеності основного обладнання, %	Рівень зношеності комп'ютерної техніки, %
Сільське господарство				
Професія «Тракторист-машиніст сільськогосподарського (лісогосподарського) виробництва (категорії «А1», «А2», «В1»). Слюсар з ремонту сільськогосподарських машин та устаткування. Водій автотранспортних засобів (категорія «С»)				
Кабінети, 100%	Відповідає	Меблі, ноутбуки, проектори, багатофункціональний пристрій, сільськогосподарське обладнання	10	25
Майстерні, лабораторії, 100%	Відповідає	Меблі, макети двигунів, автомобілів, трактора, слюсарні інструменти, ноутбуки, проектори, багатофункціональний пристрій	75	25
Машинний двір, автотракторо-дром, 100%	Відповідає	Автотранспортні засоби, трактори, комбайн, сільськогосподарське обладнання	85	-
Професія «Тракторист-машиніст сільськогосподарського (лісогосподарського) виробництва (категорії «А1», «А2»)				
Кабінети, 100%	Відповідає	Меблі, ноутбуки, проектори, багатофункціональний пристрій, сільськогосподарське обладнання	10	25
Майстерні, лабораторії, 100%	Відповідає	Меблі, макети двигунів, автомобілів, трактора, слюсарні інструменти, ноутбуки, проектори, багатофункціональний пристрій	75	25
Машинний двір, автотракторо-дром, 100%	Відповідає	Автотранспортні засоби, трактори, комбайн, сільськогосподарське обладнання	85	-
Загальні для всіх галузей економіки				
Професія: «Обліковець з реєстрації бухгалтерських даних»				
Кабінети, 100%	Відповідає	Меблі, комп'ютери, багатофункціональний пристрій, проектор	10	10

Професія: «Обліковець з реєстрації бухгалтерських даних»				
Кабінети, 100%	Відповідає	Меблі, комп'ютери, багатофункціональний пристрій, проектор	10	10
Професія: «Лаборант хіміко-бактеріологічного аналізу»				
Кабінети, 100%	Відповідає	Меблі, мікроскопи, витяжна шафа, лабораторний посуд, термометри, барометри, апарат Коха, металеві прилади, ноутбуки, багатофункціональний пристрій, проектор	75	10
Лабораторія, 100%	Відповідає	Меблі, мікроскопи, термостат, дистилятор, витяжна шафа, міні-центрифуга, лабораторний посуд електронні та аналітичні терези, апарат Коха, дошка для сушки хімічного посуду, ноутбук, проектор	5	10
Швейне виробництво				
Професія: «Кравець»				
Кабінети, 100%	Відповідає	Меблі, манекени, ноутбук, проектор	5	10
Майстерні, 100%	Відповідає	Меблі, манекени, ноутбук, проектор, швейні машини, парогенератор, праски, гладильні дошки, розкрійний стіл, дзеркало	5	15

Табл. 3. Заклади П(ПТ)О Луганської області, де ведеться підготовка робітничих кадрів за подібними професіями (2020 р.)

Назва закладу П(ПТ)О	Кількість
Тракторист-машиніст сільськогосподарського (лісогосподарського) виробництва. Слюсар з ремонту сільськогосподарських машин та устаткування. Водій транспортних засобів (категорія «С»)	
Новоайдарський професійний аграрний ліцей	96
Марківський професійний аграрний ліцей	94
ДПТНЗ «Сватівський професійний аграрний ліцей»	104
Попаснянський професійний ліцей залізничного транспорту	70
Новопсковський професійний аграрний ліцей Луганської області	71
Біловодський професійний аграрний ліцей Луганської області	51
ВП «Регіональний центр професійної освіти Луганського національного університету імені Тараса Шевченка»	14
Білокуракинський професійний аграрний ліцей	69
Обліковець з реєстрації бухгалтерських даних	
Новоайдарський професійний аграрний ліцей	25
Золотівський професійний ліцей	62
Лаборант хіміко-бактеріологічного аналізу	
Новоайдарський професійний аграрний ліцей	24
Кравець	
Новоайдарський професійний аграрний ліцей	24
Лисичанський професійний торгово-кулінарний ліцей	48
ВП «Регіональний центр професійної освіти Луганського національного університету імені Тараса Шевченка»	46
ДПТНЗ «Привільський професійний ліцей»	71
Рубіжанський професійний хіміко-технологічний ліцей	24
ДНЗ «Сєвєродонецький професійний ліцей»	33

Додаток В.

Аналіз анкет учасників освітнього процесу Новоайдарського професійного аграрного ліцею

Опитування учасників освітнього процесу проводилося з метою аналізу сучасного стану, визначення ключових проблем і перспективних напрямків розвитку Новоайдарського професійного аграрного ліцею. Загалом в опитуванні взяли участь одна особа зі складу керівників закладу, 17 викладачів і майстрів виробничого навчання та 41 здобувач П(ПТ)О. Опитування проводилося в першій декаді грудня 2020 року.

КЕРІВНИКИ ЗАКЛАДУ

Запитання 1. Чи задовольняють вас професійні стандарти, навчальні плани та програми, за якими ведеться підготовка робітничих кадрів у вашому закладі П(ПТ)О?

Керівники Новоайдарського професійного аграрного ліцею вважають, що чинні професійні стандарти, навчальні плани та програми, за якими ведеться підготовка робітничих кадрів, їх скоріше задовольняють, ніж не задовольняють.

Запитання 2. Чи є у вашому закладі навчальні плани та програми для навчання дорослого населення?

Учасники опитування вказують на те, що в ліцеї є плани та програми для навчання дорослого населення, які розраховані на 3-6 місяців підготовки.

Запитання 3. На скільки за 10-ти бальною системою ви оцінюєте рівень і новизну (застарілість) матеріально-технічної бази вашого закладу П(ПТ)О?

Керівники Новоайдарського професійного аграрного ліцею досить високо оцінюють рівень і новизну матеріально-технічної бази свого закладу. За 10-ти бальною шкалою вони оцінюють її у 7-8 балів.

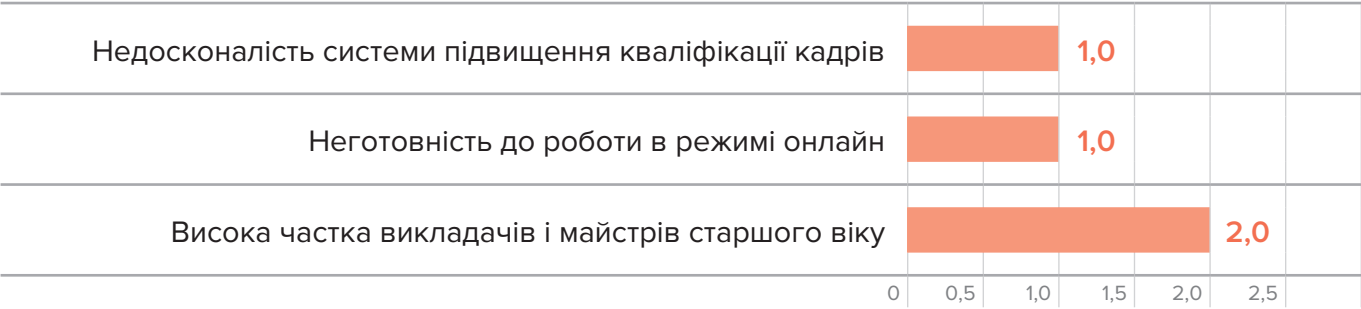
Запитання 4. Наскільки ви задоволені якістю викладання загальноосвітніх і професійно-теоретичних дисциплін?

Керівники закладу скоріше задоволені якістю викладання загальноосвітніх і професійно-теоретичних дисциплін.

Запитання 5. Наскільки ви задоволені якістю професійно-практичної підготовки?

Керівники ліцею скоріше незадоволені якістю професійно-практичної підготовки.

Запитання 6. Які питання діяльності педагогічного колективу вас найбільше турбують? (не більше трьох варіантів відповіді)

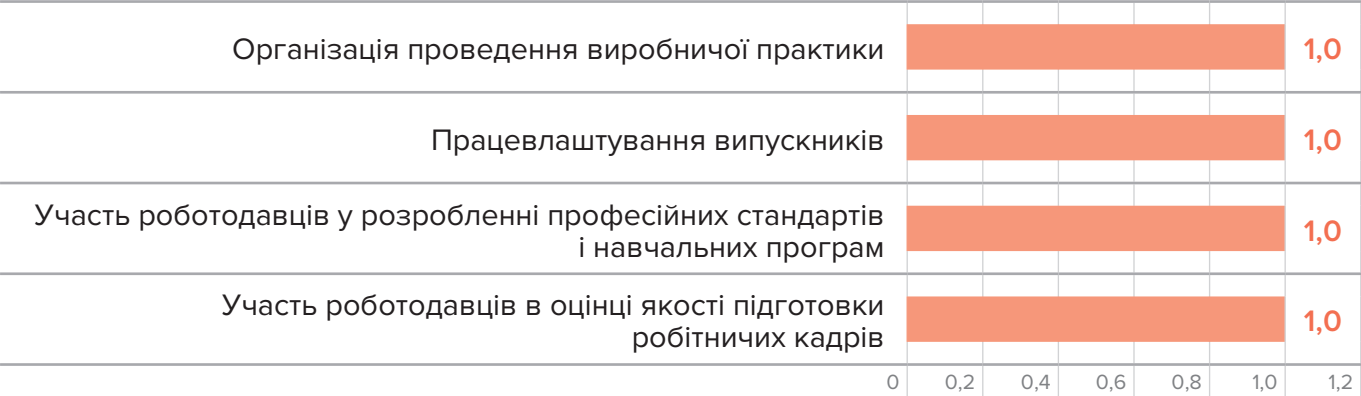

Керівництво ліцею найбільше турбує в діяльності педагогічного колективу недосконалість системи підвищення кваліфікації кадрів, висока частка викладачів і майстрів виробничого навчання старшого віку та неготовність викладачів і майстрів виробничого навчання до роботи в режимі онлайн.

Запитання 7. Назвіть головних партнерів-роботодавців, із якими співпрацює ваш заклад П(ПТ)О (підприємства, фірми, ТОВ, фермерські господарства)

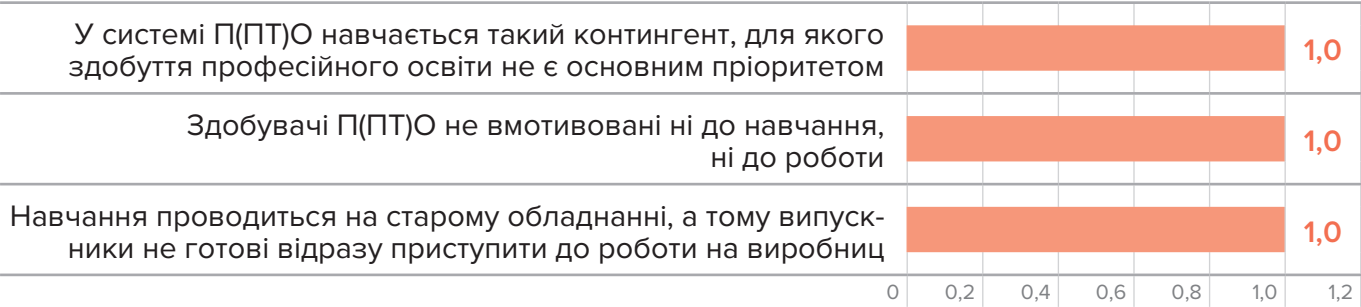
Головними партнерами-роботодавцями є низка підприємств і фермерських господарств аграрної спеціалізації, зокрема ФГ «Лани Айдарщини», ДП «Новоайдарське лісомисливське господарство», СФГ «Ганшин і К», СОК «Каскад, СФГ «Саша», ФОП «Циба Ю.В.», Агрофірма «Колос», ТОВ «Агрокомерціал», СОК «Співаківський», КСП імені Дзержинського, ФОП «Мелюшко Г.В.».

Запитання 8. Які з напрямів взаємодії з роботодавцями є для вас найбільш важливими?

Питання співпраці з роботодавцями є важливим напрямком діяльності Новоайдарського професійного аграрного ліцею. Керівники закладу визначили чотири напрямки взаємодії з роботодавцями, які відображають різні аспекти діяльності ліцею.

Запитання 9. Чому, на вашу думку, роботодавці незадоволені якістю підготовки робітничих кадрів? (не більше трьох варіантів відповіді)

На думку керівників Новоайдарського професійного аграрного ліцею головними причинами невдоволення роботодавців якістю підготовки робітничих кадрів є застарілість матеріально-технічної бази закладу, відсутність у здобувачів мотивації до навчання, що ускладнює підготовку робітників, які б відповідали сучасним вимогам роботодавців.

Запитання 10. Які форми співпраці вашого закладу зі службою зайнятості міста? (не більше двох варіантів відповіді)

Керівники ліцею вважають, що в закладі є активна співпраця зі службою зайнятості міста. Підтвердженням цього є перенавчання/підвищення кваліфікації кадрів, які здійснює ліцей за направленнями служби зайнятості.

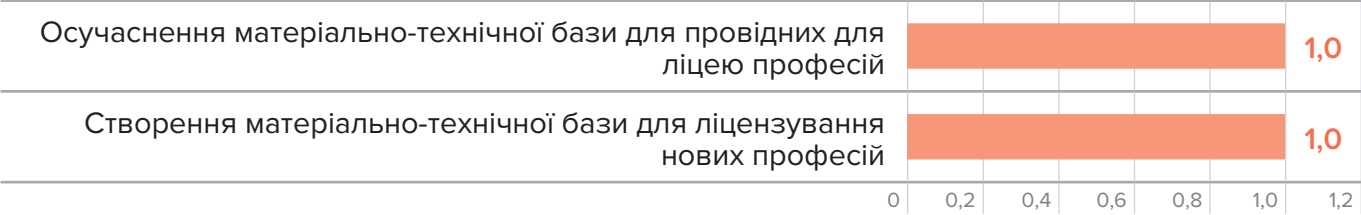
Запитання 11. Як ви співпрацюєте з бізнес-спільнотами міста та органами місцевого самоврядування?

Рівень співпраці Новоайдарського професійного аграрного ліцею з бізнес-спільнотами та органами місцевого самоврядування знаходиться на низькому рівні. Органи місцевого самоврядування інколи бувають у ліцеї.

Запитання 12. Які проблеми вашого закладу П(ПТ)О є найгострішими? (укажіть не більше трьох варіантів відповіді)

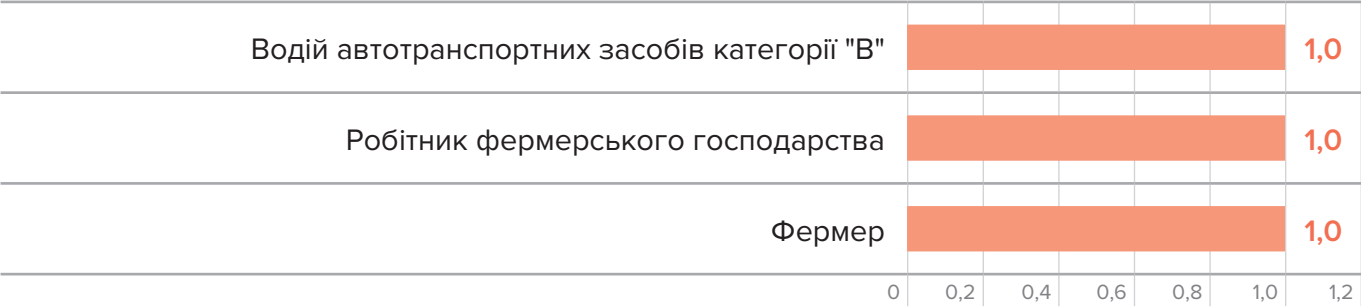
Як вважають керівники Новоайдарського професійного аграрного ліцею, головною проблемою їхнього закладу є неправильна державна політика щодо реформування системи П(ПТ)О.

Запитання 13. Які види робіт (ремонт, придбання нового обладнання тощо) є для вас пріоритетними у найближчі 1-2 роки? (укажіть, будь ласка, конкретний вид робіт)

Керівники закладу визначили два види робіт, які для ліцею є найбільш пріоритетними в найближчій перспективі. Вони належать до питання створення та осучаснення матеріально-технічної бази.

Запитання 14. Назвіть 3-4 найбільш перспективні, на вашу думку, робітничі професії, за якими варто розпочати підготовку фахівців у вашому закладі П(ПТ)О.

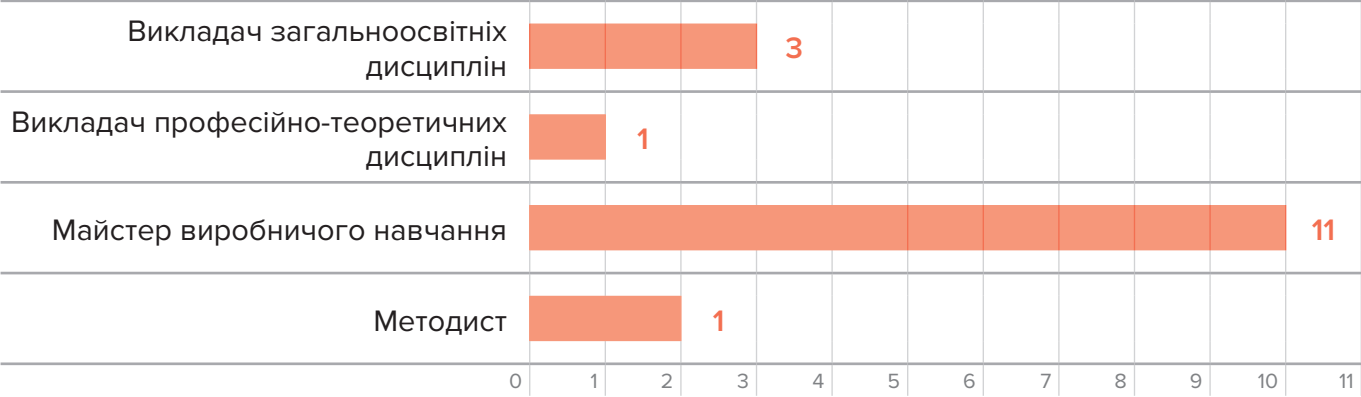
Керівники ліцею планують відкрити нові спеціальності у сфері сільськогосподарської діяльності, яких раніше в закладі не було.

Запитання 15. Які орієнтовно обсяги фінансових ресурсів потрібні вам для реалізації першочергових стратегічних завдань закладу П(ПТ)О? (у тис. грн)

У відповіді на запитання анкети керівники Новоайдарського професійного аграрного ліцею не вказали хоча б орієнтовний кошторис витрат, який необхідний закладу для реалізації першочергових стратегічних завдань.

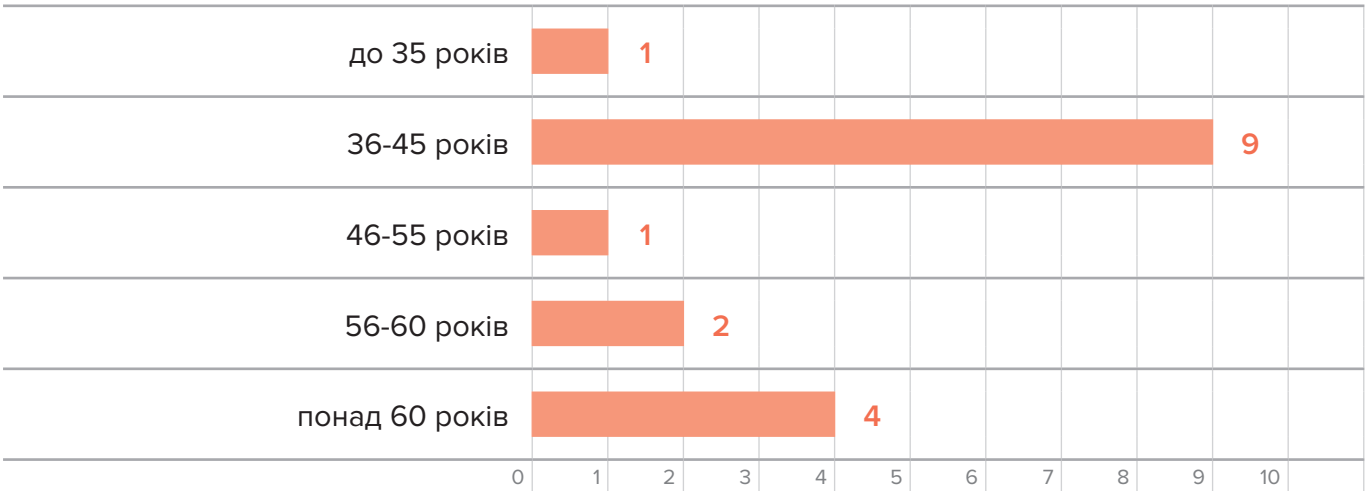
ВИКЛАДАЧІ ТА МАЙСТРИ ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ

Запитання 1. До якої категорії педагогічних працівників ви належите?

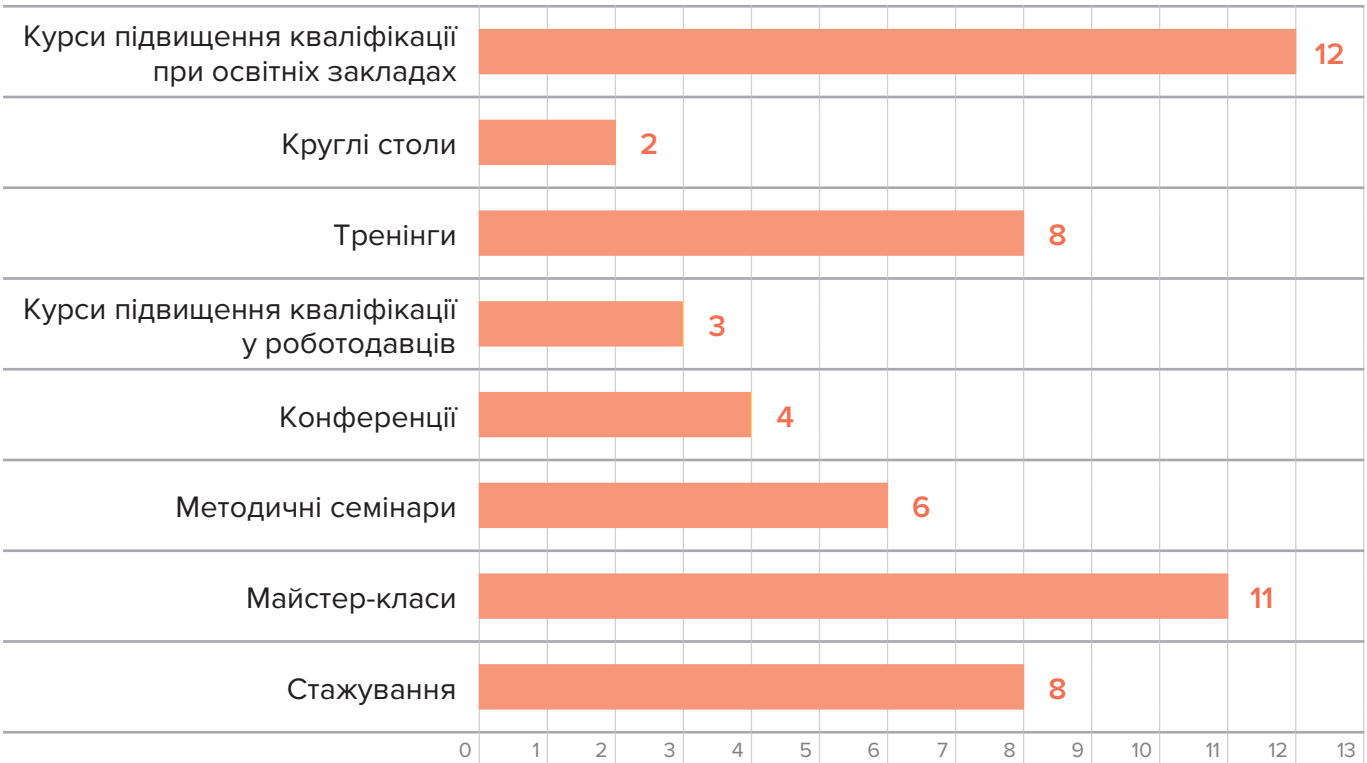
В опитуванні взяли участь 17 членів педагогічного колективу Новоайдарського професійного аграрного ліцею. Основну частину з них складають майстри виробничого навчання (64,7%) та викладачі загальноосвітніх дисциплін (17,6%). Загалом до опитування було залучено майже 59% педагогічного колективу ліцею.

Запитання 2. До якої вікової групи ви належите?

Основна частина викладачів і майстрів виробничого навчання Новоайдарського професійного аграрного ліцею, які взяли участь в опитуванні, належить до вікової групи 36-45 років (52,9%). Вони мають значний досвід роботи в системі П(ПТ)О. Значною серед респондентів була також група викладачів і майстрів пенсійного віку – 23,5%.

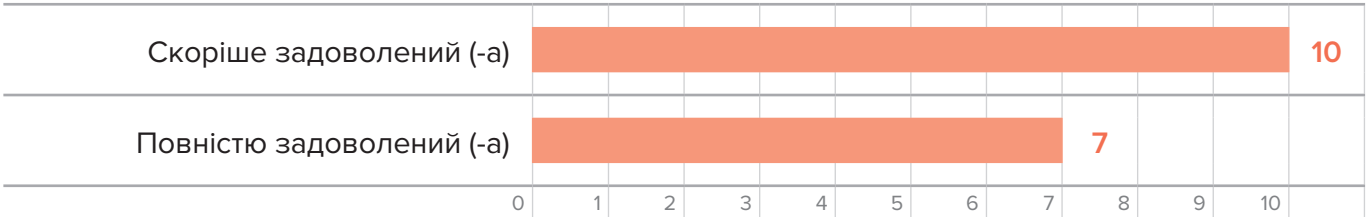
Запитання 3. Які заходи підвищення кваліфікації є, на вашу думку, найефективнішими?

На думку викладачів і майстрів виробничого навчання Новоайдарського професійного аграрного ліцею найбільш ефективними формами підвищення кваліфікації є відповідні курси при закладах освіти та майстер-класи. На це вказали відповідно 70,6% та 64,7% педагогічних працівників, які взяли участь в опитуванні. Серед інших форм респонденти виділили також тренінги та стажування. Найменш ефективною формою викладачі та майстри виробничого навчання вва-

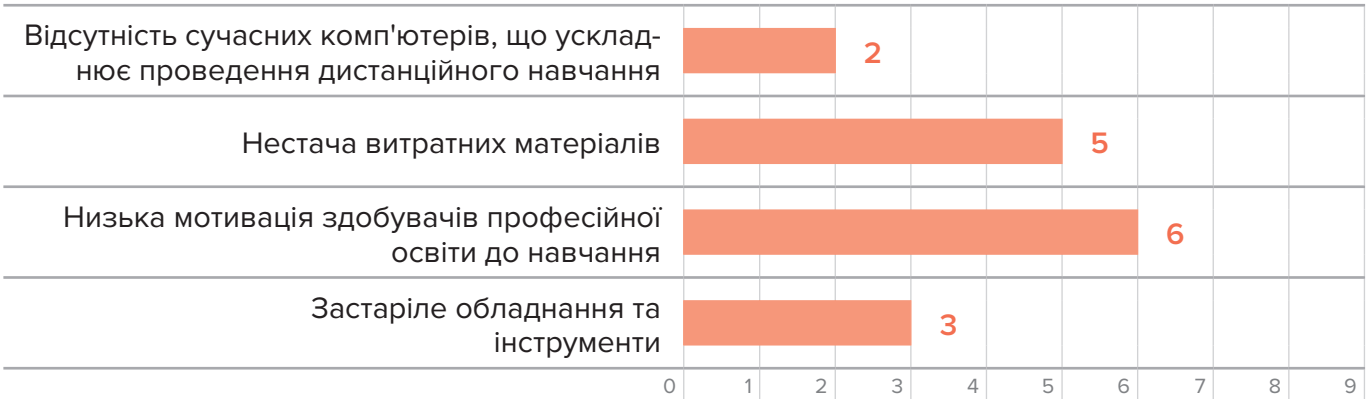
жають курси підвищення кваліфікації у роботодавців. Така ситуація є дещо дивною, адже саме у роботодавців майстри виробничого навчання можуть ознайомитися з новим обладнанням та набути практичних навичок роботи на них.

Запитання 4. Наскільки ви задоволені наявною на сьогодні системою підвищення кваліфікації / стажування?

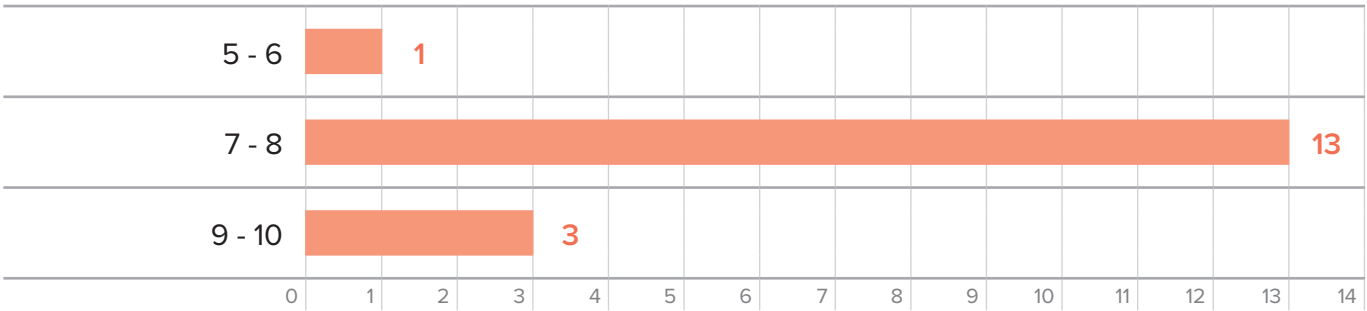
Викладачі та майстри виробничого навчання Новоайдарського професійного аграрного ліцею загалом задоволені наявною на сьогодні системою підвищення кваліфікації / стажування. Про це свідчать результати опитування, відповідно до яких майже 59% педагогічного колективу ліцею скоріше задоволені, а 41% – повністю задоволені системою підвищення кваліфікації. Незадоволених системою підвищення кваліфікації в ліцеї немає.

Запитання 5. Які аспекти вашої професійної діяльності є найпроблемнішими?

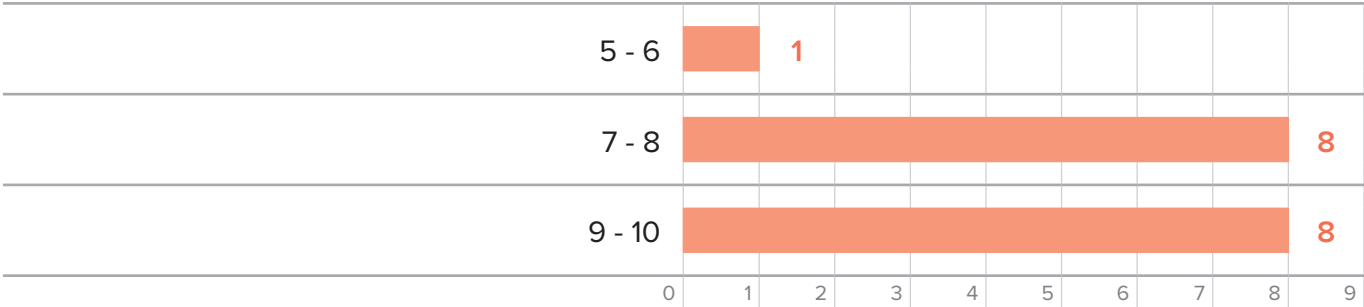
Педагогічний колектив ліцею турбує ціла низка проблем, які виникають у процесі їхньої професійної діяльності. Найпроблемнішими, на думку респондентів, є низька мотивація здобувачів професійної освіти до навчання (35,3%) та нестача витратних матеріалів (29,4%). Створюють проблеми у діяльності викладачів і майстрів виробничого навчання також відсутність нових підручників і навчальних посібників.

Запитання 6. На скільки за 10-ти бальною шкалою ви оцінюєте дистанційне навчання у вашому закладі П(ПТ)О?

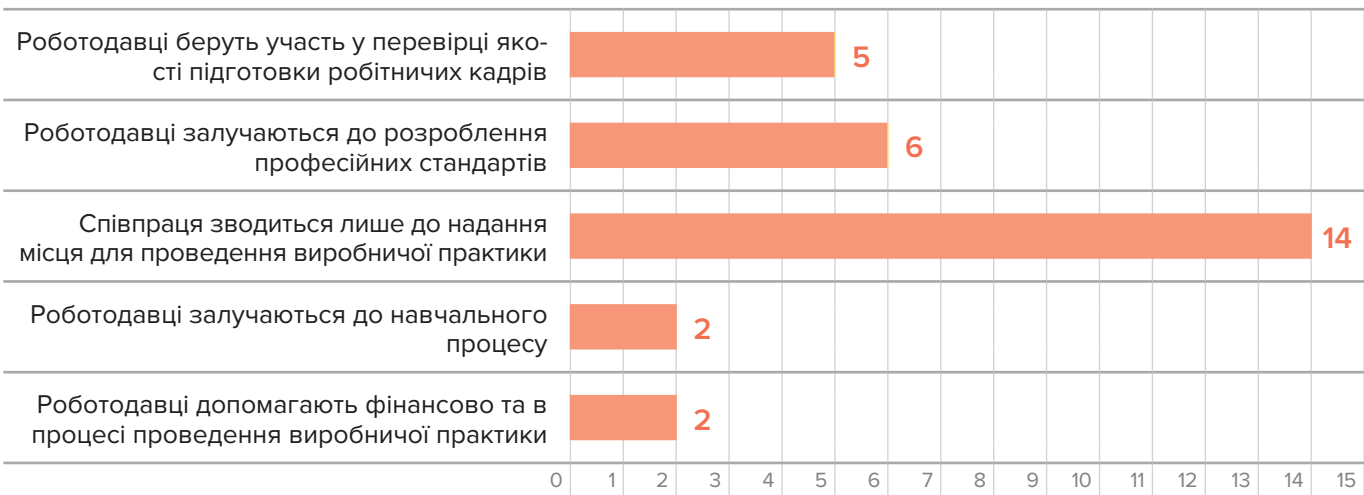
Педагогічні працівники Новоайдарського професійного аграрного ліцею загалом високо оцінюють рівень дистанційного навчання в закладі. Понад ¾ викладачів і майстрів оцінюють дистанційне навчання в ліцеї на 7-8 балів, 17,6% – на 9-10 балів. Тільки один респондент низько оцінює дистанційне навчання в ліцеї.

Запитання 7. На скільки за 10-ти бальною системою ви оцінюєте рівень і новизну (застарілість) матеріально-технічної бази вашого закладу П(ПТ)О?

На думку викладачів і майстрів виробничого навчання, матеріально-технічна база Новоайдарського професійного аграрного ліцею перебуває в належному стані. Майже половина педагогічних працівників оцінили її рівень і новизну на 7-8 балів, така ж кількість – на 9-10 балів. Лише один педагогічний працівник був більш критичним й оцінив її на 5-6 балів.

Запитання 8. Яка участь роботодавців у підготовці робітничих кадрів у вашому закладі П(ПТ)О?

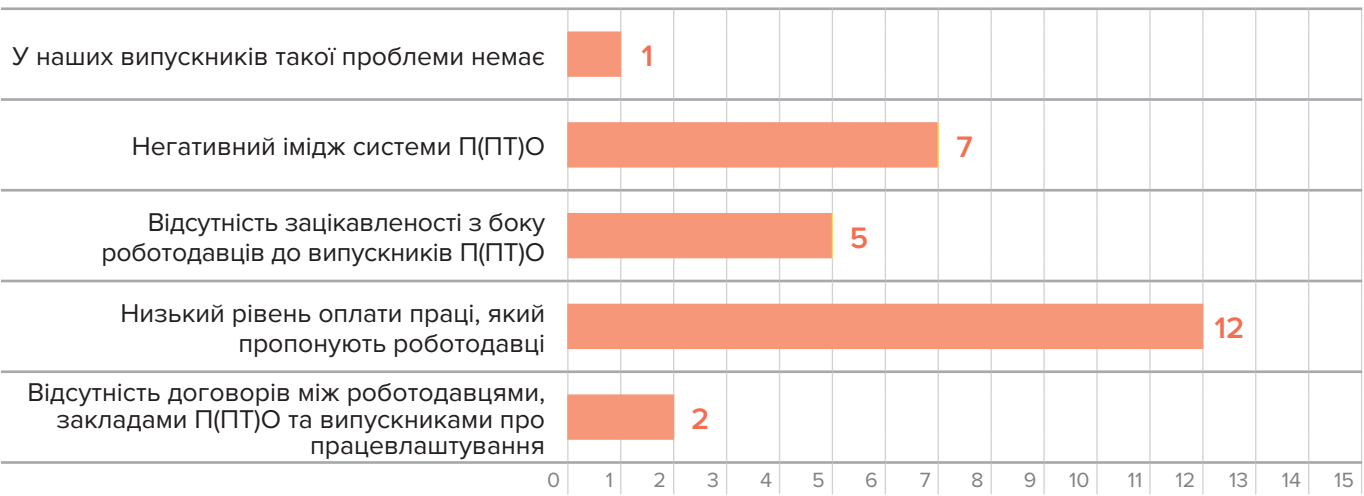
Педагогічні працівники ліцею не дуже задоволені рівнем співпраці з роботодавцями. Наразі основною формою взаємодії є надання роботодавцями місць для проведення виробничої практики. На це вказали 82,3% викладачів і майстрів виробничого навчання, які взяли участь в опитуванні. Співпраця здійснюється також шляхом залучення роботодавців до розроблення стандартів і перевірки якості підготовки робітничих кадрів.

Запитання 9. Чому, на вашу думку, роботодавці не задоволені якістю підготовки кадрів?

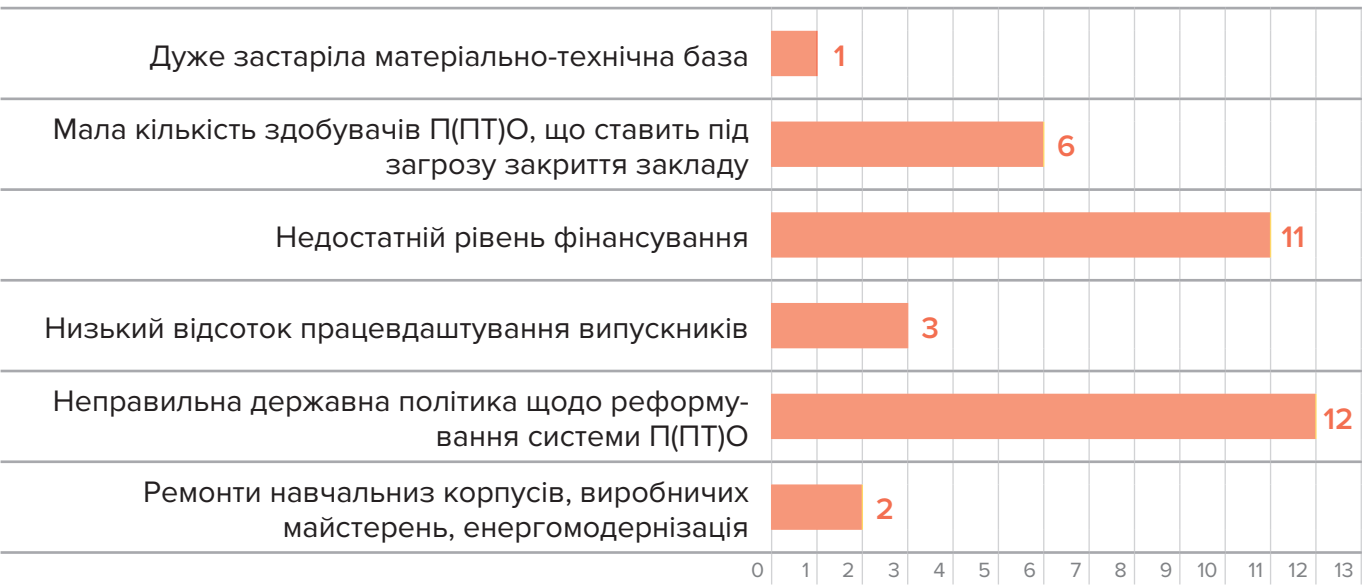
Викладачі та майстри виробничого навчання Новоайдарського професійного аграрного ліцею бачать кілька причин невдоволеності роботодавців якістю підготовки робітничих кадрів. Головною з них є та, що підготовка робітничих кадрів проводиться на застарілому обладнанні, а тому випускники не готові відразу приступити до роботи на виробництві. На це вказали майже 59% респондентів, які взяли участь в опитуванні. Вагомими причинами, на думку педагогічних працівників ліцею, є відсутність комунікації між закладом і роботодавцями, а також контингент здобувачів, з якого важко підготувати робітника відповідно до сучасних вимог.

Запитання 10. Чому випускникам вашого закладу П(ПТ)О важко працевлаштуватися?

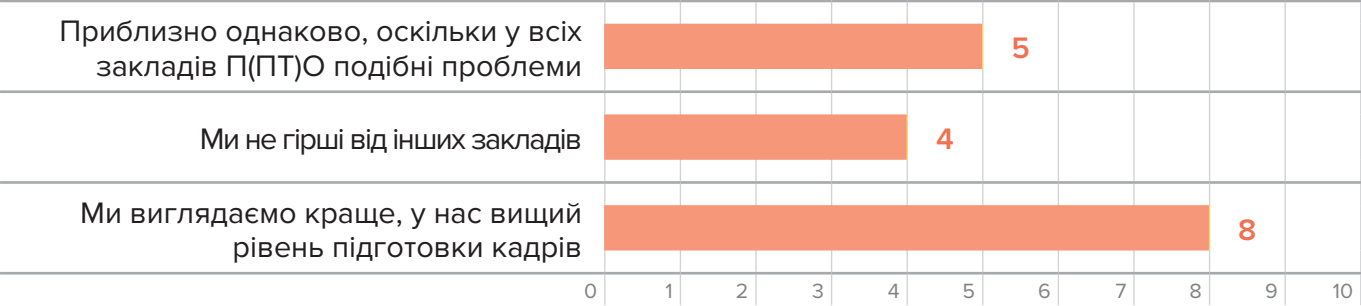
На думку викладачів і майстрів виробничого навчання ліцею є кілька причин, які ускладнюють процес працевлаштування випускників. Головними серед них є низький рівень оплати праці, який пропонують роботодавці для потенційних працівників (70,6%), та негативний імідж системи П(ПТ)О (41,2%). Вагомою причиною є також відсутність зацікавленості з боку роботодавців до випускників закладу. Один з учасників опитування зауважив, що в Новоайдарському професійному аграрному ліцеї немає проблеми працевлаштування випускників.

Запитання 11. Які проблеми вашого закладу П(ПТ)О є найгострішими? (укажіть не більше трьох варіантів відповіді)

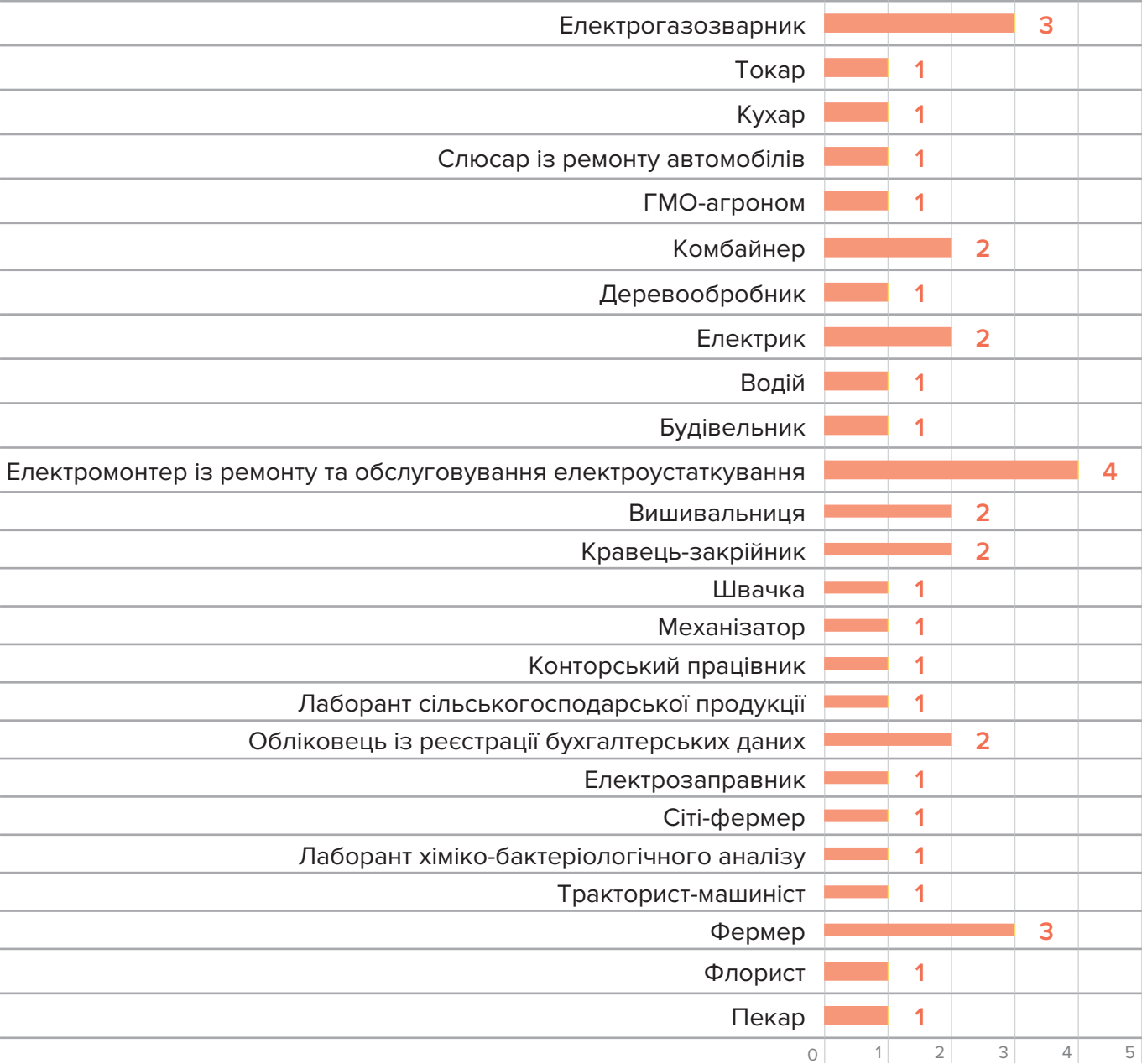
Викладачі та майстри виробничого навчання Новоайдарського професійного аграрного ліцею найгострішими проблемами свого закладу вважають неправильну державну політику щодо реформування системи П(ПТ)О та недостатній рівень фінансування. На це вказали відповідно 70,5 та 64,7% членів педагогічного колективу, які взяли участь в опитуванні. Не менш гострою є проблема скорочення контингенту здобувачів, що створює загрозу для функціонування ліцею.

Запитання 12. Як ви оцінюєте місце вашого закладу в порівнянні з іншими закладами П(ПТ)О, які здійснюють підготовку робітничих кадрів за подібними професіями?

На думку викладачів і майстрів виробничого навчання, Новоайдарський професійний аграрний ліцей виглядає краще за інші заклади П(ПТ)О області, які здійснюють підготовку кадрів за подібними професіями. На це вказали 47% респондентів, які взяли участь в опитуванні. Інші учасники опитування вважають, що ліцей перебуває приблизно на однаковому рівні з іншими закладами, оскільки проблеми П(ПТ)О є спільними для усіх установ.

Запитання 13. Назвіть 3-4 найбільш перспективні, на вашу думку, робітничі професії, за якими варто розпочати підготовку фахівців у вашому закладі П(ПТ)О.

Викладачі та майстри виробничого навчання визначили дуже широкий перелік професій, які, на їхню думку, є перспективними для подальшої підготовки робітничих кадрів у Новоайдарському професійному аграрному ліцеї. З частини професій («Лаборант хіміко-бактеріологічного аналізу», «Кравець», «Обліковець з реєстрації бухгалтерських даних») ліцей уже веде підготовку кадрів. Серед нових для закладу спеціальностей найбільшу кількість балів набрали професії «Електромонтер із ремонту та обслуговування електроустаткування» (23,5%) та «Фермер» (17,6%).

Запитання 14. Назвіть 2-3 найбільш амбітні проекти (ремонти, відкриття нових лабораторій чи майстерень, створення навчально-практичних центрів тощо), які б ви хотіли реалізувати у вашому закладі П(ПТ)О у найближчі 2-3 роки?

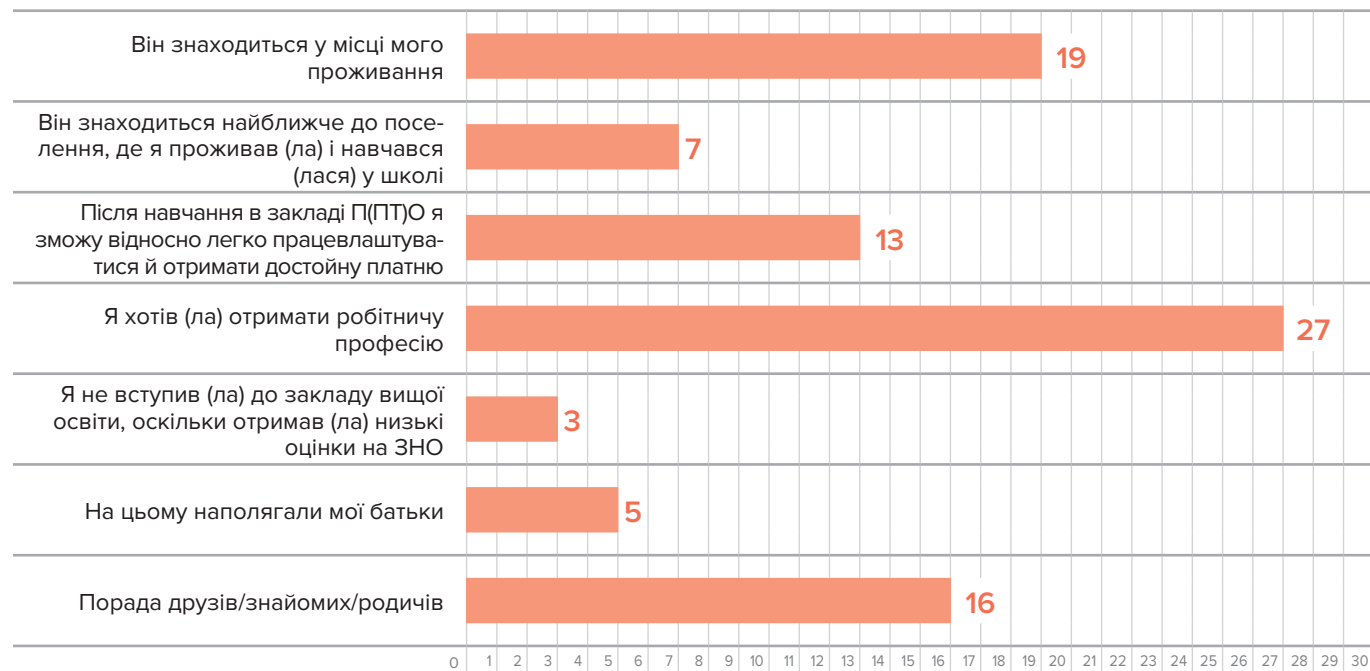

Серед проєктів, які б викладачі та майстри виробничого навчання хотіли реалізувати в ліцеї, лідерами є відкриття лабораторій для нових професій (29,4%) та створення навчально-практичних центрів для окремих професій, а також для навчання безробітних і внутрішньо переміщених осіб (17,6%). У планах педагогічного колективу вагоме місце посідають питання придбання нової сільськогосподарської техніки, ремонту спортивної зали, осучаснення автотрактородрому тощо.

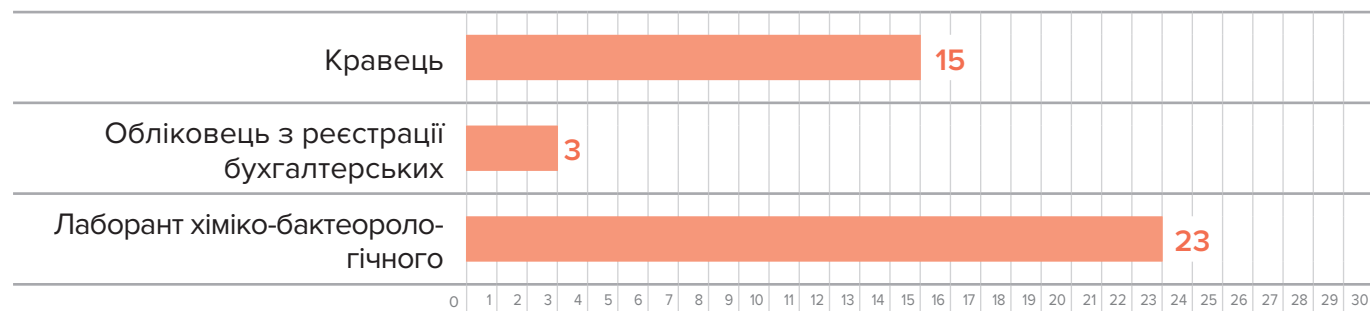
ЗДОБУВАЧІ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ

Запитання 1. Чому ви обрали для навчання саме цей заклад П(ПТ)О?

Як свідчать результати відповідей здобувачів на запитання анкети, основними чинниками, які вплинули на вибір ними для навчання Новоайдарського професійного аграрного ліцею, стали бажання здобути робітничу професію (65,9%) та розміщення закладу в місці проживання учнів (46,3%). Значна частина здобувачів вступила до цього закладу за порадою друзів, знайомих чи родичів (39%), а також зі сподівання на те, що після навчання вони зможуть відносно легко працевлаштуватися (31,7%).

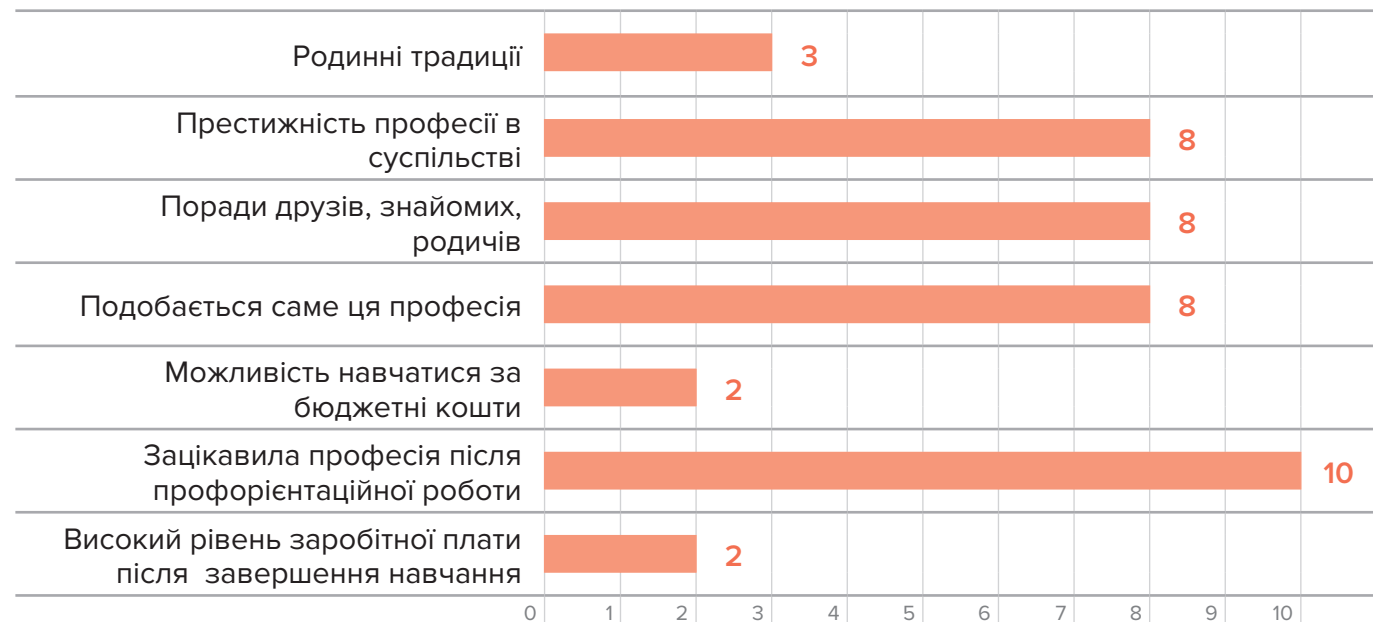
Запитання 2. На якій професії ви навчаєтеся?

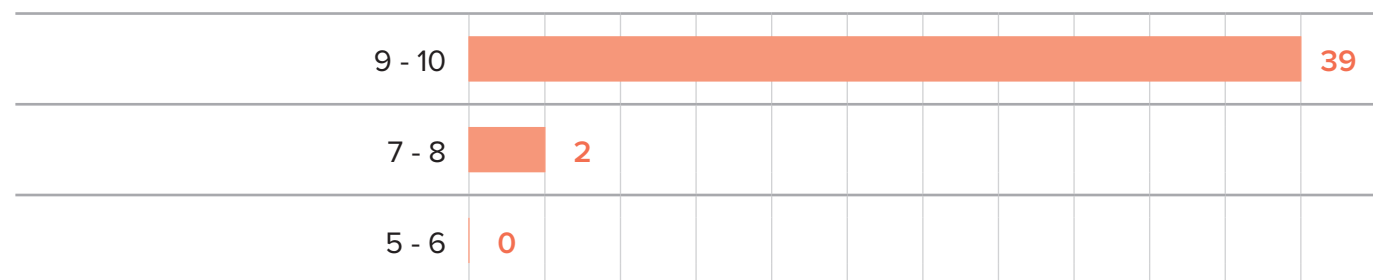
В анкетуванні взяли участь представники трьох професій, однак левову частку представляли здобувачі, які навчаються на спеціальності «Лаборант хіміко-бактеріологічного аналізу» (56%) та «Кравець» (36,6%). На жаль, в опитуванні не взяли участі здобувачі, які навчаються на комбінованій спеціальності «Тракторист-машиніст сільськогосподарського (лісогосподарського) виробництва (категорії «А1», «А2», «В1». Слюсар з ремонту сільськогосподарських машин та устаткування. Водій автотранспортних засобів (категорія «С»), адже вони складають майже 57% загального контингенту учнів ліцею і ця спеціальність є профільною для закладу.

Запитання 3. Чому ви обрали професію, на якій навчаєтеся?

Головними мотиваційними чинниками для обрання здобувачами П(ПТ)О професії, на якій вони навчаються, є поради друзів, знайомих та родичів, престижність професії в суспільстві та особисті уподобання учнів до цієї спеціальності (по 19,5%). Досить високим виявився вплив профорієнтаційної роботи, адже кожен четвертий здобувач Новоайдарського професійного аграрного ліцею обрав відповідний після її заходів. Інші чинники, у т.ч. і можливість навчатися за бюджетні кошти, виявилися менш впливовими при виборі здобувачами професії, на якій вони навчаються в ліцеї.

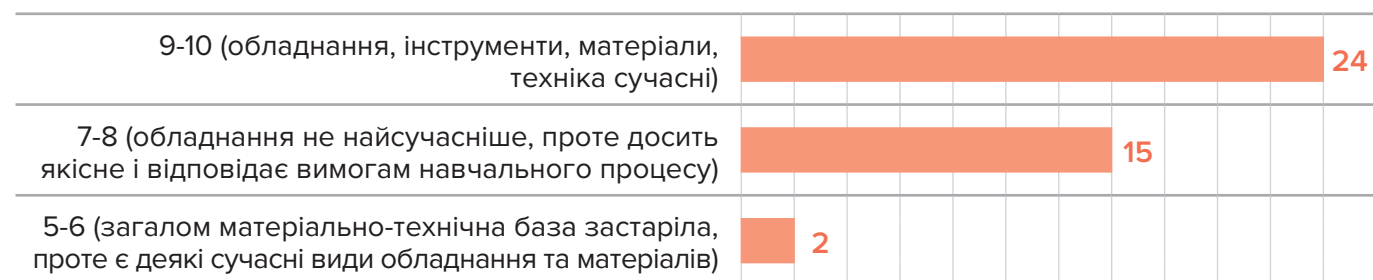

Запитання 4. Як за 10-ти бальною шкалою ви оцінюєте рівень викладання спеціальних (профільних) дисциплін?

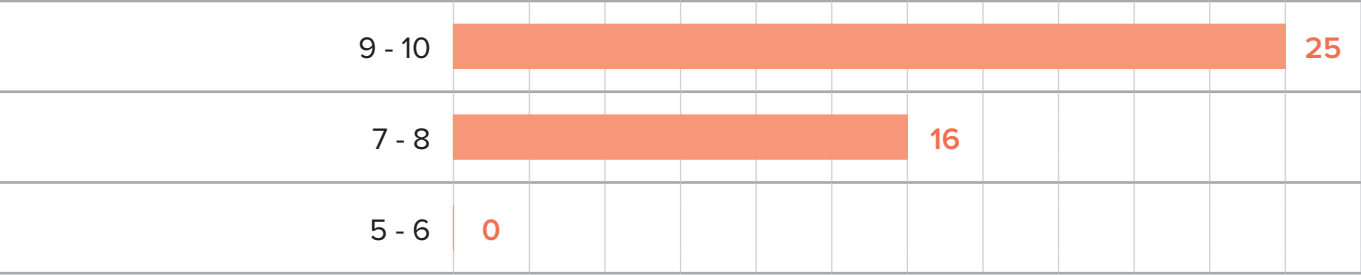
Загалом здобувачі Новоайдарського професійного аграрного ліцею дуже високо оцінюють викладання спеціальних (профільних) дисциплін. Понад 95% здобувачів оцінили рівень викладання цихдисциплін на 9-10 балів, решта – на 7-8 балів. Інших оцінок взагалі немає.

Запитання 5. Як за 10-ти бальною шкалою ви оціните рівень матеріально-технічної бази вашого закладу П(ПТ)О?

Загалом здобувачі Новоайдарського професійного аграрного ліцею досить високо оцінили стан матеріально-технічної бази ліцею: майже 59% здобувачів – на 9-10 балів, 36,5% – на 7-8 балів. Низьку оцінку за рівень матеріально-технічної бази поставили лише 4,8% здобувачів закладу. Така однастайність оцінки пояснюється тим, що здобувачі, які брали участь в опитуванні, навчаються на тих професіях, де стан матеріально-технічної бази є більш-менш сучасним.

Запитання 6. Наскільки за 10-ти бальною шкалою ви задоволені соціальними умовами в закладі П(ПТ)О (гуртожиток, їдальня, розважальні заходи)?

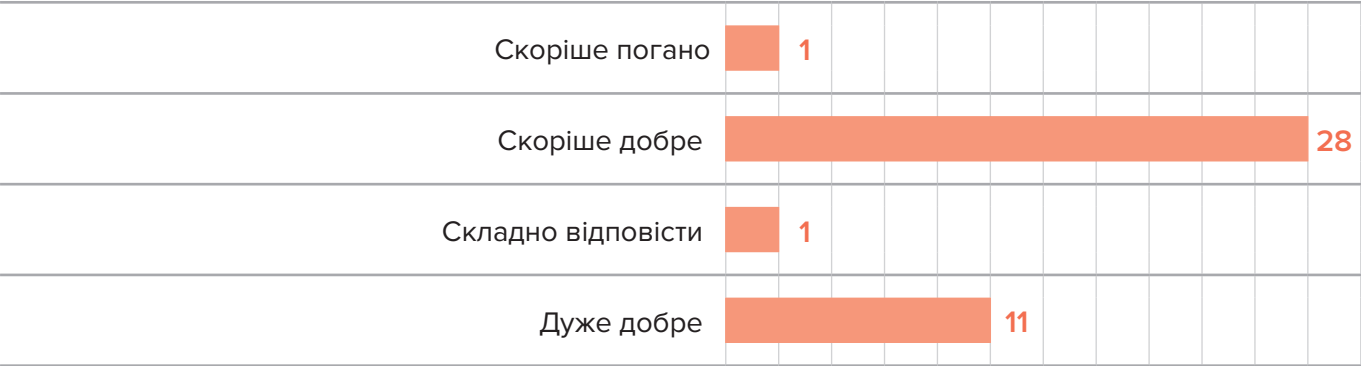
Базуючись на результатах анкетування, можна стверджувати, що в Новоайдарському професійному аграрному ліцеї створені належні соціальні умови для навчання та проживання здобувачів П(ПТ)О. Майже 61% здобувачів оцінили соціальні умови в закладі на максимальні 9-10 балів, решта 39% – на 7-8 балів. Нижчих оцінок взагалі немає.

Запитання 7. Наскільки ви задоволені навчанням у вашому закладі П(ПТ)О?

Здобувачі П(ПТ)О цілком задоволені навчанням у Новоайдарському професійному аграрному ліцеї. Про це свідчать результати опитування – понад 75% здобувачів цілком задоволені навчанням, решта 25% – скоріше задоволені. Зовсім чи хоча б частково незадоволених умовами навчання в ліцеї немає.

Запитання 8. Наскільки ви вважаєте себе підготовленим для роботи на підприємстві (фірмі, компанії)?

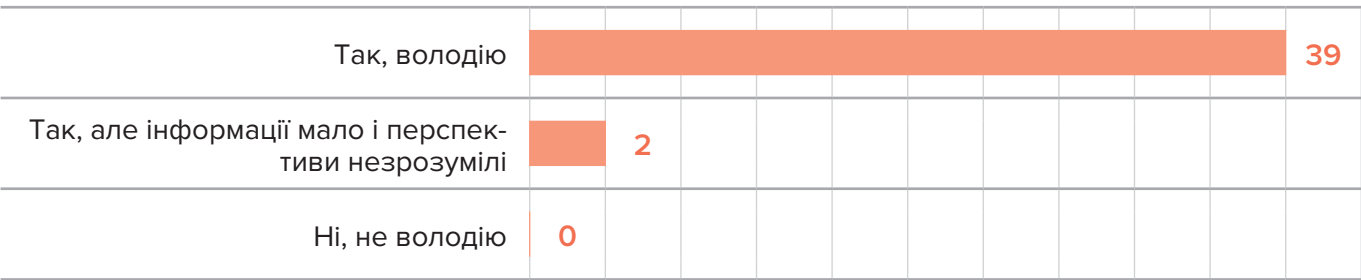
Здобувачі П(ПТ)О Новоайдарського професійного аграрного ліцею вважають себе досить добре підготовленими для роботи на підприємстві (фірмі, компанії). Про це свідчать результати анкетування, де 26,8% здобувачів вважають, що вони дуже добре підготовлені до такої діяльності, 68,3% – скоріше добре. Складно відповісти на це запитання виявилось лише одному здобувачу. Ще один учасник опитування зазначив, що він (вона) навчається на першому курсі, а тому не може дати усвідомлену відповідь.

Запитання 9. Що ви плануєте роботи після завершення навчання в закладі П(ПТ)О?

Відповіді на це запитання свідчать про те, що основна частина здобувачів Новоайдарського професійного аграрного ліцею планує продовжити навчання в закладах освіти вищого рівня. На це вказали у своїх анкетах 68% здобувачів ліцею. Майже кожен третій здобувач планує влаштуватися на роботу за фахом, кожен п'ятий – шукати роботу у великому місті. Виїхати за кордон на заробітки планує лише 7% здобувачів. Ще нижчою є частка тих, хто збирається шукати варіанти самозайнятості чи працювати нелегально.

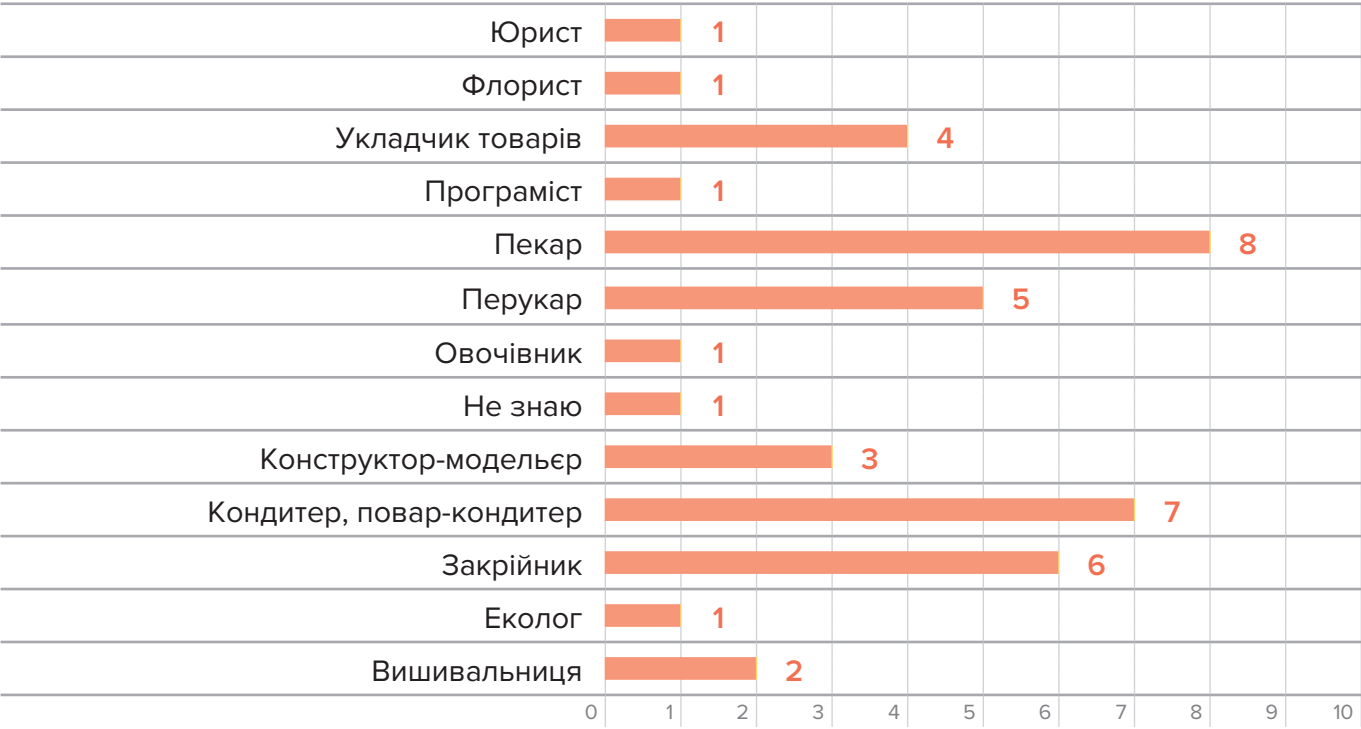

Запитання 10. Чи володієте ви інформацією про те, куди ви можете працевлаштуватися (підприємство, фірма, СТО тощо) після завершення навчання?

Відповіді на це запитання дозволяють хоча б частково з'ясувати те, наскільки здобувачі визначилися із місцем свого працевлаштування після завершення навчання. На жаль, респонденти обмежилися лише загальними відповідями на запитання, не вказавши конкретно назву підприємства (фірми, компанії), куди вони збираються працевлаштуватися. Загалом майже 95% здобувачів знають ймовірне місце свого працевлаштування після завершення навчання. Майже для 5% здобувачів перспективи працевлаштування лишаються незрозумілими.

Запитання 11. На якій новій професії вам було б цікаво навчатися, якби вона була у вашому закладі П(ПТ)О?

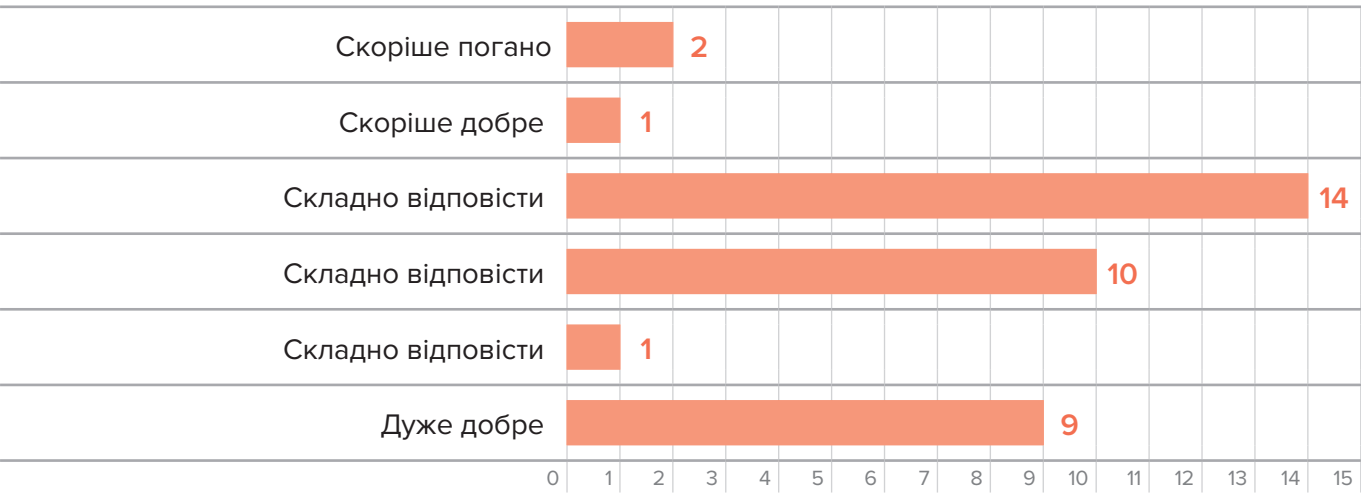
Палітра професій, на яких хотіли б навчатися здобувачі П(ПТ)О, є дуже широкою. «Відданість» своїй професії підтвердили в різний спосіб майже 27% здобувачів ліцею. Вочевидь ті здобувачі, які навчаються на професії «Кравець», хотіли б опанувати професії «Конструктор-модельєр» і «Закрійник». Високою є частка тих здобувачів, які хотіли б навчатися на професії «Кухар- Кондитер» (17%), «Пекар» (майже 20%) та «Перукар» (12%).

Запитання 12. *Що вам не подобається у вашому закладі П(ПТ)О?*

Відповіді здобувачів на запитання «Що вам не подобається у вашому закладі П(ПТ)О» є досить різноплановими. Понад усе здобувачам Новоайдарського професійного аграрного ліцею не подобається застаріла матеріально-технічна база, яка не дозволяє здобути належний рівень професійних навичок. На це вказали понад 46% респондентів. Іншими причинами невдоволення є недостатня кількість годин на виробничу практику (12,2%) та проблеми із працевлаштуванням після завершення навчання (майже 10%). При цьому кожного п'ятого здобувача наразі влаштовує все в ліцеї.

Запитання 13. *Що, на вашу думку, потрібно зробити, аби навчання у вашому закладі П(ПТ)О було цікавішим, а сам заклад П(ПТ)О став привабливим для молоді? (укажіть не більше трьох варіантів відповіді)*

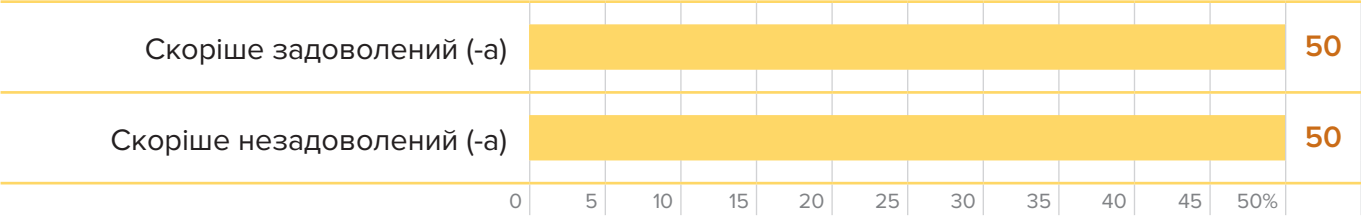
У здобувачів П(ПТ)О є розуміння того, які заходи можуть підвищити привабливість навчання в ліцеї для випускників базової та повної загальної середньої освіти. При цьому лідером у рейтингу таких заходів є необхідність оновлення матеріально-технічної бази (34%) та збільшення тривалості виробничої практики (24,3%). Серед інших заходів, які мали б сприяти зростанню зацікавленості молоді в професійно-технічній освіті, здобувачі Новоайдарського професійного аграрного ліцею назвали гарантію працевлаштування після завершення навчання. Майже 5% здобувачів ліцею вважають, що нічого змінювати не потрібно.

Додаток Г.

Опитування роботодавців Луганської області, які безпосередньо співпрацюють із Новоайдарським професійним аграрним ліцеєм

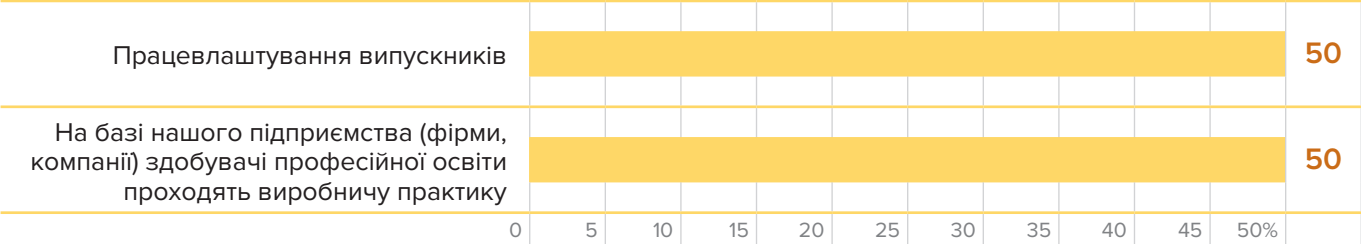
Для оцінки рівня співпраці роботодавців із ліцеєм, визначення їхніх вимог до якості підготовки робітничих кадрів, аналізу перспектив розвитку державно-приватного партнерства було проведення опитування роботодавців Луганської області. Загалом в опитуванні взяло участь 87 роботодавців регіону, із-поміж яких два співпрацюють із Новоайдарським професійним аграрним ліцеєм – ТОВ «Хімойл», СФГ «Митрофанівське».

Запитання 1. *Наскільки задоволене ваше підприємство (фірма , компанія) рівнем співпраці із ліцеєм?*

Думки роботодавців щодо співпраці з ліцеєм розділилися навпіл: 50% роботодавців рівень співпраці з ліцеєм скоріше задовольняє, 50% – скоріше не задовольняє.

Запитання 2. *Які форми співпраці склалися між вашим підприємством (фірмою, компанією) та закладом П(ПТ)О?*

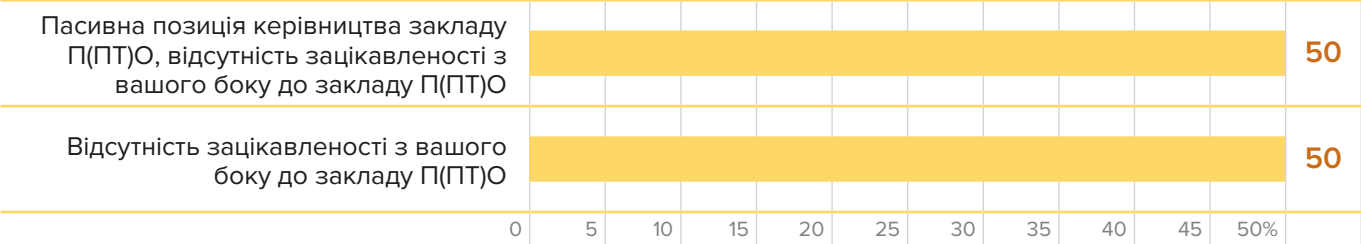

Роботодавці, які взяли участь в опитуванні, зазначили, що використовуються такі форми співпраці: працевлаштування випускників і надання здобувачам П(ПТ)О робочих місць для проходження виробничої практики.

Запитання 3. *Чи бере участь ваше підприємство (фірма), ви особисто у процесі формування робочих навчальних планів закладу П(ПТ)О, розробленні робочих навчальних програм, визначенні переліку навчальних предметів і професійних компетентностей?*

Роботодавці, які взяли участь в опитуванні, зазначили, що їхні підприємства (фірми) не брали участі в розробленні навчальних планів і програм, у визначенні переліку навчальних дисциплін.

Запитання 4. *Що, на вашу думку, перешкоджає налагодженню конструктивної співпраці між вашим підприємством (фірмою, компанією) та закладом П(ПТ)О?*

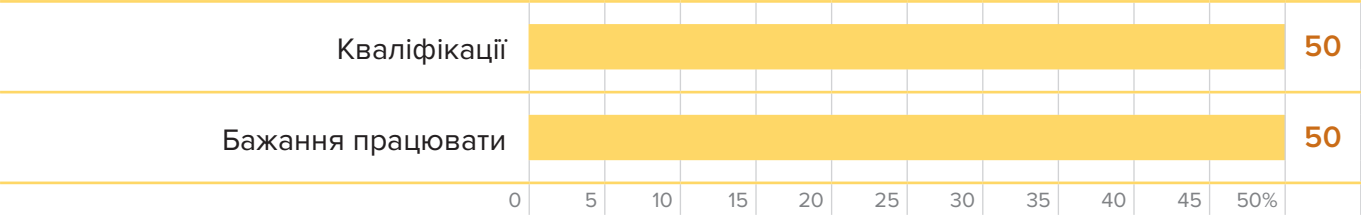

На думку роботодавців, налагодженню конструктивної співпраці з ліцеєм перешкоджає як відсутність зацікавленості з боку роботодавців до закладу П(ПТ)О, так і пасивна позиція керівництва закладу.

Запитання 5. Чи здійснюють заклади П(ПТ)О перепідготовку та підвищення кваліфікації кадрів для вашого підприємства (компанії, фірми)?

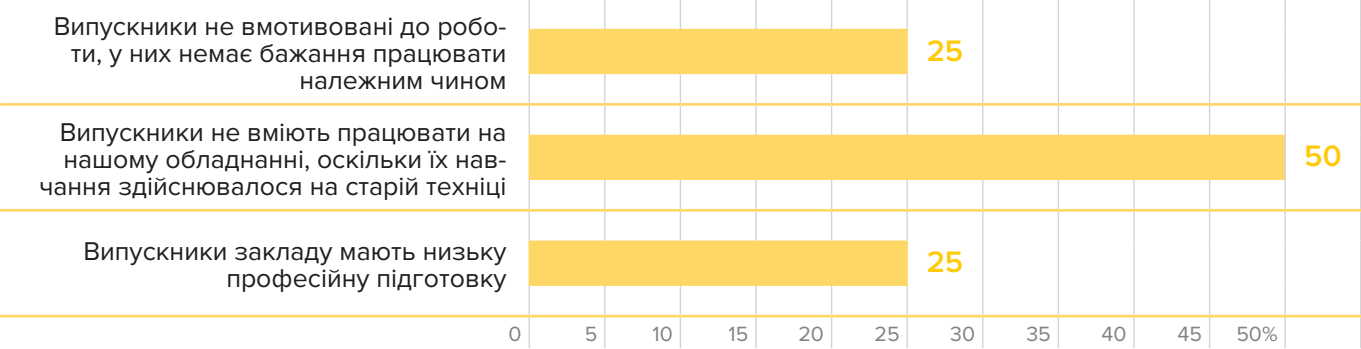
Новоайдарський професійний аграрний ліцей не здійснює перепідготовку / підвищення кваліфікації кадрів. Слід зазначити, що роботодавці, які брали участь в опитуванні, з проханням щодо перепідготовки / підвищення кваліфікації кадрів до закладу П(ПТ)О не зверталися.

Запитання 6. Яких професійних навичок (компетентностей) бракує випускникам закладу П(ПТ)О, з яким ви співпрацюєте, для того, щоб відразу приступити до роботи?

На думку роботодавців, здобувачам П(ПТ)О ліцею не вистачає кваліфікації та бажання працювати.

Запитання 7. Які головні зауваження у вас до системи та якості підготовки робітничих кадрів у закладі П(ПТ)О, з яким ви співпрацюєте?

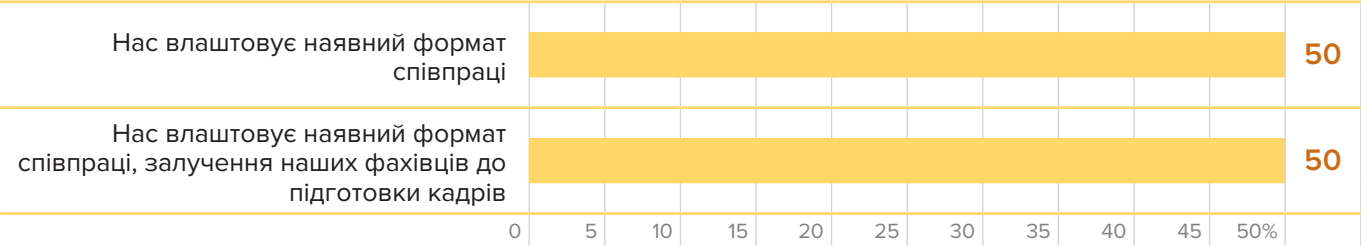

Головним зауваженням роботодавців (50%) до системи та якості підготовки кадрів у ліцеї є те, що випускники ліцею не вміють працювати на сучасному обладнанні, оскільки їх навчання здійснювалося на старій техніці. Також, на думку роботодавців, випускники не вмотивовані до роботи, у них немає бажання працювати належним чином та загалом вони мають низький рівень професійної підготовки.

Запитання 8. Які види допомоги надає ваше підприємство (фірма, компанія) закладу П(ПТ)О?

Усі роботодавці вказали на те, що вони не надають ніякої допомоги Новоайдарському професійному аграрному ліцею.

Запитання 9. Які види співпраці із закладом П(ПТ)О видаються вашому підприємству (фірмі, компанії) найбільш доцільними?

Попри те, що роботодавці не дуже задоволені рівнем співпраці з ліцеєм, їх переважно влаштовує наявний формат взаємодії з цим закладом П(ПТ)О. Водночас 50% роботодавців, які взяли участь в опитуванні, хотіли, щоб їх залучали до процесу підготовки кадрів у ліцеї.

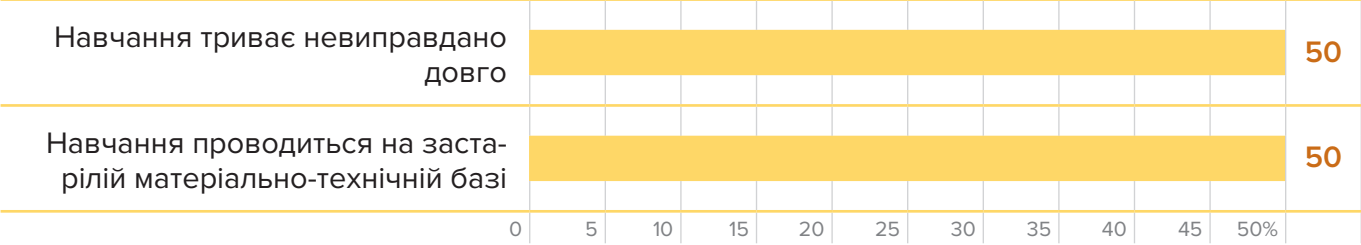
Запитання 10. Чи готове ваше підприємство (фірма, компанія) до державно-приватного партнерства і до інвестицій у заклади П(ПТ)О?

Роботодавці наразі зовсім не готові до такої форми співпраці як державно-приватне партнерство. Вони зазначили, що такий вид співпраці їх не цікавить.

Запитання 11. Чи володіють здобувачі П(ПТ)О навичками, уміннями та компетентностями, які потрібні для роботи на вашому підприємстві (фірмі, компанії)?

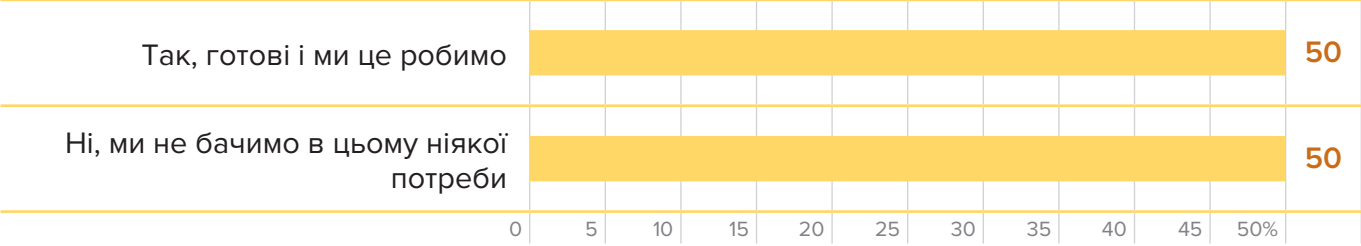
Усі роботодавці, які взяли участь в опитуванні, зазначають, що випускники Новоайдарського професійного аграрного ліцею мають лише певні навички, а тому доводиться проводити для них додаткове навчання для здобуття певних компетентностей.

Запитання 12. Що вас як роботодавців не задовольняє в системі підготовки кадрів у закладах П(ПТ)О?

У системі підготовки кадрів у закладах П(ПТ)О роботодавці вбачають два головні недоліки: навчання проводиться на застарілій матеріально-технічній базі та триває невиправдано довго.

Запитання 13. Чи готове ваше підприємство (фірма, компанія) брати на стажування викладачів і майстрів виробничого навчання?

Половина роботодавців не бачать потреби брати на стажування майстрів виробничого навчання на свої підприємства (фірми, компанії). Разом із тим друга половина роботодавців надає у себе можливість стажування майстрів виробничого навчання.

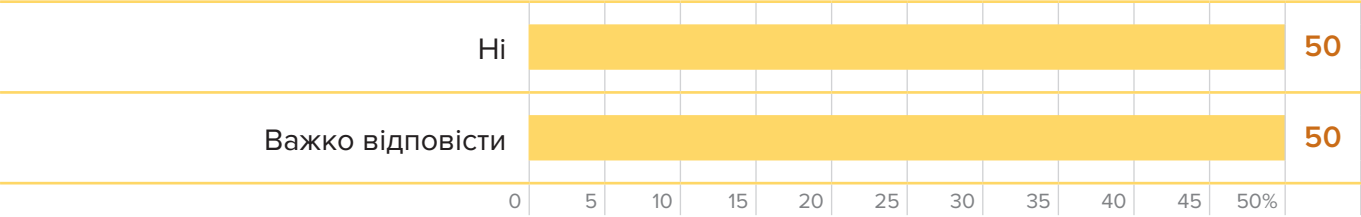
Запитання 14. Чи готове ваше підприємство (фірма, компанія) підписати угоду із закладом П(ПТ)О про запровадження дуальної форми навчання?

Усі роботодавці, які взяли участь в опитуванні, негативно ставляться до ідеї запровадження дуальної форми навчання.

Запитання 15. Які пільги (до прикладу, часткова компенсація орендної плати, оплати комунальних послуг), на вашу думку, необхідно запровадити на державному та регіональному рівнях, аби роботодавці активніше співпрацювали із закладами П(ПТ)О та їх випускниками.

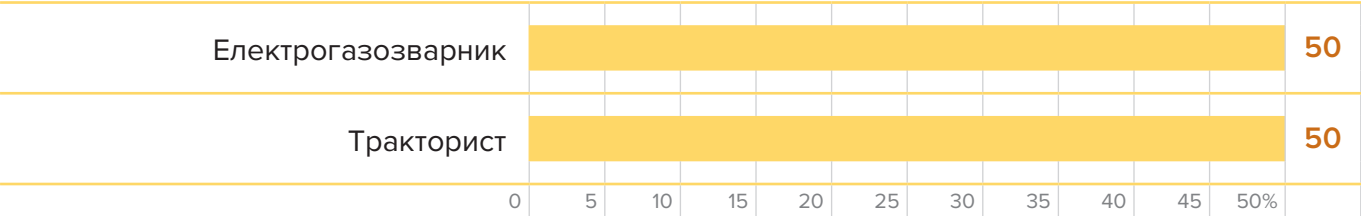
Половина роботодавців не бачать необхідності у введенні таких пільг, інша частина – не змогла конкретизувати свою відповідь.

Запитання 16. Які зміни до нормативно-правових актів (норми оподаткування, відсотки компенсації ЄСВ на певний період тощо) загальнодержавного та регіонального рівнів доцільно внести задля покращання співпраці роботодавців із закладами П(ПТ)О та підвищення якості підготовки робітничих кадрів?

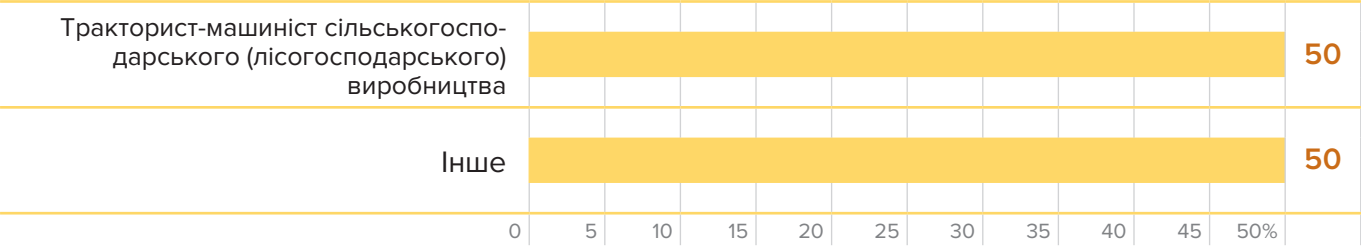
На думку половини роботодавців, для покращання їхньої співпраці із закладами П(ПТ)О та підвищення якості підготовки робітничих кадрів до нормативно-правових актів загальнодержавного та регіонального рівнів не доцільно вносити зміни. Водночас 50% респондентів не змогли сформулювати свої пропозиції щодо необхідних змін.

Запитання 17. Назвіть 2-3 професії, які, на вашу думку, доцільно запровадити у тому закладі П(ПТ)О, з яким ви співпрацюєте?

Роботодавці вважають доцільним запровадження у Новоайдарському професійному аграрному ліцеї професій тракториста і електрогазозварника. Слід зазначити, що ліцей уже здійснює підготовку трактористів.

Запитання 18. Якими компетентностями (навичками, уміннями) мають володіти випускники закладу П(ПТ)О певної професії, щоб відповідати вашим вимогам?

Роботодавцями, які взяли участь в опитуванні, були відібрані професії «Тракторист-машиніст сільськогосподарського (лісогосподарського) виробництва» та інші, щодо яких вони мали сформулювати вимоги до компетентностей випускників ліцею.

Запитання 19. Укажіть основні компетенції (навички, уміння) для обраної вами в попередньому питанні професії компетенції (навички, уміння) для обраної вами в попередньому питанні професії.

Для професії «Електрогазозварник» головними вимогами є точність, професіоналізм. Для інших професій респонденти не змогли сформулювати основні компетенції.

Додаток Д.

Результати стратегічної сесії в Новоайдарському професійному аграрному ліцеї

З метою виокремлення стратегічних ініціатив розвитку закладу було проведено стратегічну сесію. До участі в сесії було запрошено керівників та педагогічних працівників закладу. Окрім того, у ній брали участь роботодавці, які тісно співпрацюють із ліцеєм. Стратегічна сесія проводилась у форматі face-to-face на базі закладу.

У стратегічній сесії взяли участь директор закладу, його заступники, викладачі, майстри виробничого навчання, роботодавці (ДП «Новоайдарське ЛМГ», ВАТ «Агрокомерціал»), директор Новоайдарського районного центру зайнятості. Учасникам стратегічної сесії було запропоновано назвати три першочергові напрями змін, реалізація яких, на їхню думку, дасть можливість суттєво покращити становище закладу на ринку освітніх послуг та підвищити привабливість їхньої освітньої пропозиції (табл. 1). Загалом, учасниками було запропоновано 25 ідей щодо вдосконалення, які стосувалися переважно питань покращення матеріально-технічної бази, ремонтів виробничих майстерень, відкриття нових професій тощо.

Наступними етапами роботи було ознайомлення учасників стратегічної сесії із запропонованими ідеями, їх структурування, об'єднання подібних ідей, аргументація учасниками цінності та пріоритетності стратегічних векторів розвитку закладу.

Табл. 1. Перелік стратегічних ініціатив, виокремлених учасниками стратегічної сесії

N°	Формулювання напрямів удосконалення (стратегічних ініціатив)
1	Переоснащення матеріально-технічної бази закладу новою сільськогосподарською технікою: • комбайн • сучасні трактори (MT3-80) • вантажний автомобіль КамАЗ (2) • зернозбиральні машини
2	Відремонтувати будівлю майстерні
3	Допомога на обробіток землі (придбання посівного матеріалу та палива)
4	Створити сучасний комплекс СТО
5	Придбання вікон та дверей
6	Збільшити розмір заробітної плати педагогічним працівникам
7	Придбати навчальні макети (вузли, механізми)
8	Збільшити розмір стипендії для здобувачів
9	Зробити капітальний ремонт спортивної зали
10	Придбання навчальних матеріалів для проведення виробничого навчання
11	Розширити навчальну програму виробничої практики
12	Покращити матеріально-технічну базу для професії «Лаборант хімічного аналізу»
13	Харчування учнів та персоналу ліцею за символічні кошти
14	Створити матеріальну базу для професії «Кравець» (тканини, нитки, фурнітура)
15	Придбати автоматизований розкрійний комплекс

16	Започаткування підготовки за професією «Електрогазозварник»
17	Придбання вишивальної машини
18	Створення зони літнього відпочинку для молоді (літній кінотеатр)
19	Озеленення території
20	Автономна система опалення (котельна)
21	Започаткування підготовки за професією «Будівельник»
22	Створення матеріально-технічної бази для ліцензування професії «Водій автотранспортних засобів категорії В, С1»
23	Замінити двері у швейних майстернях
24	Придбання інтерактивної дошки
25	Відкриття інженерного гуртка (на базі STEM - підходу)

Важливим етапом роботи учасників стратегічної сесії було експертне оцінювання пріоритетності запропонованих стратегічних векторів та виокремлення найбільш пріоритетних. У результаті голосування, підрахунку голосів, ранжування ідей було виокремлено п'ять основних стратегічних векторів розвитку ліцею (табл. 2): переоснащення матеріально-технічної бази закладу новою сільськогосподарською технікою, ремонт будівлі майстерні, допомога на обробіток землі (придбання посівного матеріалу та палива), створення сучасного комплексу СТО, придбання вікон та дверей.

Табл. 2. Перелік пріоритетних стратегічних векторів, обраних учасниками стратегічної сесії

Місце в рейтингу	Формулювання напрямів вдосконалення (стратегічних ініціатив)	Кількість голосів, відданих учасниками
I	Переоснащення матеріально-технічної бази закладу новою сільськогосподарською технікою: - комбайн - сучасні трактори (MT3-80) - вантажний автомобіль КамАЗ (2) - зернозбиральні машини	59
II	Відремонтувати будівлю майстерні	20
III	Допомога на обробіток землі (придбання посівного матеріалу та палива)	14
IV	Створити сучасний комплекс СТО	10
V	Придбання вікон та дверей	8